A

COMPLETE GLOSSARY

OF

ALL THE WORDS AND PHRASES

OCCURRING IN

MACMILLAN'S NEW ENGLISH READERS NO. II

KARSANDAS NARANDAS & SONS.

Book-sellers & Publishers.

Nanavat, SURAT.

1939

Price 11 Annas.

Macmillan's

NEW ENGLISH READER NO. 2

1. God

God (ગૉડ) પરમેશ્વર.
Made (મેઈડ) બનાવ્યો.
Loves (લવ્ઝ) ચાહે છે.
Gives (ગિવ્ઝ) આપે છે.
Good (ગુડ) સારી.
Things (થિંગ્ઝ) ચીજો.
Many good things=ઘણી સારી ચીજો.
Air (ઍર) હવા.
To breathe (બ્રીધ) શ્વાસ લેવ ને.
He gives me the air to breathe=તે મને શ્વાસ લેવાને હવા આપે છે.
Food (ફૂડ) ખોરાક.
To eat (ઈટ) ખાવાને.
Clothes (ક્લોથ્ઝ) કપડાં.
To wear (વેર) પહેરવું.
Home (હોમ) ઘર.
To live in (લિવ) રહેવાને.
Dear (ડીયર) વહાલા.
Friends (ફ્રેન્ડ્ઝ) મિત્રો.
Gave (ગેઈવ) આપ્યા.
Ears (ઈઅર્સ) કાનો.
To hear (હીઅર) સાંભળવાને.
Eyes (આઇઝ) આંખો.
To see (સી) જોવાને.
Nose (નોઝ) નાક.
To smell (સ્મેલ) સુંઘવાને.
Mouth (માઉથ) મ્હોઢું.
Can taste (ટેઈસ્ટ) સ્વાદ લઈ શકું.
(Can) speak (સ્પીક) બોલી શકું.
Hands (હૅન્ડ્ઝ) હાથ.
So that=જેથી કરીને.
Can feel (ફીલ) અડકી શકું.
Can work (વર્ક) કામ કરી શકું.
Legs (લેગ્ઝ) પગો.
Feet (ફીટ) ઘુંટી નીચેના પગના ભાગ.
Can walk (વૉક) ચાલી શકું.
Has given=આપ્યું છે.
Mind (માઇન્ડ) મન.
Can think (થિંક) વિચાર કરી શકું.
Right (રાઈટ) ખરૂં.

Wrong (રૉન્ગ) ખોટું.

(Can) know=જાણી શકું.

Know right from wrong =ખરૂં ખોટું સમજી શકું.

Sun (સન) સૂર્ય.

Moon (મૂન) ચંદ્ર.

Stars (સ્ટાર્સ) તારા.

Beasts (બીસ્ટ્સ) પશુઓ.

Ground (ગ્રાઉન્ડ) જમીન.

All the beasts that walk on the ground=સઘળા પશુઓ જે જમીન ઉપર ચાલે છે તે.

Birds (બર્ડ્ઝ) પક્ષીઓ.

Fly (ફ્લાઈ) ઉડે છે.

Fishes (ફિશીઝ) માછલીઓ.

Live (લિવ) રહે છે.

Water (ઉવૉટર) પાણી.

Worms (ઉવર્મ્ઝ) જીવજંતુ; કીડા.

Insects (ઇનસેક્ટ્સ) જીવડાં.

Every thing (એવરિ થિંગ) દરેક ચીજ.

That we do=જે આપણે કરીએ છીએ તે.

Takes care of us=આપણી સંભાળ લે છે.

Kind (કાઇન્ડ) માયાળુ.

He is kind to every thing=તે દરેક ચીજ ઉપર દયા રાખે છે.

Has made=બનાવી છે.

Should try=કોશીશ કરવી જોઈએ.

To please (પ્લીઝ) ખુશ કરવાને.

To lie (લાઇ) જુઠું બોલવું.

Steal (સ્ટીલ) ચોરવું.

We should not lie or steal=આપણે જુઠું નહીં બોલવું અથવા ચોરી કરવી નહીં.

Anything else (એનિથિંગ એલ્સ) બીજું કંઈ.

Hates (હેઇટ્સ) ધિક્કારે છે.

Or do anything else that he hates=અથવા જે બીજું કંઈ તે ધિક્કારે છે તે આપણે કરવું જોઈએ નહીં.

How (હાઉ) કેવો.

Good (ગુડ) ભલો.

Must love=ચ્હાવો જોઈએ.

Praise (પ્રેઈઝ) વખાણ કરવા; સ્તુતિ કરવી.

To pray (પ્રે) પ્રાર્થના કરવી.

Will pray=પ્રાર્થના કરીશ.

To keep from=બચાવવાને; દૂર રાખવાને.

Sin (સિન) પાપ.
To keep me from all sin =બધા પાપમાંથી મને બચાવવાને.
Happy (હૅપિ) સુખી.
Then I shall be happy and good=ત્યારે હું સુખી અને ભલો થઈશ.

Grammar

Grammar (ગ્રામર) વ્યાકરણ.
Composition (કૉમ્પોઝીશન) નિબંધ.
Sentences (સેન્ટેનસીસ) વાક્યો.
Use (યુઝ) વાપરવું.
Make up=થી બને છે; થી થાય છે.
Short (શૉર્ટ) ટુંકા.
Long (લૉન્ગ) લાંબા.
Every (એવરિ) દરેક.
Paragraphs (પૅરૅગ્રાફ્સ) પેરેગ્રાફ.
Para (પૅરા) પારેગ્રાફ.
Instead of (ઇનસ્ટેડ ઑફ) ને બદલે.
Number (નમ્બર) આંકડો.
Lesson (લેસન) પાઠ.
Are numbered=આંકડા નાખેલા છે.
Noun (નાઉન) નામ.
Picture (પિક્ચર) ચિત્ર.
To count (કાઉન્ટ) ગણવું.

---

2. God Made All Things.

પરમેશ્વરે સઘળી વસ્તુઓ બનાવી.
Pretty (પ્રિટિ) સુંદર.
Colours (કલર્સ) રંગ.
Tiny (ટાઈની) નાજુક.
Wings (વિંગ્ઝ) પાંખો.
Every (એવરિ) દરેક.
Flower (ફ્લાવર) ફૂલ.
Opens (ઓપન્સ) ખીલે છે.
Sings (સિંગ્ઝ) ગાય છે.
Hill (હિલ) ટેકરી.
Lofty (લૉફ્ટિ) ઉંચો.
Mountain (માઉન્ટિન) પહાડ.
River (રિવર) નદી.
Running by (રનિંગ) થઈને વહેતી.
Evening (ઈવનિંગ) સાંજ.
Morning (મૉર્નિંગ) સ્હવાર.
Brightens (બ્રાઈટન્સ) પ્રકાશિત કરે છે; શોભા આપે છે.
Sky (સ્કાઈ) આકાશ.
Cool (કુલ) ઠંડો.
Gentle (જેન્ટ્લ) મંદમંદ.
Breezes (બ્રીઝિઝ) પવનની લહેરો.

Moon (મૂન) ચંદ્ર.
Stars (સ્ટાર્સ) તારા.
Sun (સન) સૂર્ય.
Ripe (રાઈપ) પાકા.
Fruits (ફ્રુટસ) ફળો.
Garden (ગાર્ડન) વાડી; બાગ.
Every one=દરેક જણ.

Grammar

Verses (વર્સીઝ) કડીઓ.
Poem (પોએમ) કવિતા.
So on=એ પ્રમાણે.
Lines (લાઈન્સ) લીટીઓ.
Pick out (પિક આઉટ) શોધી કાઢો.
School room (સ્કુલ રૂમ) નિશાળનો ઓરડો.
Putting in=ઉમેરીને.
Left out=છોડી દીધેલા.
Shines (શાઈન્સ) પ્રકાશે છે.
Rises (રાઈઝિઝ) ઉગે છે.
Fishes (ફિશીઝ) માછલાં.

---

3. The Rising Sun

ઉગતો સૂર્ય

Just (જસ્ટ) હમણાંજ.
Has risen (રિઝન) ઉગ્યો છે.
Getting (ગેટિંગ) ચઢતો; જતો.
Higher (હાયર) વધારે ઉંચો.
There he is getting higher and higher=તે વધારે ઉંચે અને ઉંચે ચઢતો પેલો રહ્યો.
It is morning=સ્હવાર પડી છે.
All night long=લાંબી આખી રાત.
Light (લાઈટ) અજવાળું; પ્રકાશ.
Heat (હીટ) તાપ; ગરમી
Lands (લૅન્ડ્ઝ) દેશો.
Far away=ઘણે દૂરના.
The sun has been giving light and heat=સૂર્ય અજવાળું અને ગરમી આપ્યા કરે છે.
The other lands far away =ઘણા દૂરના બીજા દેશો.
Dark (ડાર્ક) અંધારી.
Anything (એનિથિંગ) કંઈ પણ ચીજ.
Clearly (ક્લીઅર્લિ) સ્પષ્ટ રીતે.
Fields (ફીલ્ડ્ઝ) ખેતરો.
Hills (હિલ્સ) ટેકરીઓ.
Ponds (પૉન્ડ્ઝ) તળાવો.
Trees (ટ્રીઝ) ઝાડો.

Houses (હાઉસિસ) ઘરો.
Were hidden (હિડન) સંતાઈ ગયા હતા.
Darkness (ડાર્કનેસ) અંધારૂં.
Bright (બ્રાઈટ) પ્રકાશિત.
Light (લાઈટ) તેજ; પ્રકાશ.
All were hidden by darkness = બધાં અંધારાને લીધે દેખાતાં ન્હોતાં.
Beautiful (બ્યુટિફુલ) ખુબસુરત.
Is spreading (સ્પ્રેડિંગ) પથરાય છે.
Over=ઉપર.
Earth (અર્થ) પૃથ્વી.
Once more=એક વાર ફરીને.
If there were no sun= જો સૂર્ય ન હોત તો.
Would be=થાત.
Always (ઑલવેઝ) હંમેશાં.
It would be always dark= હંમેશાં અંધારૂં થાત.
Warm (ઉવૉર્મ) ગરમ.
Cold (કોલ્ડ) ટાઢ; ઠંડી.
Too (ટુ) પણ.
It would be so cold= એટલી બધી ઠંડી પડત.
Could live=જીવી શકત.
Not one of us could live= આપણામાંનું કોઈ જીવી શકત નહીં.
Early (અર્લિ) વહેલા.
Cock (કૉક) મરઘો.
Began (બિગૅન) લાગ્યાં; મંડયાં.
To crow (ક્રો) કુકરેકુક કરવું.
Farmer (ફાર્મર) ખેડુત.
Got up=ઉઠયો.
Bullock shed (બુલક શેડ) બળદ બાંધવાની જગા.
Bullocks (બુલક્સ) બળદો.
Carried (કૅરિડ) લઈ ગયા.
Plough (પ્લાઉ) હળ.
To plough (પ્લાઉ) ખેડવું.
There he is=તે પેલો રહ્યો.
Ploughing (પ્લાઉઈંગ) ખેડતો.
Behind (બિહાઈન્ડ) પાછળ.
With the sun behind= સૂર્ય તરફ પુંઠ કરીને.
Boatman (બોટમૅન) હોડીવાળો.
River (રિવર) નદી.
Ready (રેડિ) તૈયાર.
To row (રો) હલ્લેસાં મારવાં; હંકારી લઈ જવું.
People (પીપૂલ) લોકો.
Across (ઍક્રોસ) આ પારથી પેલે પાર.

It will be night=રાત પડશે.
Stars (સ્ટાર્સ) તારાઓ.
Has set=અસ્ત પામ્યો છે.
Whole (હોલ) આખું.
Will be covered (કવર્ડ) ઢંકાઈ જશે; છવાઈ જશે.

The whole sky will be covered with stars= આખું આકાશ તારાથી છવાઈ જશે.

How many=કેટલા.
Are there=છે.
I do not know=હું જાણતો [નથી.
So many=એટલાં બધાં.
To count (કાઉન્ટ) ગણવું.
Cattle (કૅટ્લ) ઢોર.
Have all gone home= બધા ઘેર ગયા છે.
Will be asleep=ઉંઘી જશે.
But (બટ) સિવાય.
Owl (આઉલ) ઘુવડ.
Who has been asleep all day=જે આખો દિવસ ઉંઘ્યા કરે છે.
All night=આખી રાત.
Flies (ફ્લાઇઝ) ઉડે છે.
About (ઍબાઉટ) આમતેમ.
Is called=કહેવાય છે.
The bird of night=રાતનું પક્ષી.
Bat (બૅટ) ચામાચીડીયું.
Sleeps (સ્લીપ્સ) ઉંઘે છે.
All day long=સવારથી તે સાંજ સુધી.
Work (ઉવર્ક) કામ કરવું.
Light (લાઇટ) અજવાળું; પ્રકાશ.
There is no light=અજવાળું હોતું નથી.
We cannot see to work= કામ કરવું આપણને સુઝતું નથી.
Tired (ટાયર્ડ) થાકી ગએલો.
Are tired=થાકી જઇએ છીએ.
Need (નીડ) ની જરૂર છે.
Rest (રેસ્ટ) આરામ.
Night is the time to sleep =રાત એ ઉંઘવાનો વખત છે.
It will be cold=ઠંડી થશે.
World (ઉવર્લ્ડ) દુનિયા.
Warm (ઉવૉર્મ) ગરમ.
Let us go=ચાલો આપણે જઇએ.
Inside (ઇનસાઇડ) અંદરની બાજુ.
House (હાઉસ) ઘર.
It is not so cold there= ત્યાં (ઘરમાં) તેટલી ઠંડી નથી.

6. The Fox and the Grapes

શિયાળ અને દ્રાક્ષ

Fox (ફૉક્સ) શિયાળ.
Saw (સૉ) જોઈ.
Grapes (ગ્રેઇપ્સ) દ્રાક્ષ.
Hanging (હૅન્ગિંગ) લટકતી.
Wall (ઉવૉલ) ભિંત.
Thought (થૉટ) વિચાર્યું.
Himself (હિમસેલ્ફ) પોતે.
Could eat (કુડ ઈટ) ખાઈ શકીશ.
Wish (ઉવિશ) ઇચ્છું છું.
Perhaps (પરહૅપ્સ) કદાચ.
Jump (જમ્પ) કુદકો મારૂં.
Can reach (રીચ) પહોંચી શકું.
I'll try=હું યત્ન કરીશ.
Jumped (જમ્પ્ડ) કુદકા માર્યા.
Again and again (અગેન ઍન્ડ અગેન) ફરી ફરીને.
Too high જોઈએ તે કરતાં ઉંચી.
In vain=ફોકટ.
Found (ફાઉન્ડ) માલમ પડ્યું.
Was out of his power=તેની શક્તિ બહાર હતું; પહોંચાય નહિ તેમ હતું.
Don't want=મારે જોઈતી નથી.
The grapes are sour=દ્રાક્ષ તો ખાટી છે.
Sour (સાવર) ખાટી.

Grammar

A, An અને ઍન ને અંગ્રેજીમાં આર્ટિકલ કહે છે; જે શબ્દનો ઉચ્ચાર અંગ્રેજીમાં સ્વરથી થાય તેની આગળ An ને વ્યંજનથી થાય તેની આગળ A મુકાય છે.

Talking (ટૉકિંગ) વાત કરતાં.
Writing (રાઈટિંગ) લખતાં.
Begins (બિગિન્સ) શરૂ થાય છે.
Ant (ઍન્ટ) કીડી.
Egg (એગ) ઇંડું.
Inkstand (ઇન્કસ્ટૅન્ડ) ખડિયો.
Ox (ઑક્સ) બળદ.

---

7. Work and Play

કામ કરો અને રમો.

Work (ઉવર્ક) કામ કરો.
Play (પ્લે) રમો.
Abdulla (અબદુલ્લા) છોકરાનું નામ છે.
Nearly (નીઅર્લિ) લગભગ.
Narain (નારાયણ) છોકરાનું નામ
Same (સેઈમ) એકજ. છે.

Age (એજ્જ) ઉમ્મર.
Were two boys of nearly the same age=લગભગ સરખી ઉમ્મરના બે છોકરા હતા.
Lived (લિવ્ડ) રહેતા હતા.
Muhammadan (મહમેડન) મુસલમાન.
Village (વિલેઈજ્) ગામ.
Eight years old=આઠ વરસની ઉમ્મરનો.
He was eight years old=તે આઠ વરસનો હતો.
Father (ફાધર) બાપ.
Lawyer (લૉયર) વકીલ.
Hindu (હિન્દુ) હિન્દુ.
Nine (નાઈન) નવ.
Nine years old=નવ વરસની ઉમ્મરનો.
Clerk (કલાર્ક) કારકુન.
Judge's (જજિસ)-ન્યાયાધીશની.
Office (ઑફિસ) ઓફીસ; કચેરી.
Friends (ફ્રેન્ડ્ઝ) દોસ્તો; મિત્રો.
School (સ્કુલ) નિશાળ.
Fine (ફાઈન) સુંદર.
Morning (મૉર્નિંગ) સવાર.
One fine morning=એક ખુશકારક સવારે.

On the way to school=નિશાળે જતા.
As they were on the way to school=જ્યારે તેઓ નિશાળે જતા હતા ત્યારે.
Thought (થૉટ) વિચાર્યું.
I would like (ઉવુડ લાઈક) હું પસંદ કરૂં.
Work (ઉવર્ક) કામ કરવું.
And not work that day=અને તે દિવસે તેને કામ કરવું ગમતું નહોતું.
Wanted (ઉવૉન્ટેડ)ને જોઈતું હતું.
But he wanted Abdulla to stay and play too=પણ અબદુલ્લા ઉભો રહે અને વળી રમે એમ તેની ઇચ્છા હતી.
To stay (સ્ટે) રહી પડવું.
Tried (ટ્રાઇડ) કોશીશ કીધી.
To persuade (પરસ્વેડ) સમજાવવું.
Tried to persuade him to do so=તેમ કરવાને તેણે તેને સમજાવવાને યત્ન કર્યો.
What a fine day this is!=આજનો દિવસ કેવો રળીઆમણો છે!

૨૧૫૦૨

Run off=દોડી જઈએ.

Let us run off=ચાલો આપણે દોડીએ.

Fields (ફીલ્ડ્ઝ) ખેતરો.

Instead of (ઈન્સ્ટેડ) ને બદલે.

Instead of going to school=નિશાળે જવાને બદલે.

That would be very wrong=એ તો ઘણું ખોટું કહેવાય.

Wrong (રૉન્ગ) ખોટું.

Strange (સ્ટ્રેઈન્જ) તરેહવાર; વિચિત્ર.

What a strange boy you are=તું કેવો વિચિત્ર છોકરો છે !

Don't you like to play ? =તને રમવું ગમતું નથી ?

Well enough (ઈનફ) પુષ્કળ.

Ought (ઑટ) જોઇએ.

To learn (લર્ન) શિખવું.

As well =તેટલીજ સારી રીતે.

You know that as well as I do=જેટલી સારી રીતે હું સમજું છું તેટલી સારી રીતે તું તે સમજે છે.

We need not go just yet =આટલા વહેલા જવાની આપણને જરૂર નથી.

Hour (અવર) કલાક.

I don't like to read all day =આખો દિવસ વાંચ વાંચ કરવું મને પસંદ નથી.

Dunce (ડન્સ) મૂર્ખ.

Only (ઓન્લિ) ફક્ત.

Ago (ઍગો) ઉપર.

Months (મન્થ્સ) મહિના.

Knows (નોઝ) જાણે છે.

Do know=આવડવું.

Last (લાસ્ટ) છેલ્લો.

Class (કલાસ) વર્ગ.

I don't care=મને દરકાર નથી.

To wish (ઉવિશ) ચહાવું.

To learn (લર્ન) શિખવું.

To hate (હેઈટ) ધિક્કારવું.

Books (બુક્સ) ચોપડીઓ.

What dos it matter ? તેમાં થઈ ગયું શું ? તેમાં શું ધાડ આવી ?

Shall grow up (ગ્રો) મોટો થઈશ.

Man (મૅન) માણસ.

Kind (કાઈન્ડ) જાત.

Who cannot even read= જેને વાંચતાં પણ ન આવડે.

Will laugh=હસશે.
Let them laugh=તેઓ છોને હસતા.
What do I care ?=મારી બલારાતને. મને શી પડી છે ?
As much as I like=મારી મરજીમાં આવે તેટલું.
Go on=રસ્તો પકડ.
As for me=મારે માટે.
Intend (ઇન્ટેન્ડ) ઈરાદો છે
Hard (હાર્ડ) સખત.
To please (પ્લીઝ) ખુશ કરવા.
Father (ફાધર) બાપ.
Mother (મધર) મા.
Friends (ફ્રેન્ડ્ઝ) દોસ્તદારો.
Poor (પુઅર) બેનસીબ; નસીબનો ફુટેલો.
Angry (ઍન્ગ્રિ) ગુસ્સે.
Will be engry with you =તમારી ઉપર ગુસ્સે થશે.
Sorry (સૉરી) દિલગીર.
Everybody (એવરિબૉડી) દરેક જણ.
Laughing (લાફિંગ) હસતો; મશ્કરી કરતો.
When she sees everybody laughing at you =જ્યારે તે દરેક જણને તારી મશ્કરી કરતાં જોશે ત્યારે.
Will not be=થશે નહિ.
Happy (હૅપી) સુખી.
Use (યુસ) ઉપયોગ.
Anybody (એનિબૉડિ) કોઈ શખ્સ.
You will be of no use to anybody=તમે કોઈને ઉપયોગી થશો નહિ.
Able (એબલ) શક્તિવાન.
To earn (અર્ન) પેદા કરવું.
Money (મનિ) પૈસા.
To help (હેલ્પ) મદદ કરવી.
Yourself (યૉરસેલ્ફ) તને પોતાને.
You will not be able to help yourself=તમારી જાતનું પુરૂં કરવાને તમે શક્તિમાન થશો નહિ.
Fault (ફૉલ્ટ) ભૂલ.
Lazy (લેઝિ) સુસ્ત.
Idle (આઈડલ) આળસુ.
Would not learn=ભણવું ગમતુંજ નહીં.
Must suffer (સફર) સહન કરવું જોઈએ.

Have lost (લૉસ્ટ) ગુમાવ્યો છે.

A good deal of time= પુષ્કળ વખત.

Talking (ટૉકિંગ) વાતમાં ને વાતમાં.

Late (લેઈટ) મોડો.

I shall be late for school =મારે નિશાળે જવાનું મોડું થશે.

Very well=ઘણું સારૂં.

School is over=નિશાળમાંથી છૂટી મળે.

To hope (હોપ) આશા રાખવી.

Will bring (બ્રીંગ) લાવીશ.

Kite (કાઈટ) કનકવો.

Will fly (ફ્લાઇ) ચગાવીશું.

Wind (ઉવિન્ડ) પવન.

If not=નહીં તો.

Ball (બૉલ) દડો.

Will play (પ્લે) રમીશું.

Ran off (રૅન આફ) દોડતા દોડતા ગયા.

To-gether (ટુગેધર) સાથે.

Got (ગૅાટ) પહોંચ્યા.

In time (ટાઇમ) વખતસર.

Got there just in time =બરોબર વખતસર ત્યાં પહોંચ્યા.

There they are=તેઓ પેલા રહ્યા.

Desk (ડેસ્ક) ઢળતી મેજ.

Writing (રાઇટીંગ) લખતા.

Slate (સ્લેઈટ) પથ્થરપાટી.

Sum (સમ) દાખલો.

Words (ઉવર્ડઝ) શબ્દો.

Just (જસ્ટ) હમણાંજ.

Out of his book=પોતાની ચોપડીમાંથી.

Is lying (લાઇંગ) પડેલી છે.

Bench (બેન્ચ) પાટલી.

Close (કક્લોઝ) પાસે.

Grammar

Pronouns(પ્રોનાઉન્સ) સર્વનામો.

Second time=બીજી વખતે.

Means (મીન્સ)નો અર્થ થાય છે.

Is put for=ને બદલે વપરાય છે. આપણે He ને સર્વનામ કહીએ છીએ કારણ તે નામને ઠેકાણે મુકવામાં આવેલું છે. *Pro* નો અર્થ વાસ્તે અથવા ઠેકાણે.

---

8. The Foolish Mouse

મૂર્ખ ઉંદર

Foolish (ફૂલિશ) મૂર્ખ.

Mouse (માઉસ) ઉંદર.
To walk (ઉૅવૉક) ફરવા.
I went for a walk=હું ફરવા ગયો.
Pretty (પ્રિટિ) સુંદર.
Might stay=રહી શકીએ.
Walls (ઉૅવૉલ્સ) દીવાલો.
Nice (નાઇસ) સુંદર.
New (ન્યુ) નવા.
Wood (ઉવુડ) લાકડું.
In front (ફ્રન્ટ) આગળ.
Quite (ક્વાઇટ) છેક; તદ્દન.
In side (ઇન સાઇડ) અંદરની બાજુએ.
Something good=કંઈ સારી ચીજ.
High up=છેક ઉંચે.
Floor (ફ્લોર) પાટીયાની જમીન.
Let us go=ચાલો આપણે જઇએ
Do please=મહેરબાની કરી ચાલો.
Really (રિઅલી) ખરેખર.
Think (થિન્ક) ધારૂં છું.
Cheese (ચીઝ) પનીર.
Hung=ઉંચે લટકતું.
Darling (ડાર્લિંગ) વહાલા.
Mother mouse=ઉંદરડી.

We'd better stay=આપણે થોભીએ તો સારૂં.
What=જે તે.
Seems (સીમ્સ) દેખાય છે.
But (બટ) માત્ર.
Trap (ટ્રૅપ) કોળવાઈ.
What......I fear=મને ધાસ્તી લાગે છે તે તને જે સુંદર ઘર લાગે છે તે માત્ર કોળવાઈ છે.
To fret (ફ્રેટ) ચીડાવું.
Still (સ્ટિલ) શાંત; ગુપચુપ.
Is out of the way=બાજુએ થશે.
Bed-time (બેડ ટાઇમ) સુવાનો વખત.
Came (કેઇમ) આવ્યો.
Lay down=સૂતો.
Nap (નૅપ) થોડી ઉંઘ; અર્ધ નિદ્રા.
The little one=નાનું બચ્ચું.
Was caught=પકડાઇ ગયું.
Talking (ટૉકિંગ) વાત કરવામાં.
Men (મેન) માણસો.
Woman (વુમન) સ્ત્રી.
Women (વિમેન) સ્ત્રીઓ.
Thing (થિન્ગ) ચીજ.
Husband (હસબન્ડ) ધણી; પતિ.
One man=એક માણસ.

Ten men=દસ માણુસ.

One woman=એક સ્ત્રી.

Five men=પાંચ માણુસો.

One calf=એક વાછરડું.

Three calves (કાવ્ઝ) ત્રણ વાછરડાં.

One knife=એક ચપ્પુ.

Six knives=છ ચપ્પુઓ.

Sun (સન) સૂર્ય.

Light (લાઇટ) અજવાળું; પ્રકાશ.

Day time (ડે ટાઇમ) દિવસનો વખત.

Sky (સ્કાઈ) આકાશ.

At night=રાત્રે.

Lamps (લૅમ્પ્સ) દીવા.

Hung (હંગ) ટાંગેલા; લટકતા.

The moon and the stars ...the sky=ચંદ્ર અને તારા આકાશમાં લટકતા દીવા જેવા છે.

Because (બિકૉઝ) કારણ કે.

Bright (બ્રાઈટ) તેજસ્વી.

The moon has no light of its own=ચંદ્રને પોતાનું અજવાળું નથી.

Shines (શાઇન્સ) પ્રકાશે છે.

Looking glass (લુકિંગ ગ્લાસ) આરસી; દર્પણ.

Mirror (મિરર) આરસી.

Throws back (થ્રોઝ) પાછું ફેંકે છે.

Quite (ક્વાઈટ) તદ્દન.

Round (રાઉન્ડ) ગોળ.

Full moon=પુનેમનો ચંદ્ર.

Grows (ગ્રોઝ) થતો જાય છે.

Smaller (સ્મૉલર) વધારે નાનો.

Grows smaller and smaller=તે નાનો નાનો થતો જાય છે.

At last (ઍટ લાસ્ટ) આખરે.

Goes out of sight=દેખાતો બંધ થાય છે.

Weeks (ઉવીક્સ) અઠવાડિયાં.

It takes two weeks=તેને બે અઠવાડિયાં લાગે છે.

Fourteen (ફોર્ટીન) ચૌદ.

Fortnight (ફૉર્ટનાઈટ) પખવાડિયું.

Looking=દેખાતો.

Small (સ્મૉલ) ન્હાનો.

New moon=બીજનો ચંદ્ર.

Gets (ગેટ્સ) થાય છે.

Larger (લાર્જર) વધારે મોટો.

Becomes (બિકમ્સ) થાય છે.
Full (ફુલ) પૂર્ણ.
Once (ઉવન્સ) એક વખત.
Once again=એકવાર ફરીથી.
Looking very small=ઘણો નાનો દેખાતો.
Twenty-eight (ટવેન્ટિ એઈટ) અઠ્ઠાવીસ.
Shape (શેઇપ) આકાર.
Ball (બૉાલ) દડો.
In shape...ball = આકારમાં ચંદ્ર દડા જેવો છે.
It is so far away=તે ઘણે દૂર છે.
Thousands (થાઉઝન્ડ્ઝ) હજારો.
Miles (માઇલ્સ) માઇલો.
Was (ઉવૉઝ) હતો.
Has (હૅઝ) પાસે છે-ને છે.
A dog is tied up=કુતરાને બાંધેલો છે.
A dog was tied up=કુતરાને બાંધેલો હતો.
A dog has four legs= કુતરાને ચાર પગ છે.
Dogs are tied up=કુતરા બાંધેલા છે.
Dog were tied up=કુતરા બાંધેલા હતા.
Dogs have four legs= કુતરાઓને ચાર પગ છે.

---

10. The Dog and his Shadow

કુતરો અને તેનો પડછાયો

Had found (ફાઉન્ડ) જડયો હતો.
Piece (પીસ) કકડો.
Meat (મીટ) માંસ.
Who had found a piece of meat=જેને માંસનો કકડો જડયો હતો.
Was taking=લઇ જતો હતો.
Home (હોમ) ઘેર.
Crossed (ક્રૉસ્ડ) ઓળંગ્યો.
Plank (પ્લૅન્ક) પાટીયું
Led over=ઉપર થઇને પડેલું હતું.
Brook (બ્રુક) નાળું.
Chanced (ચૅન્સ્ડ) ભોગજોગે જોયું.
Own (ઓન) પોતાનો.
Shadow (શૅડો) પડછાયો.
Below (બિલો) નીચે; હેઠળ.

In the water......below=પાણીમાં નીચે તેણે પોતાનો પડછાયો જોયો.

Himself (હિમસેલ્ફ) પોતે.

Did not know=જાણ્યું નહિ.

Will do=ચાલશે.

That...me=તેના મોઢામાંનો તે માંસનો ટુકડો હાલ મને ચાલશે.

Snapped (સ્નૅપ્ડ) કરડવા ગયો; તરાપ મારી.

Thought (થૉટ) વિચાર્યું.

Opened (ઓપન્ડ) ઉઘાડ્યું.

Jaw (જૉ) જડબું.

Supper (સપર) રાતનું ભોજન.

Did go=જતું રહ્યું.

Did his supper go=તેનું ખાવાનું જતું રહ્યું.

(To) sink (સિન્ક) ડુબવું.

To get it out=તે બહાર કાઢવાને.

In vain (વેઈન) ફોગટ.

Don't try=કોશિષ કરતા નહિ.

To steal (સ્ટીલ) ચોરવાને.

Belongs (બિલૉન્ગ્ઝ)નું હોય છે.

What (હ્વૉટ) જે-તે.

What belongs to another =જે બીજાનું હોય તે.

If you do=જો તમે કોશિષ કરો.

You may lose=તમે ખુઓ.

What you have=જે તમારી પાસે હોય તે.

Don't.........brother=મારા ભાઈ, જે બીજાનું હોય તે ચોરી લેવાને કોશિષ કરશો નહિ. જો તમે કોશિષ કરશો તો જે તમારી પાસે હોય તો તે તમે ખોશો.

Grammar

Capital (કૅપિટલ) મોટા.

Letters (લેટર્સ) અક્ષરો.

Ways (વેઝ) રીતો.

May be written=લખાય.

Crows (ક્રોઝ) કાગડા.

Baby (બેબી) બાળક.

Barking (બાર્કિંગ) ભસતો.

Evening (ઈવનિંગ) સાંજ.

Did go ને માટે એક શબ્દ went.

II. The Lazy Peon

આળસુ સિપાઈ

Lawyer (લૉયર) વકીલ.

Busy (બિઝિ) ઉદ્યોગી.

A lawyer had been very busy=એક વકીલ ઘણા કામમાં હતો.
Morning=સ્હવાર.
All the morning=સ્હવારનો બધો વખત.
Papers=કાગળો.
Writing out some papers =કેટલાક કાગળો લખવામાં.
Peon (પ્યુન) સિપાઇ.
Called out (કૉલ્ડ) બુમ પાડી.
At two o'clock=બે વાગે.
Come here=આમ આવ.
Here I am=હું આ રહ્યો.
Sahib (સાહિબ) સાહેબ.
Replied (રિપ્લાઇડ) જવાબ દીધો.
Ahmed (અહમદ) સિપાઇનું નામ.
Go at once and lose no time=એકદમ જા અને વખત ગુમાવીશ નહિ.
Salam (સલામ) સલામ.
Office (ઑફિસ) કચેરી.
I am off, Sahib=હું આ ચાલ્યો, સાહેબ.
To lose (લુઝ) ગુમાવવું.

Clerk (ક્લાર્ક) કારકુન.
Is waiting (ઇવેઇટિંગ રાહ જુએ છે.
I am off=હું આ ચાલ્યો.
Low (લો) નીચી.
Walked off (વૉકડ) રસ્તે પડ્યો.
Away (અવે) દૂર.
Hot (હૉટ) ગરમ.
It was a very hot day= તે દિવસે ઘણો તાપ પડતો હતો.
Within sight of the house =ઘર દેખાય એટલે દૂર.
Slowly (સ્લોલિ) ધીમેથી
Stopped (સ્ટૉપ્ડ) થોભતો.
Met (મેટ) મળ્યો.
To talk (ટૉક) વાત કરવા.
Shady (શેઇડિ) છાંયાવાળી.
Bushes (બુશિઝ) છોડવાઓ.
Road (રોડ) રસ્તો.
By the side of the road =રસ્તાની બાજુએ.
A little=જરા.
Heavy (હેવી) ભારે.
Said to himself=પોતાના મનમાં કહ્યું.
Rest (રેસ્ટ) આરામ.

It is very nice and cool here=અહીં ઘણું મઝાનું ને ઠંડું છે.
Short sleep (શૉર્ટ સ્લીપ) જરા ઉંઘ.
Why=શા માટે.
Am tired (ટાયર્ડ) થાકી ગયો છું.
Go on=ચાલુ રાખો.
Shade (શેઈડ) છાંયડો.
Nice (નાઈસ) મઝાનું.
Cool (કુલ) ઠંડકવાળું.
Thought (થૉટ) વિચાર્યું.
Enough (ઇનફ) પૂરતી; બસ.
Ten minutes will be enough=દસ મિનિટ બસ થશે.
Stretched out (સ્ટ્રેચ્ડ) લાંબો થઇને પડયો–સૂતો.
Arm (આર્મ) હાથ.
Pillow (પિલો) ઓશીકું.
Put his head...pillow= પોતાના હાથનું ઓશીકું કર્યું.
Was sound asleep=ઘસઘસાટ ઉંઘી ગયો.
Passed (પાસ્ડ) વહી ગયા.
Flew down (ફ્લ્યુ) ઉડીને નીચે આવ્યા.
Perched (પર્ચ્ડ) બેઠા.
Pecked (પેક્ડ) ટકોરા માર્યા; ચાંચ મારી.
To open (ઓપન) ઉઘાડવું.
Finding that=એવું માલમ પડવાથી.
Cawed (કૉડ) કાકા કીધું.
To help (હેલ્પ) મદદ કરવી.
Caw (કૉ) કાગડાનો અવાજ.
Woke (વોક) જાગૃત કીધો; જગાડ્યો.
Yawned (યૉન્ડ) બગાસું ખાધું.
It was now past five o'clock=હમણાં પાંચ વાગી ગયા હતા.
Orders (ઑર્ડર્સ) હુકમો.
To copy (કૉપી) નકલ કરવી.
Distant (ડિસ્ટંટ) દૂરનો.
Town (ટાઉન) કસ્બો.
Post (પોસ્ટ) ટપાલ.
Left (લેફ્ટ) ગઈ.
It was too late=હદપાર મોડું થયું હતું.
Lost (લૉસ્ટ) ગુમાવ્યો.
The lawyer lost his case =વકીલ પોતાનો દાવો હાર્યો.
Case (કેઈસ) મુકદ્દમો; દાવો.
Because (બિકૉઝ) કારણકે.
To reach (રીચ) પહોંચવું.

In time (ટાઇમ) વખતસર.
Did not reach in time =વખતસર પહોંચ્યો નહિ.

Grammar

Country (કન્ટ્રિ) દેશ.
India (ઇંડિયા) હિંદુસ્તાન.
Sunday (સન્ડે) રવિવાર.
Monday (મન્ડે) સોમવાર.
Towns (ટાઉન્સ) શહેરો.
Heard of (હર્ડ)ના વિષે સાંભળ્યું.
Oxen (ઑાકસન) બળદો.
(Ox નું બહુવચન)
Knives (નાઇવ્ઝ) છરીઓ.
(Knife નું બહુવચન)

---

12. Clever Jack

હોશિયાર જૅક

Clever (ક્લેવર) હોશિયાર; ચાલાક.
Jack (જૅક) છોકરાનું નામ છે.
Was ten years old=દશ વર્ષનો હતો.
Thought (થૉટ) વિચાર્યું.
Very fine (ફાઇન) ઘણી મઝા આપે એવું.
To tease (ટીઝ) ખીજવવું.
Whose age was only nine=જેની ઉંમર માત્ર નવ વર્ષની હતી.
Cakes (કેઇક્સ) પુરીઓ.
Had just arrived (ઍરાઇવ્ડ) હમણાંજ આવી હતી.
Cries (ક્રાઇઝ) બૂમ પાડે છે.
Lovely (લવ્લિ) સુંદર.
But (બટ) માત્ર.
I see but two=હું માત્ર બે જ જોઉં છું.
That's because=તેનું કારણ એ છે જે.
I'll prove (પ્રુવ) હું સાબિત કરી આપીશ; હું સિદ્ધ કરીશ.
Here is=આ રહ્યો.
Number (નંબર) સંખ્યા.
Surely (શ્યુર્લિ) ખરે; બેશક.
As you very well know= જેમ તમે સારી પેઠે જાણો છો તેમ.
Added together (ઍડેડ ટુ ગેધર) સાથે ઉમેરતાં.
Makes (મેઇક્સ) થાય છે.
Began to cry=રડવા લાગી.
Heard (હર્ડ) સાંભળ્યું.
Reason (રીઝન) કારણ.

To ask the reason why =શું કારણ છે તે પૂછવાને.
Laughed (લાફ્ડ) હસ્યો.
Very loud=ઘણે મોટેથી.
Dad (ડૅડ) બાપા.
What is was all about= એ બધાનું કારણ શું હતું તે.
Well done=શાબાશ.
No doubt(ડાઉટ)ખરેખર;નક્કી.
Shall feast (ફીસ્ટ) આનંદથી ખાજે.

Grammar

Marks(માર્કસ)ચિન્હો; નિશાનીઓ
Quotations (ક્વોટેશન્સ) બોલેલા શબ્દો.
The very words=તેના તે જ શબ્દો.
To quote (ક્વોટ) બોલવું; ટાંકવું.
Answers (ઍન્સર્સ) જવાબો.
Questions (ક્વેશ્ચન્સ) પ્રશ્નો.
Pictures (પિક્ચર્સ) ચિત્રો.
Is wearing (ઉવેરિંગ) પહેરે છે.

---

13. Trees
(ટ્રીઝ) ઝાડો

Have walked (ઉવૉક્ડ) ચાલ્યા છીએ.
Long (લૉન્ગ) લાંબો.
Way (વે) રસ્તો.
We have walked a long way=આપણે ઘણા દૂર ચાલીને આવ્યા છીએ.
To feel (ફીલ) લાગવું.
Tired (ટાયર્ડ) થાકી ગયેલો.
I feel tired = મને થાક લાગ્યો છે.
How hot it is=કેટલો તાપ પડે છે!
Let us sit=ચાલો આપણે બેસીએ.
To rest (રેસ્ટ) આરામ લેવો.
Sunlight(સનલાઈટ)સૂર્યનોપ્રકાશ
Thick (થિક) ભરાઉ; ઘટ.
Leaves (લીવ્ઝ) પાંદડાં.
Shut out=આવવા દેતા નથી.
Parched (પાર્ચ્ડ) શેકેલા.
Pocket (પૉકેટ) ગજવું.
Let us eat some of it= ચાલો આપણે તેમાંના થોડા ખાઇએ.
Here is some for you= તમારે માટે થોડા આ રહ્યા.
Hundred (હંડ્રેડ) સો.
Old (ઓલ્ડ) જુનું.
Thick (થિક) જાડું.

It must be a hundred years old=તે સો વર્ષનું જુનું હોવું જોઈએ.

Trunk (ટ્રંક) થડ.

How far (હાઉ ફાર) કેટલે દૂર.

Branches (બ્રૅન્ચિઝ) ડાળીઓ.

Spread out (સ્પ્રેડ) પથરાય છે.

Sides (સાઇડ્ઝ) બાજુઓ.

To cover (કવર) ઢાંકી દેવું.

Roof (રૂફ) છાપરૂં.

House (હાઉસ) ઘર.

Are held up (હેલ્ડ) ઉંચકાઈ રહી છે; લટકી રહી છે.

Middle (મિડ્લ) મધ્ય ભાગ.

Green (ગ્રીન) લીલાં.

In a little while=થોડીવારમાં.

Will get (ગેટ) થઈ જશે.

Yellow (યલો) પીળાં.

Brown (બ્રાઉન) બદામી.

Then (ધેન) પછી.

Dry (ડ્રાઇ) સુકા.

Will get dry=સુકાઈ જશે.

Will fall (ફૉલ) પડી જશે.

Ground (ગ્રાઉન્ડ) જમીન.

To live (લિવ) જીવતાં રહેવું.

Year (ઇયર) વરસ.

Die (ડાઇ) મરી પડે છે.

Fresh (ફ્રેશ) તાજાં; નવાં.

Places (પ્લેઇસિસ) જગાઓ.

Fresh leaves...place=તેમની જગાએ તાજાં પાંદડાં આવશે.

Food (ફુડ) ખોરાક.

In any way=કોઈ રીતે.

Strong (સ્ટ્રૉન્ગ) મજબૂત.

Deep (ડીપ) ઉંડા.

They go down deep into the ground=જમીનમાં તેઓ નીચે ઉંડા જાય છે.

Parts (પાર્ટસ) ભાગો.

Roots (રૂટ્સ) મુળીઆં.

Smaller (સ્મૉલર) વધારે ન્હાના.

Growing (ગ્રોઇંગ) ઉગતા.

There are many smaller roots...it=અને તેમાંથી ઘણાં નાનાં મુળીઆં ઉગી નીકળે છે.

Just as above the ground =જેવી રીતે જમીન ઉપર.

There are trunk and many branches=થડ અને ઘણી ડાળીઓ હોય છે.

Going out of it=તેમાંથી બહાર આવતી.

Suck (સક) ચુસે છે.

Earth (અર્થ) પૃથ્વી; જમીન.

The roots not only get......tree=મુળીઆં ઝાડને માટે પૃથ્વીમાંથી ખોરાક લે છે એટલુંજ નહિ.

Ropes (રોપ્સ) દોરડાં.

They are like ropes=તેઓ દોરડાં જેવાં હોય છે.

To keep (કીપ) રાખવું.

Firm (ફર્મ) મજબૂત; સ્થિર.

From being blown down=પડી જતાં.

Wind (વિન્ડ) પવન.

Keep it...wind=તેને પવનથી પડી જતું અટકાવે છે.

Grammar

Have learnt (લર્ન્ટ) શીખી ગયા છીએ.

Town (ટાઉન) શહેર.

Country (કન્ટ્રિ) દેશ.

Month (મન્થ) મહિનો.

Always (ઑલ્વેઝ) હંમેશાં.

Sometimes (સમટાઈમ્સ) કોઈ વખત.

Chief (ચીફ) મુખ્ય.

---

14. The Lion and the Mouse

સિંહ અને ઉંદરડી

Lion (લાયન) સિંહ.

Mouse (માઉસ) ઉંદર.

Part (પાર્ટ) ભાગ.

Being out=બહાર હોવાથી.

For a run=સ્હેલ કરવા.

Saw (સૉ) જોયો.

Lying asleep (ઍસ્લીપ) ઉંઘતો પડેલો.

The sun (સન) તડકો.

Jumped (જંપ્ડ) કૂદ્યો.

Back (બૅક) પીઠ.

Hid (હિડ) સંતાઈ ગયો.

Mane (મેઇન) યાળ.

Ran over=દોડાદોડ કરી મૂકી.

Again and again=વારંવાર; ફરીફરીને.

Surprise (સરપ્રાઈઝ) અચંબો.

Opened (ઓપન્ડ) ઉઘાડી.

Next (નેક્સ્ટ) બીજી.

Thing (થિંગ) ચીજ.

Jaws (જૉઝ) જડબાં.

Was to hold her fast=મજબૂત રીતે તેને પકડી રાખવાનું હતું.

Paws (પૉઝ) પંજા.
Fright (ફ્રાઇટ) બ્હીક.
Nearly died=મોતીયાં મરી ગયાં.
Shaking (શેઇકિંગ) ધ્રુજતી.
Quaking (ક્વેઇકિંગ) થરથરતી.
Trembling (ટ્રેમ્બ્લીંગ) કાંપતી.
Cried (ક્રાઇડ) બુમ પાડી ઉઠી.
Pardon (પાર્ડન) માફ કરો.
King (કિન્ગ) રાજા.
Please (પ્લીઝ) મહેરબાની કરીને
Forgive (ફરગિવ) માફ કરો.
Spare my life (સ્પૅર) મારી જીંદગી બચાવો.
Let me live=મને જીવતદાન આપો.
Only (ઓન્લિ) માત્ર.
Wanted (વૉન્ટેડ) જોઈતું હતું.
To have some play=કાંઈ રમત રમવાનું.
In your way=તમારી આડે.
I wanted......to play=મારે માત્ર જરા રમવું હતું.
Perhaps (પરહૅપ્સ) કદાચ.
May help=મદદ કરૂં.
Great (ગ્રેટ) મોટો.
Laughed (લાફ્ડ) હસ્યો.

Can ever help=કદી પણ મદદ કરી શકશે.
So small=આટલી નાની.
Thing (થિન્ગ) ચીજ; ઉંદરડી.
At all (ઍટ ઑાલ) તદ્દન.
Lifted (લિફ્ટેડ) ઉંચો કીધો.
Ran away=નાસી ગઈ.
Stayed (સ્ટેઇડ) ભરાઈ રહી.
Hole (હોલ) દર.
The rest (રેસ્ટ) બાકીનો ભાગ.

PART II

ભાગ બીજો

Part (પાર્ટ) ભાગ.
Chanced (ચૅન્સ્ડ) ભાગ જોગે; એમ બન્યું.
Hunting (હન્ટિગ) ફરતાં.
For his prey (પ્રે) પોતાના શિકારની ખોળમાં.
Was caught (કૉટ) સપડાઈ ગયો; પકડાઈ ગયો.
Net (નેટ) જાળ.
To break (બ્રેક) તોડી નાખવું.
Could not break=તોડી શકયો નહિ.

Roared (રોર્ડ) બરાડા પાડ્યા; ગર્જના કીધી.
Till=જ્યાં સુધી.
Forest (ફૉરેસ્ટ) જંગલ.
He made the forest shake =તેણે જંગલ ધ્રુજાવી મૂક્યું.
Hunters (હંટર્સ) શિકારીઓ.
Tied (ટાઇડ) બાંધ્યો.
Tree (ટ્રી) ઝાડ.
Made him fast=તેને મજબૂત બાંધ્યો.
As fast could be=જેટલો મજબૂત બંધાય તેટલો.
Thought (થૉટ) વિચાર કીધો.
Next day=બીજે દિવસે.
Beast (બીસ્ટ) જનાવર; પશુ.
Captive (કૅપ્ટિવ) કેદી; બંદીવાન.
Lord (લૉર્ડ) ધણી; મહારાજા.
They thought....King= તેમના મહારાજાધિરાજ રાજા પાસે બીજે દિવસે તે સિંહને લઈ જવાનો વિચાર કર્યો.
In the night=રાત્રે.
Were sleeping=ઉંઘતાં હતાં.
Sound (સાઉન્ડ) અવાજ.
Creeping (ક્રીપિંગ) ધીમે ધીમે ચાલી આવવું.
Something (સમથિન્ગ) કંઈ ચીજ.
Tiny (ટાઇનિ) ઘણું ન્હાનું.
Peeping (પીપિન્ગ ડોકીયાં કરતું.
Weak (વીક) નબળો.
Squeak (સ્કવીક) ચું ચું કરતો અવાજ.
Was heard...to say=કહેતો સંભળાયો.
The other day=બીજે દિવસે.
You spared...the other day = તમે તે દિવસે મારી જીંદગી બચાવી.
Now...do=હવે હું શું કરીશ તે તમે જોશો.
Gnawed (નૉડ) કાતરી નાખ્યું.
Rope (રોપ) દોરડું.
Right through=છેક આરપાર.
Perhaps (પરહૅપ્સ) કદાચ.
Useful (યુસફુલ) ઉપયોગી.
Friends (ફ્રેન્ડઝ) મિત્રો
Can be (કૅન બિ) હોઈ શકે.

Grammar

Syllables (સિલેબલ્સ) પદ (શબ્દોના)
Water (વૉટર) પાણી.
Yesterday (યસ્ટરડે) ગઈ કાલે.

How many (હાઉ મેનિ) કેટલા.
Alphabet (આલ્ફાબેટ) મૂળાક્ષર.
Now's the time=હમણાં વખત થયો છે.
What's your name=તમારૂં નામ શું ?
Write down=લખી કાઢો.

---

15. Our Servants
આપણા નોકરો

Servants (સર્વન્ટ્સ) નોકરો; સેવકો.
Named (નેઇમ્ડ) કરીને; નામે.
Dasa (દાસ) છોકરાનું નામ છે.
Venkata (વેંકટ) છોકરાનું નામ છે.
Went to the same school=એકજ નિશાળે જતા હતા.
Rich man (રિચ મૅન) પૈસાદાર માણસ.
Used to wear=પહેરતો.
Gold (ગોલ્ડ) સોનાની.
Bangles (બૅન્ગલ્સ) કલ્લી; બંગડી.
Cooked (કુક્ડ) રાંધતો.
Food (ફુડ) ખોરાક.
As he had no mother=કારણ કે તેને મા નહોતી.
Was over=રજા પડી.
When school was over=જ્યારે નિશાળનો વખત પૂરો થયો; જ્યારે નિશાળમાં રજા પડી.
Were just going home=તરતજ ઘેર જતા હતા.
Do you not wish=શું તમને ઇચ્છા થતી નથી ?
To wait on (ઉવેઇટ)–ની તહેનાતમાં રહેવું.
They wait on me=તેઓ મારી તહેનાતમાં રહે છે; તેઓ મારી ખીજમતમાં રહે છે.
Whatever (ઉવૅાટેવર) જે જે.
Nothing (નથિંગ) કાંઈ નહિ.
That is nothing=એમાં કંઈ માલ નથી.
Obey (ઓબે) માને.
Orders (ઓર્ડર્સ) હુકમો; આજ્ઞા.
Do you say ?=તમે કહો છો ?
Lie (લાઈ) જુઠાણું.
What a lie you are telling !=તમે કેવું જુઠું બોલો છો !
Thought (થૉટ) વિચાર્યું.
Truthful (ટ્રુથફુલ) સાચો.
Every one=દરેક જણ.

Even (ઇવન) પણ.
You have not=તમારે નથી.
Was standing=ઊભો હતો.
Heard (હર્ડ) સાંભળ્યું.
Did not tell lies=જુઠું બોલતા નહિ.
Called (કૉલ્ડ) બોલાવ્યા.
Kindly (કાઇન્ડલિ) માયાળુપણે.
How is this=એમ કેમ ?
Sum (સમ) રકમ.
Some one (સમ વન) કોઇ.
A large sum of money =પૈસાની મોટી રકમ.
Richer (રિચર) વધારે પૈસાદાર.
Has...money?=શું તારા બાપને કોઇએ પણ પૈસા આપ્યા છે ?
Are boasting (બોસ્ટિંગ) પતરાજી કરે છે.
Fun (ફન) રમુજ.
Smiled (સ્માઇલ્ડ) ધીમેથી હસ્યો.
Truth (ટ્રુથ) સાચું.
I am telling the truth= હું સાચું બોલું છું.
Now and then=વારંવાર.
To disobey (ડિસોબે) આજ્ઞા ઉલ્લંઘવી; ન માનવું.

Venkata's........disobey him=વેંકટના નોકરો કદાચ કોઇ વખત તેનું કહ્યું ન માને.
May leave (લીવ) છોડી જાય.
When they like = જ્યારે તેઓની મરજી થાય ત્યારે.
May be=થાય.
Idle (આઇડલ) આળસુ.
(May) not do his work= તેનું કામ કરે નહિ.
Properly (પ્રૉપર્લિ) બરાબર.
Are not like that=તેના જેવા નથી.
Ready (રેડિ) તૈયાર.
Never (નેવર) કદી નહિ.
Once (વન્સ) એક વખત.
One servant of mine= મારો એક ચાકર.
Did not do what I told him=જે મેં તેને કહ્યું તે નહિ કીધું.
Master (માસ્ટર) શિક્ષક.
Please (પ્લીઝ) મહેરબાની કરીને.
To tell (ટેલ) કહેવું.
Two of them=તેમનામાંના બે.
Legs (લેગ્ઝ) પગો.
Names (નેઇમ્સ) નામો.

Their (ધેર) તેમના.
Take me there=મને ત્યાં લઇ [જાઓ.
Hands (હેન્ડઝ) હાથો.
Ears=કાનો.
This makes eight=આ આઠ થાય છે.
Nose (નોઝ) નાક.
Mouth (માઉથ) મ્હોં.
Anywhere (એનિવ્હેર) કોઇ ઠેકાણે. [નથી.
Do not lose (લુઝ) ગુમાવતા
In a moment (મોમેન્ટ) એક પળમાં.
Reach (રીચ) લાંબા થાય છે.
What I want=જે મારે જોઇએ તે.
Hungry (હન્ગ્રિ) ભુખ્યો.
To smell (સ્મેલ) સુંધવું.
Twice (ટ્વાઇસ) બે વખત.
To wake up=જગાડવા.
Get up=ઉઠો.
Do this, do that=આ કરો, તે કરો.
Was very pleased=ઘણો ખુશ થયો.
Well done=શાબાશ.
Best (બેસ્ટ) સૌથી ઉત્તમ.

World (વર્લ્ડ) દુનિયા.
So long=જ્યાંસુધી.
Trust (ટ્રસ્ટ) ભરોસો.
Hired (હાયર્ડ) ભાડુતી.
Will get on=ચાલશે.
Wil do well=સારૂં કરીશ.

Grammar

Interrogation (ઇન્ટરોગેશન) પ્રશ્નાર્થ.
Who are you? તમે કોણ છો?
Where is he? તે કયાં છે?
End (એન્ડ) છેડો.
At the end=છેડે.
Must end=અંત આવવો જોઇએ;
Question (કવેશ્ચન) સવાલ.
Made me give=મારી પાસે અપાવી.

---

16. Belling the Cat

બિલાડીને ઘંટ બાંધવા વિષે

Belling (બેલિંગ) ઘંટ બાંધવો.
Merry (મેરિ) આનંદી; રમુજી.
Mice (માઇસ) ઉંદરો.
Went running out=બહાર દોડતા ગયા.
Went running out to play=દોડતા દોડતા રમવાને ગયા.

Cruel (ક્રુઅલ) ઘાતકી; ક્રૂર.
Was lying (લાઇંગ) પડેલી હતી.
Was lying in the way= રસ્તામાં પડી હતી.
Went out=ગયા.
Many (મેનિ) ઘણા.
Came back=પાછા આવ્યા.
Few (ફ્યુ) થોડા.
Met (મેટ) મળ્યા.
To see=વિચારવા.
They met......do=તેઓ જે કાંઈ કરી શકે તેને માટે વિચાર કરવા તેઓ ભેગા થયા (મળ્યા).
Catches (કૅચિઝ) પકડે છે.
Sad (સૅડ) દિલગીરીભરેલું; ખેદકારક.
Fate (ફેઇટ) મોત; પ્રારબ્ધ.
She is after us ever= તે હંમેશાં આપણી પૂંઠ પકડે છે.
Early (અર્લિ) વ્હેલી.
Late (લેઇટ) મોડી.
Softly (સૉફ્ટલિ) ધીમેથી.
Sound (સાઉન્ડ) અવાજ.
She makes not a sound =તે અવાજ કરતી નથી.
Creeps (ક્રીપ્સ) પેટે ચાલીને આવે છે.

Nearer and nearer=વધુ ને વધુ પાસે.
What can we think of?= આપણે શું વિચાર કરી શકીએ ?
Alarm (ઍલાર્મ) ભય; ધાસ્તી.
To warn (ઉવૉર્ન) ચેતવવાને.
Harn (હાર્મ) ઇજા.
Another (અનધર) બીજા.
To stop (સ્ટૉપ) અટકાવવાને.
At last (ઍટ લાસ્ટ) આખરે.
Young mouse=નાનો ઉંદર.
Tiny (ટાઇની) છેક નાના.
Face (ફેઇસ) મ્હોં.
I've–I have=મને સૂઝયો છે.
Thought (થૉટ) વિચાર.
Something (સમથિંગ) કંઈ.
To suit (સ્યુટ) બંધ બેસતો કરવો.
Case (કેઇસ) બનાવ.
Should tie (ટાઇ) બાંધવો જોઈએ.
Bright (બ્રાઇટ) ચકચકીત.
Round (રાઉન્ડ) આસપાસ.
Neck (નેક) ગરદન.
Movements (મૂવમેન્ટ્સ) હીલચાલ.
Will ring=વાગશે.

Stirs (સ્ટર્સ) હાલે છે.
Most (મોસ્ટ) ઘણુીજ.
Plainly (પ્લેઇનલી) સાદી રીતે; ખુલ્લી રીતે.
She's coming—**She is coming**=તેણી આવે છે.
Get out=ચાલ્યા જાઓ; ખસી જાઓ.
Get out of the way=રસ્તામાંથી બહાર જાઓ.
Quick (ક્વિક) ખબરદાર; ચપળ.
To need (નીડ) જરૂર હોવી.
Need no longer live=આપણે વધુ વખત રહેવું નથી; વધારે વાર રહેવું પડશે નહિ.
Fear (ફીઅર) ધાસ્તી; બ્હીક.
Shall be=થઈશું.
Happy (હૅપિ) સુખી.
Glad (ગ્લૅડ) ખુશી; રાજી.
Free (ફ્રી) છુટા.
All our days=આપણા સઘળા દિવસો.
Will pass=વહી જશે.
Merrily (મેરિલિ) મઝાથી.
Good (ગુડ) ઠીક.
Agreed (ઍગ્રીડ) કબુલ થયા.
Every one=દરેક જણુ.

Surely (શ્યુર્લિ) બેશક.
It was the very best thing to be done=તે ઘણી ઉત્તમ યુક્તિ હતી.
Wise (વાઈઝ) ડાહ્યો.
Stood up (સ્ટુડ અપ) ઉભો થયો.
Place (પ્લેઇસ) જગા.
Slowly (સ્લોલિ) ધીમેથી.
Grave (ગ્રેઇવ) ગંભીર.
Plan (પ્લૅન) યુક્તિ.
Good one=સારી; સાબિત.
Quite (ક્વાઇટ) બરાબર.
Will offer (ઑફર) માથે લેશે; બીડું ઝડપશે.
Looked (લુકડ) જોયું.
At another=બીજા ભણી.
Nobody = એકપણ ઉંદર (સળવળ્યો) નહિં.
Stirred (સ્ટર્ડ) હાલ્યું.
Silence (સાઇલન્સ) શાંતિ.
Dreadful (ડ્રેડફુલ) ભયાનક.
No one spoke a word=કોઈ ઉંદર એકપણ શબ્દ બોલ્યો નહિ.
Silly (સિલિ) મુર્ખાઈ ભરેલું.
Don't you ?=તમે (ધારતા) નથી ?

Grammar

Are playing=રમે છે.
Caught (કૅાટ) પકડાયો.
Column (કૅાલમ) હાર.
Learn by heart=મોઢે કરો.
Poem (પોએમ) કવિતા.
Prose (પ્રોઝ) ગદ્ય.

---

17. The Boy and the Judge

છોકરો અને ન્યાયાધીશ

Judge (જજ) ન્યાયાધીશ.
Ramoo (રામુ) છોકરાનું નામ.
Eight years old=આઠ વર્ષનો.
Could talk=વાત કરી શકતો.
English (ઈંગ્લિશ) અંગ્રેજી.
Very well=ઘણી સારી રીતે.
Could talk...well=તે અંગ્રેજીમાં ઘણી સારી રીતે વાત કરી શકતો.
Clerk (કલાર્ક) કારકુન.
English (ઇંગ્લિશ) અંગ્રેજી.
To see (સી) મળવા.
Now and then=વારંવાર.
Evening (ઇવનિંગ) સાંજ.
Took (ટુક) લીધો.
Spoke (સ્પોક) બોલ્યો.
Kindly (કાઇન્ડલિ) માયાળુ રીતે.
Felt happy=ને આનંદ થયો.
How old is your son?
=તમારા છોકરાની ઉંમર કેટલી?
Sir (સર) સાહેબ.
To morrow=આવતી કાલે.
Replied(રિપ્લાઈડ)જવાબ દીધો.
Let him come and see me to-morrow=કાલે મને મળવા તેને આવવા દો.
Birthday (બર્થડે) વર્ષગાંઠ.
For a walk (ઉવૅાક) ફરવા.
At six o'clock=છ વાગે.
Send (સેન્ડ) મોકલો.
Asked (આસ્કડ) પુછ્યું.
Alone (ઍલોન) એકલો.
May come=આવું.
Let him come alone=તેને એકલો આવવા દેજો.
Next day=બીજે દિવસે.
Got up=ઉઠયો.
Very early (અર્લિ) ઘણો વહેલો.
Dressed (ડ્રેસ્ડ) લુગડાં પહેર્યાં.
Carefully (કૅરફુલિ) સંભાળથી.
Put on=પહેર્યાં.
Clean (કલીન) સ્વચ્છ.
Shirt (શર્ટ) ખમીસ.
Jacket (જૅકેટ) કબજો; જાકીટ.

Trousers (ટ્રાઉઝર્સ) સુરવાળ.
Cap (કૅપ) ટોપી.
Set off=નીકળ્યો.
To the house=તે ઘર તરફ (જવા)
Stood (સ્ટુડ) ઉભો રહ્યો.
Outside (આઉટસાઇડ) બહાર.
Gate (ગેઇટ) દરવાજો.
Waited (ઉવેઇટેડ) રાહ જોઈ.
At six o'clock=છ વાગે.
Hand (હૅન્ડ) હાથ.
At six o'clock...walk= છ વાગે ન્યાયાધીશ ફરવા જવાને બહાર આવ્યો.
Walking stick (ઉવૉકિંગ સ્ટિક) ફરવા જતી વખતે રાખવાની લાકડી.
In the other=બીજા હાથમાં.
Still (સ્ટિલ) ગુપચુપ.
Smiled (સ્માઈલ્ડ) ધીમેથી હસ્યો.
Good-bye (ગુડબાય) જતી વખતની સલામ.
Good morning (ગુડ મૉર્નિંગ) સવારની સલામ.
Are you going away ?=શું તમે ચાલી જાઓ છો ?
Before (બિફોર) પહેલાં.
Talk (ટૉક) વાત કરૂં.
To see (સી) મળવાને.

I came to see you=હું તમને મળવાને આવ્યો.
Why do you say=શા વાસ્તે તમે કહો છો ?
Went away=ચાલી ગયા.
Thought (થૉટ) વિચાર્યું; ધાર્યું.
Ought to say (ઑટ) કહેવું જોઇએ.
So I thought=તેથી મેં વિચાર્યું.
I saw you......when=હું જ્યારે તમને મળ્યો ત્યારે તમને ગુડબાય કહેવું જોઇએ.
Are you going away=તું ચાલ્યો જાય છે ?
Sir (સર) સાહેબ. [થાય છે.
Does mean (મીન)-નો અર્થ
May God be with you= પ્રભુ તમારા ઉપર મહેરબાન રહો.
Please (પ્લીઝ) મહેરબાની કરીને.
I ought to have said= મારે કહેવું જોઈતું હતું.
At twelve o'clock=બાર વાગે.
Between (બિટવીન)ની વચ્ચે.
About (ઍબાઉટ) આશરે.
Good-day (ગુડ ડે) બે વાગે સલામ કરતાં બોલવાનો શબ્દ.
If it should be=જો તે હોય.

Afternoon (આફ્ટરનૂન) પાછલો પહોર.
Good afternoon = બપોર પછી સલામ કરતાં બોલવાનો
To meet (મીટ) મળવું. [શબ્દ.
Any one=કોઈ.
Good night=રાતની સલામ.
Go to bed=સુવા જાઓ.
At night=રાત્રે.
Sister (સિસ્ટર) બહેન.
Brother (બ્રધર) ભાઈ.
Should say=કહેવું જોઈએ.
May be staying=રહેતો હોય.
Please (પ્લીઝ) મહેરબાની કરીને
Please tell me=મહેરબાની કરીને મને કહો.
Friend (ફ્રેન્ડ) મિત્ર.
Whom (હુમ) જેને.
How are you ?=કેમ છો ?
How do you do ?=શી ખબર છે?
See, here is a book for you=જો, તમારે માટે આ એક ચોપડી છે.
Am giving=આપું છું.
Present (પ્રેઝન્ટ) બક્ષીસ.
I wish you many happy returns of the day=આવી ઘણી વર્ષગાંઠ આવે એમ હું ઇચ્છું છું; તું દીર્ઘકાળ જીવજે.
To thank (થૅન્ક) ઉપકાર માનવો
To try (ટ્રાઇ) પ્રયત્ન કરવો.
It is very kind of you= તમારી ઘણી મહેરબાની થઈ.
Right (રાઈટ) બરાબર.
To understand (અન્ડરસ્ટૅન્ડ) સમજવું.
Cannot understand= સમજી શકો નહિ.
To help (હેલ્પ) મદદ કરવાને.
Stories (સ્ટોરિઝ) વાર્તાઓ.
The book is full of stories =તે ચોપડી વાર્તાથી ભરેલી છે.
Please, Sir=મહેરબાન સાહેબ.
May ask=પૂછું.
Question (ક્વેશ્ચન) સવાલ.
By all means=બેલાશક.
Ramoo do=Ramoo do ask=રામુ, જરૂર પૂછ.
Mean (મીન) અર્થ થાય છે.
What does it mean?=તેનો અર્થ શું થાય છે ?
It means=તેનો અર્થ થાય છે.
May you live for many years=તમે ઘણાં વર્ષ જીવો.

May return (રીટર્ન) પાછી આવે.
Many times=ઘણી વખત.
Every time=દરેક વખત.
Go back=પાછા જાઓ.
May this birthday return to you many times= તમારી આવી ઘણી વર્ષગાંઠ આવો.
May you be happy every time = દરેક વખતે તમે સુખી રહો.
Thank you, sir (થૅન્ક) મોટી મહેરબાની, સાહેબ.

Grammar

With great care = ઘણી સંભાળથી.
Line (લાઈન) લીટી.
Underneath (અંડરનીથ) નીચે.
Italics (ઇટૅલિક્સ) ઇટાલીમાં વપરાતી લિપિ.
Italy (ઇટલિ) દેશનું નામ.
Four hundred=ચારસો.
Straight up=સીધા, ઉભા.
Slope (સ્લોપ) વાંક.
A little (લિટ્લ) જરા.
Busy (બિઝિ) ઉદ્યોગી.
Wrote (રોટ) લખ્યું.
(Write નો ભૂતકાળ)

How old is your son? = તમારા છોકરાની ઉંમર કેટલી?

---

18. The Clever Crow

હોશિયાર કાગડો

Clever (ક્લેવર) હોશિયાર.
Crow (ક્રો) કાગડો.
Hot (હૉટ) ગરમ.
One very hot day = એક ઉનાળાને દિવસે.
Young (યંગ) જુવાન.
Could not find=મળ્યું નહિ; હાથ લાગ્યું નહિ.
To drink (ડ્રિન્ક) પીવાને.
Where (વ્હેર) ક્યાં.
Where to go=ક્યાં જવું.
Sat (સૅટ) બેઠો.
Still (સ્ટિલ) શાંત; ચુપચુપ.
Began to think = વિચારવા લાગ્યો.
Flew (ફ્લ્યુ) ઊડ્યો.
About (અબાઉટ) આમતેમ.
From tree to tree = એક ઝાડથી બીજા ઝાડ ઉપર.
Drop (ડ્રૉપ) ટીપું; છાંટો.
Any where (ઍનિવ્હેર) કોઈ પણ ઠેકાણે.

Garden (ગાર્ડન) વાડી.
Ground (ગ્રાઉન્ડ) જમીન.
Pot (પૉટ) કુંજો.
Thought (થૉટ) વિચાર્યું.
I've found=I have found =મને મળ્યું છે.
Bottom (બૉટમ) તળીઉં
Bright (બ્રાઇટ) ચકચકિત.
Clear (ક્લીઅર) સ્વચ્છ.
Never fear=કદી બ્હીશ નહિ.
Hops off (હૉપ્સ ઑાફ) કુદકા મારે છે.
To quench (ક્વેન્શ) મટાડવાને.
Thirst (થર્સ્ટ) તરસ.
At once=એકદમ.
Tries (ટ્રાઇઝ) કોશિશ કરે છે.
Alas (ઍલાસ) અફસોસ.
Too low (ટૂ લો) જોઈએ તે કરતાં ઘણું નીચું.
In vain (ઇન વેઇન) ફોગટ.
To stretch and strain= (સ્ટ્રેચ ઍન્ડ સ્ટ્રેઇન) તણાઈ તણાઇને શરીર લાંબુ કરવું.
To reach (રીચ) પહોંચવું.
Cannot reach=પહોંચી શકે એમ નથી.

So=આ રીતે.
I'll turn over=હું ઉંધો વાળીશ.
Cried (ક્રાઇડ) બૂમો પાડી.
Pushed (પુશ્ડ) આંચકો માર્યો.
Strength (સ્ટ્રેંગ્થ) જોર.
To push it down=તેને હડસેલો મારી પાડી નાખવાને.
It vain=ફોકટ.
Gave up=છોડી દીધું.
At length=આખરે.
It cannot be=એમ નહિ બને.
Vessel's weight (વેસલ્સ ઉવેઇટ) વાસણનું વજન.
Is far too great = જોઇએ તે કરતાં ઘણુંજ છે.
Will not go on trying= કોશિષ કરવી જારી રખીશ નહિ.
I'm dying=હું મરી જાઉં છું.
At last (ઍટ લાસ્ટ) આખરે.
Thought (થૉટ) વિચાર.
Entered (ઍન્ટર્ડ) સુઝી આવ્યો.
Black (બ્લૅક) કાળું.
Cawed (કૉડ) કા કા કર્યું.
Aloud (ઍલાઉડ) મોટેથી.
To get down=નીચે પહોંચવું.

To make the water come up=પાણી ઉંચે આણવું.
Fetching (ફેચિંગ) જઈને લાવીને.
Pebbles (પેબ્લ્સ) કાંકરા.
Bill (બિલ) ચાંચ.
Wise (ઉવાઇઝ) ડાહ્યો.
Drops (ડ્રૉપ્સ) નાખે છે.
(To) rise (રાઇઝ) ચઢવું.
Just (જસ્ટ) બરાબર.
Stones (સ્ટોન્સ) કાંકરા.
Is bringing over (બ્રિંગિંગ) કોર સુધી ચઢે છે.
Thus (ધસ) આ પ્રમાણે.
Skill (સ્કિલ) ચતુરાઈ.
Avails (અવેઇલ્સ) ફાયદો કરે છે.
Mere (મિયર) ફક્ત; માત્ર.
Strength (સ્ટ્રેન્થ) જોર.
Fails (ફેઈલ્સ) નિષ્ફળ જાય છે.
Patience (પેશન્સ) ધીરજ, ધૈર્ય.
Patience wins the day=ધીરજ ફત્તેહનો ડંકો બજાવે છે.

Grammar

Full stop (ફુલ સ્ટૉપ) પૂર્ણવિરામ
At the end=છેડે.
Shows (શોઝ) બતાવે છે.
Stops (સ્ટૉપ્સ) અટકે છે; પુરૂં થાય છે.
Comma (કૉમા) અલ્પવિરામ (,)
Part (પાર્ટ) ભાગ.
Meaning (મીનિંગ) અર્થ.
Clear (ક્લીઅર) બરાબર.

---

19. Against Bad Language

નઠારી ભાષા વાપરવા સામે.
(ગાળ ન દેવી)

Named (નેઇમ્ડ) નામનો.
Rama (રામ) છોકરાનું નામ છે.
Used=ને ટેવ પડી હતી.
Used to go (યુઝ્‌ડ ટુ ગો) જતો.
School (સ્કૂલ) નિશાળ.
Eight (એઇટ) આઠ.
He was eight years old=તે આઠ વરસની ઉમ્મરનો હતો.
Only (ઓન્લિ) એકનો એક.
Parents (પેરન્ટસ) માબાપ.
Teacher (ટીચર) શિક્ષક.
Word (ઉવર્ડ) શબ્દ.
Sent word=કહાવી મોકલ્યું.
One day his teacher sent word to his father

=એક દિવસે તેના શિક્ષકે તેના બાપને સંદેશો મોકલ્યો.

Next morning=બીજી સવારે.

Had behaved (બિહેવ્ડ) વર્ત્યો હતો.

Badly (બૅડલિ) ખરાબ રીતે.

Had behaved...school=તે નિશાળમાં ખરાબ રીતે વર્ત્યો હતો.

Breakfast (બ્રેકફાસ્ટ) નાસ્તો.

After he had eaten his breakfast=તેણે પોતાનો નાસ્તો લીધા પછી.

As he was going to school =જેવો તે નિશાળે જતો હતો.

With his book in his hand=પોતાના હાથમાં ચોપડી લઇને.

Called out (કૉલ્ડ) બૂમ પાડી.

I have something to say to you=મારે તને કંઇ કહેવાનું છે.

Wait (વેઇટ) સબૂર.

Wait a minute=એક મિનિટ સબૂર કર.

Door-step (ડોર સ્ટેપ) ઉમરો.

To listen (લિસન) સાંભળવાને.

To listen to what was said=જે કહેવામાં આવતું તે સાંભળવાને.

To hear this=આ સાંભળીને.

What did you do?=તેં શું કીધું? [દીધો.

Replied (રિપ્લાઇડ) જવાબ

Nothing (નથિંગ) કાંઇ નહિ.

Wrong (રૉન્ગ) ખોટું.

I dropped (ડ્રૉપ્ડ) મારાથી પડી ગઇ; મેં પાડી નાખી.

Govind (ગોવિંદ) છોકરાનું નામ.

Floor (ફ્લોર) જમીન.

Abused (ઍબ્યુઝ્ડ) ગાળ દીધી.

It return (રિટર્ન) બદલે; સામી.

Noise (નૉઇઝ) અવાજ.

He made a noise=તેણે શોરબકોર કરી મૂક્યો.

Called me bad names= મને ગાળ દીધી; મને અપશબ્દો કહ્યા.

Too (ટૂ) પણ.

I too did the same=મેં પણ તેમજ કર્યું.

Got angry=ગુસ્સે થયો.

Right (રાઇટ) બરોબર.

Was quite right to tell me=તારા શિક્ષકે મને કહ્યું તે ખરાબર હતું.

To abuse (ઍબ્યુઝ) ગાળ દેવી.

Must never abuse=ગાળ દેવી નહિ જોઇએ.

Others (અધર્સ) બીજાઓ.

Bad words=ખરાબ શબ્દો.

Should never come out =કદી નીકળવા જોઇએ નહિ.

Mouth (માઉથ) મોઢું.

Dirt (ડર્ટ) કચરો.

To defile (ડિફાઇલ) બગાડવું; ગંદું કરવું.

Bad (બૅડ) ખરાબ.

Bad boys use bad words =ખરાબ છોકરાઓ અપશબ્દ વાપરે છે.

Have heard (હર્ડ) સાંભળ્યું છે.

To use=વાપરતા.

You have never...words =તેં તારા પિતાને અપશબ્દ વાપરતા કદી સાંભળ્યા નથી.

Have you, my dear son? =મારા વ્હાલા છોકરા, તેં સાંભળ્યા છે?

Mind (માઇન્ડ) યાદ રાખ; ધ્યાન આપજે.

Mind...says=તે જે કહે તે યાદ રાખ, અને જે પ્રમાણે કહે તે પ્રમાણે કરજે.

To please (પ્લીઝ) ખુશ કરવું.

Kept (કેપ્ટ) પાળ્યું.

Promise (પ્રૉમિસ) વચન.

Kept his promise=પોતાનું વચન પાળ્યું.

Grammar

Adjectives (ઍડ્જેક્ટિવ્સ) વિશેષણો.

Flower (ફ્લાવર) ફૂલ.

Kind (કાઇન્ડ) જાત.

Sort (સૉર્ટ) જાત.

Add (ઍડ) ઉમેરીએ છીએ.

Describe(ડિસ્ક્રાઇબ) વર્ણન કરે છે.

Are added=ઉમેરવામાં આવે છે.

Wherever (ઉવ્હેરેવર) જ્યાં જ્યાં.

Belongs to (બિલૉંગ્સ)ને લાગુ [પડે છે.

Is doing=કરે છે.

Wait a minute=એક મિનિટ [થોભ.

Kind (કાઇન્ડ) માયાળુ.

Person (પર્સન) માણસ.

Wise (ઉવાઇઝ) ડાહી.

Leaf (લીફ) પાંદડું.

Parents (પેરન્ટસ) માબાપ.

Breakfast (બ્રેકફાસ્ટ) સવારનો નાસ્તો.

20. The Dog in the Manger

ઘાસની ગંજી માંહેનો કુતરો

An old ox=એક બુઢ્ઢો બળદ.
Had worked કામ કીધું હતું.
Very hard=ઘણું સખત
All the day=આખો દિવસ.
In the evening=સાંજે.
Dinner (ડિનર) ભોજન.
Hay (હે) સુકું ઘાસ.
Walked up (વૉક્ડ) ચાલીને ગયો
Manger (મેન્જર) ઘાસની ગંજી.
Top of his dinner=પોતાના ખાવાના જગ્યા ઉપર.
Stranger (સ્ટ્રેન્જર) અજાણ્યો.
Angry (ઍન્ગ્રિ) ગુસ્સે.
Voice (વૉઇસ) અવાજ.
Cried (ક્રાઇડ) બોલી ઉઠ્યો.
Bow! Vow! (બાઉ વાઉ) કુતરાનો ભસવાનો અવાજ.
Nap (નૅપ) થોડી ઉંઘ, ઝોકું.
I'm taking a nap=હું ઝોકું ખાઉં છું.
Go away=ચાલ્યો જા.
Weather (વેધર) હવા.
Hot (હૉટ) ગરમ.
Weather is hot=હવા ગરમ છે; તાપ પડે છે.
To sleep (સ્લીપ) ઉંઘવું.
I want (વૉન્ટ) હું માગું છું.
Will keep=રહીશ.
Snapped (સ્નૅપ્ડ) બચકું ભર્યું.
Snarled (સ્નાર્લ્ડ) ઘુરક્યો.
Began (બિગૅન) લાગ્યો.
To fight (ફાઇટ) લડવા.
So (સો) તેથી.
Well (વેલ) સારી રીતે.
Could bite=કરડી શકતો.
Turned (ટર્ન્ડ) ફર્યો.
Quietly (ક્વાએટલી) છાનોમાનો
Round (રાઉન્ડ) ગોળ ચક્કર.
Walked away (વૉક્ડ) ચાલી ગયો.
Hungry (હંગ્રિ) ભૂખ્યો.
At all (ઍટ ઑલ) બિલકુલ.
Danger (ડેન્જર) ભય.
Of being called=કહેવાનો.

Grammar

To show (શો) બતાવવું.
How much=કેટલું.
Whose (હુઝ) કોનું.
To point out (પોઇન્ટ) દેખાડવું.

Four (ફોર) ચાર.
Fruit (ફ્રુટ) ફળ:
Stone (સ્ટોન) પત્થર.
Wall (ઉવૉલ) ભીંત.
Moon (મુન) ચંદ્ર.
Ugly (અગ્લિ) બેડોળ
Leaving out=કાઢી નાખીને.

---

21. A Good Bargain

સારૂં સાટું

Gopal (ગોપાલ) છોકરાનું નામ
Will you come ?=શું તમે આવશો ?
Bazar (બઝાર) બજાર.
Venkat (વેંકટ) છોકરાનું નામ.
To buy (બાય) ખરીદ કરવાને.
Sweetmeat (સ્વીટમીટ) મીઠાઇ.
How much=કેટલા.
How much...with ?=મીઠાઈ લેવાને તમે કેટલા પૈસા રાખ્યા છે ?
Annas (આનાઝ) આના.
Rich (રિચ) પૈસાદાર.
So much (સો મચ) એટલા.
Goldsmith (ગોલ્ડસ્મિથ) સોની.
Just (જસ્ટ) હમણાંજ.
Bargain (બારગેઇન) સાટું.,
Sold (સોલ્ડ) વેચ્યો.
Kite (કાઇટ) કનકવો.
Paid (પેઇડ) પૈસા આપ્યા.
Half (હાફ) અડધો.
Might have bought (બૉટ) ખરીદ કીધો હોત.
New (ન્યુ) નવો.
A little fellow (ફેલો) નાનું બાળક–છોકરો.
Price (પ્રાઇસ) કિમ્મત.
Anything (એનિથિંગ) કોઈ વસ્તુ.
Glad (ગ્લૅડ) ખુશી.
Told (ટોલ્ડ) કહ્યું.
I told him=મેં તેને કહ્યું.
I bought the kite for four annas=મેં ચાર આને પતંગ ખરીદો.
Half (હાફ) અડધી.
Would give at half price =અડધી કિમતે આપશે.
Lie (લાઇ) જુઠું.
Told a lie=જુઠું બોલ્યો.
Trusted (ટ્રસ્ટેડ) વિશ્વાસ રાખ્યો.
Word (ઉવર્ડ) શબ્દ; વચન.
In order to cheat=ઠગવાને માટે.
To cheat (ચીટ) ઠગવું.

To cheat him out of four pice=ચાર પૈસાને માટે તેને ઠગવો.

Go away=ચાલ્યો જા.

I am ashamed (અશેઇમ્ડ) મને શરમ લાગે છે.

Friends (ફ્રેન્ડ્ઝ) મિત્રો.

Liar (લાયર) જુઠો.

Cheat (ચીટ) ઠગારો.

I will not be friends with a liar and a cheat =હું જુઠા અને ઠગારાની દોરતી નહિ કરૂં.

To you (ટુ યુ) તારી સાથે.

Have cheated (ચીટેડ) ઠગ્યો છે.

Never (નેવર) કદી નહિ.

Again (અગેઇન) ફરીથી.

Shame (શેઇમ) શરમ.

Do not put me to shame =મારી ફજેતી કરીશ મહિ.

Back (બૅક) પાછા.

Sorry (સૅારિ) દિલગીર.

Told a lie=જુઠું બોલ્યો.

To forget (ફરગેટ) ભૂલી જવું.

To speak (સ્પીક) બોલવું.

Truth (ટ્રુથ) સાચું.

Never forget=કદી ભૂલતો ના.

Liars (લાયર્સ) જુઠા માણસો.

Once (વન્સ) એકવાર.

Twice (ટવાઇસ) બે વાર.

A little=જરા.

Profit (પ્રૅાફિટ) નફો.

Make a little profit=જરા નફો મળે.

As soon as (સુન) જેવો કે તરતજ.

As soon as.. liar=જેવો માણસને તું જુઠો છે એવું માલમ પડે કે તરતજ.

No one will trust you= તારો કોઈ વિશ્વાસ કરશે નહિ.

Speak the truth=સાચું બોલો.

Even though you speak the truth=જો કે તું સાચું બોલે તોપણ.

Grammar

Adverb (ઍડવર્બ) ક્રિયા વિશેષણ અવ્યય.

Fast (ફાસ્ટ) ઝડપથી.

Yesterday (યસ્ટરડે) ગઈ કાલે.

Home (હોમ) પોતાનું ઘર.

Slowly (સ્લોલિ) ધીમેથી.

To day (ટુ ડે) આજે.

To-morrow (ટુમૉરો) આવતી કાલે.
Brightly (બ્રાઇટલિ) ચકચકિત રીતે.
Quickly (ક્વિકલિ) ઝડપથી.

---

22. The Wind and the Sun

પવન અને સૂરજ

Wind (વિન્ડ) પવન.
Stronger (સ્ટ્રૉન્ગર) વધારે મજબૂત.
I doubt (ડાઉટ) મને શક છે.
If that's true=જો એ સાચું હોય.
Try (ટ્રાઇ) અજમાયશ.
But let's have a try=પણ ચાલો આપણે અજમાયશ કરીએ.
Whether (વ્હેધર) કે (નહિ).
One of us=આપણામાંનો એક.
Sturdy (સ્ટર્ડિ) મજબૂત.
(To) take off (ટેઇક ઑફ) ઉતરાવવો.
Thick (થિક) જાડો.
Cloak (ક્લોક) ઝભ્ભો.
Would be=થશે.
Good joke=અચ્છી મજાક.
Whoever (હુએવર) જે કોઈ.
Succeeds (સકસીડ્ઝ) ફતેહ પામે.
Shall be counted (કાઉન્ટેડ) ગણવામાં આવશે.
Need quarrel=લડવાની જરૂર પડે.
What (વ્હૉટ) કેવી.
Fun (ફન) રમૂજ.
Blew (બ્લ્યુ) ફૂંક્યો.
Chilled (ચિલ્ડ) ઠંડોગાર કરી નાખ્યો.
Through=આખે શરીરે.
I shall get a bad cold= મને સખત સળેખમ થશે.
Throat (થ્રોટ) ગળું.
The more=જેમ જેમ વધારે તેમ તેમ.
The colder (કોલ્ડર) વધારે ઠંડો.
Grew (ગ્રુ) થયો.
Tighter (ટાઇટર) વધારે ને વધારે તંગ.
Buttoned (બટન્ડ) બોરીયાં બંધ કર્યાં.
Come now=હવે ચાલો.
Turn (ટર્ન) વારો.
Something (સમથિંગ) કંઇક.
To learn (લર્ન) શીખવું.
Softly (સૉફ્ટલિ) નરમાશથી.
Quietly (ક્વાએટ્લી) શાંતિથી.
Storm (સ્ટૉર્મ) તોફાન.
Sunshine (સનશાઇન) તડકો.

Warm (વૉર્મ) ગરમ.
Hotter (હૉટર) વધુ ગરમ.
Rays (રેઝ) કિરણો.
Seemed (સીમ્ડ) દેખાઈ.
In a haze (હેઝ) વાદળમાં.
Drops (ડ્રૉપ્સ) ટીપાં.
Ran (રૅન) ભરાઈ આવ્યાં.
Off came (ઑફ કેઇમ) ઉતારી નાખ્યો.
To bear (બેર) સહન કરવું.
Carried (કૅરિડ) લઈ ગયો.
To wear (વેર) પહેરવું.
Conquered (કૉન્કર્ડ) જીત્યો.

Grammar

How often (હાઉ ઑફ્ન) કેટલી વાર.
Twice (ટ્વાઇસ) બે વખત.
Short (શૉર્ટ) ટુંકું.
Of your own=તમારૂં પોતાનું બનાવેલું.
Sweet (સ્વીટ) ગળ્યું.
Hard (હાર્ડ) કઠણ.
Soft (સૉફ્ટ) નરમ.
Green (ગ્રીન) લીલો.
Late (લેઇટ) મોડો.
Loudly (લાઉડલિ) મોટેથી.

---

23. Writing Letters

કાગળો લખવા વિષે.

Writing (રાઇટિંગ) લખવું.
Letters (લેટર્સ) કાગળો [છો ?
Are you doing=તમે કરો
Govind (ગોવિન્દ) છોકરાનું નામ.
Am writing=લખું છું.
Have been sitting=બેઠો છું.
Table (ટેબલ) મેજ.
For half an hour=અડધો કલાક થયા.
Is done=પૂરો થયો છે; લખાઈ રહ્યો છે.
Nearly=લગભગ.
Let me see=મને જોવા દે.
Hullo=અરે !
You have not even begun =તેં હજી સુધી શરૂએ કર્યો નથી.
How to write=કેવી રીતે લખવો. [આપ્યું.
Promised (પ્રૉમિસ્ડ) વચન
Again and again=વારંવાર; ફરીફરીને
I do not know=મને ખબર નથી.
What to say=શું કહેવું.
Could talk વાત કરી શકતો.

Could you not ?=શું વાત નહિ કરતે ?
For half an hour=અડધો કલાક.
Would say nothing=કંઈ ન કહે.
It is easy to talk to any one=કોઈ સાથે વાત કરવી સહેલી છે.
Hard (હાર્ડ) મુશ્કેલ.
Think (થિન્ક) ધાર.
Is standing=ઉભો છે.
In front of=સામે.
Write down=લખી નાખ.
Whatever (ઉવૅાટેવર) જે કાંઈ.
If he were here=જાણે કે તે અહીં હોય.
Whenever (વ્હેનેવર) જ્યારે જ્યારે.
Anybody (એનિબૉડિ) કોઈ શખસ.
Person (પર્સન) માણુસ.
If the person were before you=જો તે માણુસ તારી સન્મુખ હોય.
How to begin a letter=કેવી રીતે કાગળ શરૂ કરવો.

Uncle (અન્કલ) કાકા.
Aunt (આન્ટ) કાકી.
In this way=આ પ્રમાણે.
My dear father=મારા વ્હાલા પિતાજી.
This is the way you would speak to us=આવી રીતે તું અમને બોલાવે.
In the same way=તેજ રીતે.
Speak (સ્પીક) વાત કરે.
Stranger (સ્ટ્રેઇન્જર) અજાણ્યો.
You ought to say=તારે કહેવું જોઈએ.
Sir (સર) સાહેબ.
How must I end (એન્ડ) કાગળના અન્તમાં મારે શું લખવું ?
I am=હું છું.
Affectionate (ઍફેક્શનેઇટ) પ્યારો; વ્હાલો.
Nephew(નેવ્યુ) ભત્રીજો; ભાણેજ.
Friend (ફ્રેન્ડ) મિત્ર.
Whom you know very well=જેને તમે ઘણી સારી રીતે ઓળખતા હો તેને.
Sincerely (સિન્સીઅર્લિ) ખરા દીલથી.

Faithfully (ફેઇથફુલિ) ઇમાનદારીથી.
Obedient (ઓબિડિયન્ટ) આજ્ઞાંકિત; તાબેદાર.
Pupil (પ્યુપિલ) વિદ્યાર્થી.

---

24. Work with a Will.

ખુશીથી કામ કરો.

Will (વિલ) મરજી; ખુશી.
You've=You have.
To reach (રીચ) પહોંચવું.
Top (ટૉપ) ટોચ.
To climb (ક્લાઇમ) ચઢવું.
Must climb=ચઢવું જોઇએ.
Hill (હિલ) ટેકરી.
Standing (સ્ટૅન્ડિંગ) ઉભા રહીને.
Foot (ફૂટ) તળેટી.
To get up=ઉપર પહોંચવું.
Never (નેવર) કદી નહિ.

Grammar

Adverb (ઍડવર્બ) ક્રિયાવિશેષણ અવ્યય.
Very (વેરિ) ઘણો.
Rich (રિચ) પૈસાદાર.
Sort (સૉર્ટ) જાત.
Once (વન્સ) એક વખતે.
Slowly (સ્લોલિ) ધીમેથી.

---

25. Queen Victoria the Good

ભલી રાણી વિક્ટોરિયા

What a great queen=કેવી મહાન રાણી.
Woman (વુમન) બૈરી.
Was a very little girl=ઘણી નાની છોકરી હતી.
William IV (વિલિયમ ધ ફોર્થ) વિલિયમ ચોથો-ઇંગ્લંડનો [રાજા.
Uncle (અંકલ) કાકો.
He was uncle to Victoria =તે વિક્ટોરિયાનો કાકો થતો હતો.
Of course (કોર્સ) અલબત્ત.
If she lived=જો તે જીવતી હોત.
Until (અન્ટિલ) જ્યાં સુધી નહિ.
Twelve (ટ્વેલ્વ) બાર.
Twelve years old=બાર વરસની ઉમ્મરની.
Then one day=પછી એક દિવસે.
Was having her lesson (હૅવિંગ)પોતાનો પાઠ શીખતી હતી.

History (હિસ્ટરિ) ઇતિહાસ.
She was having her lesson on history=તે ઇતિહાસનો પાઠ શીખતી હતી.
Her mother told her=તેની માએ તેને કહ્યું.
She would be Queen=તે રાણી થશે.
To die (ડાઇ) મરી જવું.
When William IV died=જ્યારે વિલિયમ ચોથો મરી ગયો
Blue (બ્લ્યુ) ભૂરી.
Eyes (આઇઝ) આંખો.
Princess (પ્રિન્સેસ) રાજકુંવરી; શાહજાદી.
Filled (ફિલ્ડ) ભરાઈ ગયલી.
Tears (ટીઅર્સ) આંસું.
Mamma (મમા) મા.
Full (ફુલ) ભરેલી.
Fear (ફીઅર) ધાસ્તી.
Make me fear=મને ધાસ્તી ઉપજે છે.
What have...fear=જે તેં મને કહ્યું તેથી મને ભય ઉપજે છે.
Will try (ટ્રાઇ) પ્રયત્ન કરીશ.
Duty (ડ્યુટિ) ફરજ.
Did all she could=તેનાથી બન્યું તેટલું તેણે કીધું.
Young (યંગ) બાળક.
Learned (લર્ન્ડ) શીખી.
Lessons (લેસન્સ) પાઠો.
To fit (ફિટ) લાયક થવાને.
Queen (ક્વીન) રાણી
To fit herself to be Queen of England=ઇંગ્લંડની રાણી થવાને માટે પોતે લાયક થવાને
Passed away (પાસ્ડ અવે) ચાલ્યાં ગયાં; વહી ગયાં.
Eighteen (એઇટીન) અઢાર.
Died (ડાઇડ) મરણ પામ્યો.
Gentleme (જેન્ટલમેન) ગૃહસ્થો.
Were sent=મોકલવામાં આવ્યા.
Very early=ઘણા વહેલા.
England (ઇંગ્લંડ) દેશ છે.
Windsor (વિન્ડસર) શહેરનું નામ છે.
Early (અર્લિ) વહેલાં.
Morning (મૉર્નિંગ) સવાર.
To carry news=ખબર કરવાને.
News (ન્યુઝ) સમાચાર
Palace (પેલેસ) મહેલ.
When the two gentlemen came to the palace=

જ્યારે તે બે ગૃહસ્થો મહેલમાં આવ્યા ત્યારે.

Princess (પ્રિન્સેસ) શાહજાદી.

Was asleep=ઉંઘતી હતી.

However (હાઉએવર) એમ છતાં.

London (લંડન) ઇંગ્લંડનું મુખ્ય શહેર.

Called at (કૉલ્ડ) બૂમ પાડી.

To meet (મીટ) મળવું.

Death (ડેથ) મરણ.

As soon as (સુન) જેવો કે તરતજ.

She burst into tears= તેની આંખમાં આંસુ આવી ગયાં.

Work (ઉવર્ક) કામ.

To do (ડુ) કરવાનું.

After more than a year= એક વરસ કરતા વધારે વખત પછી.

Was crowned (ક્રાઉન્ડ)=નો રાજ્યાભિષેક કરવામાં આવ્યો.

State (સ્ટેઇટ) ભપકો.

In a very great state= મોટા ભપકાથી–ઠાઠમાઠથી.

Abbey (એબ્બી દેવળ.

Westminister (વેસ્ટમિન્સ્ટર) શહેરનું નામ છે.

Church (ચર્ચ) દેવળ.

Have always been crowned=હમેશા રાજમુગટ પહેરાવવામાં આવ્યો છે.

Crown (ક્રાઉન) રાજમુગટ; તાજ.

Head (હેડ) માથું.

Lords (લૉર્ડઝ) અમીરો.

Forward (ફૉરવર્ડ) આગળ.

Knelt down (નેલ્ટ) ઘુંટણીએ પડ્યા.

Kissed (કિસ્ડ) ચુંબન કર્યું.

Hand (હૅન્ડ) હાથ.

People (પીપ્લ) લોકો.

Church (ચર્ચ) દેવળ.

Stood (સ્ટુડ અપ) ઉભા થયા.

Sang (સૅન્ગ) ગાયું.

God save the Queen= પરમેશ્વર રાણીને સલામત રાખો.

Victoria was the Queen of England =વિકટોરિયા ઇંગ્લંડની રાણી હતી

Sixty-three (સિક્સ્ટિ થ્રી) ત્રેસઠ.

Through all these years =આ સઘળા વર્ષો દરમ્યાન.

She did her duty=તેણે પોતાની ફરજ બજાવી.

Tried (ટ્રાઇડ) કોશિષ કીધી.

To rule (રૂલ) રાજ્ય કરવું.
To rule over the people =પ્રજા ઉપર રાજ ચલાવવું.
Happy (હૅપિ) સુખી.
So that=જેથી કરીને.
Troubles (ટ્રબલ્સ) દુઃખો.
Sorrows (સૅારોઝ) દિલગીરી.
Lost (લૅાસ્ટ) ગુમાવ્યો.
Husband (હસ્બંડ) ધણી.
She lost her husband= તેનો ધણી ગુજરી ગયો.
Dearly (ડીયર્લિ) હેતથી.
Loved (લવ્ડ) ચાહતી હતી.
Young (યંગ) બાળક.
Wars (ઉવૅાર્સ) વિગ્રહો.
Reign (રેઇન) રાજ્ય.
Thought (થૅાટ) વિચાર કરતી.
Pain (પેઇન) દુઃખ; દરદ.
Grief (ગ્રીફ) દિલગીરી.
Caused (કૅાઝડ) થી થયાં.
They caused=તેઓનાથી થઈ.
All through=બધો વખત દરમ્યાન.
Promise (પ્રૅામિસ) વચન.
Having reigned (રેઇન્ડ) રાજ્ય કરીને.
King (કિંગ) રાજા.

Longer (લૅાન્ગર) વધારે લાંબો વખત.
Mourned (મોર્ન્ડ) શોક કીધો.
For a friend=મિત્ર તરીકે.
Loving (લવિંગ) પ્રેમાળ.
True (ટ્રુ) સાચી.
For...Queen=કારણ કે તે એક ભલી માતા, પ્રેમાળ સ્ત્રી અને સાચી રાણી હતી.

Grammar

Mamma (મમા) મા.
Queen (ક્વીન) રાણી.
Would be=થશે.
Blue (બ્લ્યુ) આસમાની રંગની.
Princess (પ્રિન્સેસ) શાહજાદી.
Filled with tears=આંસુ ભરાઈ આવ્યા.
Relation (રિલેશન) સગપણ.
Duty (ડ્યુટિ) ફરજ.

---

26. The Camel

ઊંટ

Camel (કૅમલ) ઊંટ.
Lives (લિવ્ઝ) રહે છે.
Hot (હૅાટ) ગરમ.

Lands (લૅન્ડ્ઝ) દેશો.
Called (કૉલ્ડ) કરીને.
Deserts (ડેઝર્ટ્સ) રણો.
Big (બિગ) મોટી.
Lump (લમ્પ) ગઠ્ઠો.
Hump (હમ્પ) ખૂંધ.
Back (બૅક) પીઠ.
Strong (સ્ટ્રૉન્ગ) મજબૂત.
Useful (યુસફુલ) ઉપયોગી.
For carrying (કૅરિંગ) લઈ જવાને.
Across (અૅક્રૉસ) માં થઈને.
Sandy (સૅન્ડિ) રેતાળ.
Plains (પ્લેઇન્સ) મેદાનો.
Hot sandy plains=ધગધગતા રેતીનાં મેદાનો.
Does not sink=પેસી જતો નથી.
Beast (બીસ્ટ) પશુ.
Water is found...apart= ઘણા માઇલ છુટા આવેલા તળાવો અને કુવામાં ફક્ત પાણી માલુમ પડે છે.
Broad (બ્રૉડ) પહોળા.
Soft (સૉફ્ટ) નરમ.
Flat (ફ્લૅટ) ચપટા.
To sink (સિંક) ડૂબી જવું.

Sand (સૅન્ડ) રેતી.
To cross (ક્રૉસ) પસાર થવું.
Often (ઑાફન) વારંવાર
Dry (ડ્રાઇ) સુકું.
Makes dry=સુકવી નાખે છે.
Is found (ફાઉન્ડ) મળે છે.
Ponds (પૉન્ડ્ઝ) તળાવો.
Apart (અૅપાર્ટ) જુદા જુદા; અલગ.
Can smell (સ્મેલ) .ની વાસ આવે છે.
A long way off=ઘણે દૂરથી.
On and on=આગળ ને આગળ.
Till he comes up to it= તે તેની નજદીક આવી પહોંચે ત્યાં સુધી.
Then he has a good drink=પછી તે સારી પેઠે પાણી પીએ છે.
Drink (ડ્રિંક) પીવાનું પાણી.
Rider (રાઇડર) બેસનાર.
Gets down (ગેટ્સ ડાઉન) નીચે ઉતરે છે.
As well=તેવીજ રીતે.
Fills (ફિલ્સ) ભરે છે.
Leather (લેધર) ચામડું.
Bottle (બૉટલ) સીસો.

Leather- bottle=ચામડાની મસક.

Across (ઍક્રૉસ) માં થઈને.

Plenty (પ્લેન્ટિ) પુષ્કળ.

So that=જેથી કરીને.

To live (લિવ) જીવવું; રહેવું.

Can live=રહી શકે છે.

Without (ઉવિધાઉટ) વગર.

Drinking (ડ્રિન્કિંગ) પીતાં.

For a long time=લાંબો વખત સુધી.

But (બટ) સિવાય.

Where nothing can be seen but sand=જ્યાં રેતી સિવાય બીજું કંઈ નજરે પડી શકતું નથી.

Houses (હાઉસિસ) ઘરો.

Trees (ટ્રીઝ) ઝાડો.

Villages (વિલેજીઝ) ગામડાંઓ

Even (ઈવન) પણ.

Roads (રોડ્ઝ) રસ્તાઓ.

Seas (સીઝ) દરિયા.

Instead of (ઇન્સ્ટેન્ડઑફ) ને બદલે

Cross (ક્રૉસ) ઓળંગે છે.

Ships (શિપ્સ) વહાણો.

As the camel is of such use to man=ઊંટ માણસને આવું ઉપયોગી છે તેથી.

Across dry sandy desert =ઉજ્જડ રેતાળ રણમાં થઈને.

Ship of the desert=રણનું વહાણ.

Line (લાઈન) હાર.

Goods (ગુડ્ઝ) સામાન.

Caravan (કૅરૅવન) વણજાર.

Grammar

Another (અનધર) બીજો.

Ship of desert=રણનું વહાણ.

Useful (યુસફુલ) ઉપયોગી.

Are armed with=થી સજ્જ હોય છે.

Spears (સ્પીઅર્સ) ભાલા.

Because (બિકૉઝ) કારણકે.

Plains (પ્લેઇન્સ) મેદાનો.

---

27. The Elephant

હાથી

Elephant (એલિફન્ટ) હાથી.

Largest (લાર્જેસ્ટ) મોટામાં મોટું.

Animal (ઍનિમલ) પ્રાણી.

Land (લૅન્ડ) જમીન.

The largest...land=જમીન ઉપર મોટામાં મોટું પ્રાણી જે રહે છે તે હાથી છે.

Have seen (સીન) જોયો છે.

Picture (પિક્ચર) ચિત્ર.
Trunk (ટ્રન્ક) સૂંઢ.
Feet=પગ. (Footનું બહુવચન)
Hangs (હૅન્ગઝ) લટકે છે.
In front (ફ્રન્ટ) આગલા ભાગમાં.
End (એન્ડ) છેડો.
At the end of the trunk =સૂંઢને છેડે.
Lip (લિપ) હોઠ.
There is a kind of lip =એક જાતનો હોઠ છે.
Curls up (કર્લ્સ) વીંટળાઈ જાય છે.
To pick up (પિક) ઉંચકી લેવું
Anything (એનિથિંગ) હરકોઈ ચીજ.
Two anna piece=બે આની.
Lying (લાઈંગ) પડેલી.
Ground (ગ્રાઉન્ડ) જમીન.
He can...ground=જમીન પર પડેલી બે આની પણ તે ઉંચકી શકે છે.
Feeds (ફીડ્ઝ) ખાય છે.
Lifts (લિફ્ટસ) ઉંચકી લે છે.
Food (ફુડ) ખોરાક.
Mouth (માઉથ) મ્હોડું.
Drinks (ડ્રિંક્સ) પાણી પીએ છે.
Fills (ફિલ્સ) ભરે છે.
Water (વૉટર) પાણી.
Pours (પોર્સ) રેડે છે.
Throat (થ્રોટ) ગળું.
Male (મેઇલ) નર.
Tusks (ટસ્ક્સ) દંતુશળ; હાથીના બહાર દેખાતા મોટા દાંત.
Smooth (સ્મૂધ) લીસા.
Hard (હાર્ડ) સખત.
To dig (ડિગ) ખોદવું.
Dig up=ખોદી કાઢે છે.
To kill (કિલ) મારી નાખવું.
Tiger (ટાઇગર) વાઘ.
Tamed (ટેઇમ્ડ) પાળેલો.
When tamed=જો પાળવામાં આવે તો.
Burma (બર્મા) બ્રહ્મદેશ.
Timber-yards (ટિમ્બર યાર્ડ્ઝ) સાગના લાકડાની વખારો.
Timber (ટિમ્બર) સાગનું લાકડું.
Heavy (હેવી) ભારે.
Weights (વેઇટ્સ) વજનો; ભારી વસ્તુઓ.
Log (લૉગ) લાકડાનો કકડો.
Could not move = ખસેડી શકયો નહિ.

Pack (પૅક) પીઠ.
Keeper (કીપર) માવત.
To look after him=તેના ઉપર દેખરેખ રાખવાને.
To drive (ડ્રાઈવ) હાંકવો.
To make him lie down (લાઈ ડાઉન) તેને નીચે બેસાડવો.
Still (સ્ટિલ) હાલ્યા ચાલ્યા વગર; સ્થિર.
The keeper...likes=માવત પોતાની મરજી પ્રમાણે તેને ઉભો રાખી શકે છે, અથવા નીચે બેસાડી શકે છે, ચલાવી શકે છે, અથવા હાલ્યા ચાલ્યા વગર ઉભો રાખી શકે છે.
Obeys (ઓબેઝ) તાબે થાય છે.
Wild (વાઇલ્ડ) જંગલી.
Jungles (જંગલ્સ) જંગલો.
Forests (ફૉરેસ્ટ્સ) જંગલો.
Thi:k (થિક) ઘાડાં; ઝાડોથી ભરપુર.
Hills (હિલ્સ) ટેકરીઓ.
Sometimes (સમટાઈમ્સ) કોઈ કોઈવાર.
Sixty (સિક્સટિ) સાઠ.
Drove (ડ્રોવ) ટોળું.
State (સ્ટેઇટ) હાલત.
Bamboos (બૅમ્બુઝ) વાંસો.
Leaves (લીવ્ઝ) પાંદડાં.

Grammar

Point out (પૉઇન્ટ આઉટ) બતાવો.
Tusks (ટસ્ક્સ) દંતુશળ.
Smooth (સ્મૂધ) લીસા.
Eat (ઈટ) ખાય છે.
Of what use=શા ઉપયોગના
Tame (ટેઈમ) પાળેલા.

---

28. Hira

હિરા

Hira (હિરા) નામ છે.
There was=હતો.
Once (વન્સ) એક વખત.
Tame (ટેઇમ) પાળેલો.
Elephant (એલિફંટ) હાથી.
Named (નેઇમ્ડ) નામનો.
Finest (ફાઇનેસ્ટ) સૌથી સુંદર.
In all the country=આખા દેશમાં.
Was very proud of him =તેને માટે ઘણું અભિમાન હતું.
Obedient (ઓબિડિયન્ટ) કહ્યાગરો.
Brave (બ્રેઇવ) બહાદુર.
Gentle (જેન્ટ્લ) નમ્ર.
Used to carry (કૅરિ) લઈ જતો.
Flag (ફ્લૅગ) વાવટો.

Battle (બૅટ્લ) લડાઈ.
Baok (બૅક) પીઠ.
Howdah (હોદા) હાથી પર બેસવા તૈયાર કરેલી પાલખી જેવી બેઠક.
Seat (સીટ) બેઠક.
Keeper (કીપર) માવત.
Ill treated=ખરાબ વર્તણુક ચલાવતી.
Used to play=રમતો.
Without fear=બિન ધાસ્તીએ.
Loved (લવ્ડ) ચાહતો.
Children (ચિલ્ડ્રન) છોકરાં.
But (બટ) સિવાય.
Would obey no one else but him=તેના સિવાય બીજા કોઈનું કહ્યું માનતો નહિ.
During (ડ્યુરિંગ) માં.
Was killed (કિલ્ડ) હણાયો; માર્યો ગયો.
Arrow (ઍરો) તીર; બાણ.
Hit (હિટ) વાગ્યું.
Killed him (કિલ્ડ) તેને માર્યો
Fell off=પડી ગયો.
Army (આર્મિ) લશ્કર.
At the same time=તેજ વખતે.

To give way=તાબે થવું.
Before he died=તે મરી ગયો તે અગાઉ.
To move (મૂવ) ખસવું.
Hira did not know=હિરાને ખબર નહોતી.
Was dead=મરી ગયો હતો.
Waited (ઉવેઇટેડ) રાહ જોતો બેઠો.
Patiently (પેશન્ટલિ) ધીરજથી.
Soon after=તરતજ.
Struck (સ્ટ્રક) વાગ્યું.
Still (સ્ટિલ) હજુ સુધી.
Would not move=ખસતો નહિ.
Stood (સ્ટુડ) ઉભો રહ્યો.
Firm (ફર્મ) દ્દઢ.
Flag (ફ્લૅગ) વાવટો.
Waving (ઉવેવિંગ) ઉડતો; ફરફરતો.
There=પેલો.
Standing (સ્ટૅન્ડિંગ) ઉભેલો.
Flying=ઉડી આવતાં.
Through the air=હવામાં થઈને.
Are fighting (ફાઇટિંગ) લડે છે.
Round (રાઉન્ડ) આસપાસ.
Soldiers (સોલજર્સ) સૈનિકો.

The sight cheered them =તે દેખાવથી તેઓ ખુશી થયા.
Began to fight=લડવા લાગ્યા.
Bravely (બ્રેઇવ્લિ) બહાદુરીથી.
Shout (શાઉટ) બુમ; અવાજ.
With a shout=એક અવાજે.
Rushed (રશ્ડ) ધસ્યા.
Enemy (એનિમિ) દુશ્મન.
Drove (ડ્રોવ) હાંકી કાઢયા.
Field (ફીલ્ડ) રણક્ષેત્ર.
No one could make him do so=કોઈ તેને ખસેડી શકયું નહિ.
At last=આખરે.
Perhaps (પરહૅપ્સ) કદાચ.
Will listen to him=તેનું સાંભળશે.
Who was only nine years old=જે માત્ર નવ વર્ષનો હતો.
To kneel down (નીલ ડાઉન) ઘુંટણીએ પડવું.
Voice (વૉઇસ) અવાજ.
Obeyed (ઓબેડ) તાબે થયો.
Mounted (માઉન્ટેડ) ઉપર ચઢયો
Neck (નેક) ગરદન.
Drove (ડ્રોવ) હાંકી ગયો.
Only (ઓન્લિ) માત્ર.
Beast (બીસ્ટ) પશુ.
He would have died=તે મરી ગયો હોત.
Rather (રાધર) બહેતર; વધારે ખુશીથી.
Disobey (ડિસઓબે) ન માનવું.
Bravery (બ્રેવરિ) બહાદુરી.
Obedience (ઓબીડિયન્સ) તાબેદારી.
Won (ઉવન) જીત્યો.

Grammar

Preposition (પ્રેપોઝિશન) શબ્દયોગી અવ્યય.
Box (બૉક્સ) પેટી.
Under (અંડર) તળે.
Over (ઓવર) ઉપર.
From (ફ્રામ) થી.
Is called (કૉલ્ડ)-ને કહે છે.
Grammar (ગ્રામર) વ્યાકરણ.
Is put before=અગાડી મૂકવામાં આવે છે.
Position (પોઝિશન) જગ્યા; સ્થિતિ
Empty (એમટિ) ખાલી.
Tale (ટેઇલ) વાર્તા.

---

29. The Ox and the Frog

બળદ અને દેડકો

Ox (ઑક્સ) બળદ.
Frog (ફ્રૉગ) દેડકો.

Brown (બ્રાઉન) ભુરૂં; બદામી રંગનું.
Hopped (હૉપ્ડ) કુદકા મારતો, ઠેકડા મારતો નીકળ્યો.
Tank (ટૅન્ક) તળાવ.
Quite early=છેક વહેલો.
From the bank=કિનારા પરથી
Just then-તરતજ.
Was drawing (ડ્રૉઇંગ) ખેંચતો હતો.
Had not gone far=દૂર ગયો [નહોતો.
When=એટલામાં.
Suddenly (સડન્લિ) એકાએક.
Stopped (સ્ટૉપ્ડ) અટક્યો.
Turned round=પાછો ફર્યો.
Alarm (ઍલાર્મ) ધાસ્તી.
In great alarm=મોટી ધાસ્તીમાં.
In hurry (હરિ) ઉતાવળમાં.
Lest (લેસ્ટ) રખેને.
Should come to harm= હાન થાય.
Why (વ્હાય) કેમ ?
What is the matter?=શું છે ?
Dad (ડૅડ) પિતા.
An old frog=બુઢ્ઢો દેડકો.
Had watched him (to) go=તેને જતાં જોયો હતો.

Are you ill?=શું તું માંદો છે?
(Are) afraid=બ્હીઓ છો.
Have you gone mad ?=શું તું ગાંડો થઈ ગયો છે ?
Are trembling (ટ્રેમલિન્ગ) થરથરો છો; ધ્રુજો છો.
Let use fly=ચાલો આપણે નાસીએ.
Monster (મૉન્સ્ટર) રાક્ષસ.
Close by=છેક પાસે.
He's as large as a house =તે એક ઘર જેવડો મોટો છે.
Horns (હૉર્ન્સ) શીંગડાં.
On his head=તેને માથે.
Neck (નેક) ગરદન.
Quite white=છેક સફેદ.
Back (બૅક) પીઠ.
All red=તદ્દન રાતી.
As for his tail=તેની પૂંછડી માટે પૂછતા હો તો.
Made me turn pale=હું તો ધોળો પુણી જેવો થઇ ગયો; મારા તો હોસકોસ ઉડી ગયા.
Length (લેન્ગ્થ) લંબાઈ.
Thougth (થૉટ) વિચાર્યું.
Strength (સ્ટ્રેન્ગ્થ) જોર.
Pooh (પુહ) છિટ.

Father frog=મોટો દેડકો.
My dear child = મારા વહાલા બાળક.
That's only an ox=તે તો માત્ર બળદ છે.
Meek (મીક) રાંક; ગરીબ.
Mild (માઇલ્ડ) નરમ.
He'll do no harm=તે કંઈ ઇજા કરશે નહિ.
He does not even bark=તે ભસતો સરખો પણ નથી.
To bite (બાઇટ) કરડવું.
It is true=તે ખરૂં છે.
No doubt (ડાઉટ) બેશક.
Grand (ગ્રાન્ડ) ઘણા દબદબાવાળા.
On the whole=એકંદરે.
Vain (વેઇન) પતરાજીખોર.
That I'm quite as big as he=હું તેના જેવડો મોટો છું.
Blew out=તેણે પોતાનું શરીર ફુલાવ્યું
Strutted (સ્ટ્રટેડ) ઠેસ્સાથી ચાલ્યો.
About (ઍબાઉટ) આમતેમ.
Smiled (સ્માઇલ્ડ) હસ્યો.
Proudly (પ્રાઉડલિ) મગરૂરીથી.
Patted (પૅટેડ) પીઠ થાબડી.

Ches (ચેસ્ટ) છાતી.
Was he bigger than that? =આ કરતાં તે વધારે મોટો હતો?
Very much bigger=ઘણો વધારે મોટો.
The little one=નાનો દેડકો.
Plain (પ્લેઇન) ખુલ્લી (બાબત).
Surprised (સરપ્રાઇઝડ) છક કરી નાખ્યો.
To blow h mself=પોતાનું શરીર ફુલાવવું.
Puffed (પફ્ડ) ફુલતો ગયો.
Swelled (સ્વેલ્ડ) ફુલતો ગયો.
No one ever saw=કદી કોઇએ જોયો નહિ.
So fat=આટલો જાડો.
Standing (સ્ટૅન્ડિંગ) ઉભા રહીને.
In front of=સામે.
Gasped (ગૅસ્પડ) મ્હોં પહોળું કરી લાંબો શ્વાસ લીધો.
Daddy (ડૅડિ) પિતાજી.
Dear (ડીયર) વ્હાલા.
Please (પ્લીઝ) મહેરબાની કરીને.
It cannot be good for your health=એમ કર્યાથી તમારી તંદુરસ્તી બગડશે.

I fear=મને ભય છે.
I am sure=મારી ખાત્રી છે.
It hurts very much=તેથી ઘણી પીડા થાય છે.
Skin (સ્કિન) ચામડી.
Tight (ટાઇટ) તસતસ.
Grew red=લાલચોળ થયું.
Very nearly=ઘણુંખરૂં; લગભગ.
Jumped out of his head=(ડોળા) તેના માથામાંથી નીકળી પડ્યા.
Worst (વર્સ્ટ) સૌથી ખરાબ.
Story (સ્ટોરિ) વાર્તા.
True (ટ્રુ) સાચી.
Burst (બર્સ્ટ) (તેનું શરીર) ફાટી ગયું.

Grammar

Conjunction (કન્જંક્શન) ઉભયાન્વયી અવ્યય.
Joining (જૉઇનિંગ) જોડનાર.
Went away=જતો રહ્યો.
Back (બૅક) પાછો.

30. Rama and the Squirrel

રામ અને ખીસકોલી

Long ago ઘણા જુના કાળમાં.
Lived (લિવ્ડ) રહેતા હતા.
Great (ગ્રેઇટ) મહાન.
Good (ગુડ) સારો.
King (કિંગ) રાજા.
Sweet (સ્વીટ) પ્રતિપાત્ર; મધુર.
Pretty (પ્રિટિ) સુંદર.
Queen (ક્વીન) રાણી.
Sita (સીતા) રામની સ્ત્રી.
Together (ટુ ગેધર) સાથે.
Hut (હટ) ઝુંપડું; પર્ણકુટી.
Forest (ફૉરેસ્ટ) વન.
Brother (બ્રધર) ભાઈ.
Lakshman (લક્ષ્મણ) રામના ભાઈનું નામ.
Beautiful (બ્યૂટિફુલ) ખુબસુરત.
Deer (ડીઅર) હરણ.
Past (પાસ્ટ) પાસે થઇને.
To catch (કૅચ) પકડવું.
To bring (બ્રિંગ) આણવું; લાવવું.
Went after=પાછળ દોડયા.
Back (બૅક) પાછા.
To find (ફાઇન્ડ) ઢુંઢવા; [શોધવા.
Left (લેફ્ટ) રહેવા દીધી.
Alone (ઍલોન) એકલી.
Wicked (વિકેડ) દુષ્ટ.
Ravana (રાવણ) એક દૈત્યનું નામ.
Carried (કૅરિડ) લઈ ગયો.
Chief (ચીફ) મુખ્ય.
City (સિટિ) શહેર.

Lanka (લંકા) સિંહલદ્વીપ; હિંદની દક્ષિણે બેટ.
South (સાઉથ) દક્ષિણ.
Country (કંટ્રિ) દેશ.
Was filled with sorrow =દિલગીરી થયો; (તેના) જીવને સંતાપ થયો
Called on (કૉલ્ડ) વિનંતિ કીધી.
Beasts (બીસ્ટ્સ) પશુઓ.
Fishes (ફિશિઝ) માછલીઓ.
Help (હેલ્પ) મદદ.
Squirrel (સ્કિવરલ) ખીસકોલી
Coat (કોટ) ડગલો; ચામડી ઉપર ઉગેલાં રૂવાં.
Quite (ક્વાઈટ) તદ્દન.
Golden (ગોલ્ડન) સોનેરી.
Shone (શૉન) ચળકતાં હતાં.
Sunshine (સનશાઈન) સૂર્યનો પ્રકાશ; તડકો.
Just (જસ્ટ) તેટલુંજ.
Happy (હૅપિ) સુખી.
Playful (પ્લેફુલ) રમતિયાળ.
Jumping (જંપિંગ) કૂદતી.
Along (અલૉન્ગ) આગળ.
Sprang (સ્પ્રૅન્ગ) કૂદી.
Sword (સોર્ડ) તલવાર.
Master (માસ્ટર) શેઠ; રાજા [સાહેબ.
Ready (રેડિ) તૈયાર
Brave (બ્રેઇવ બહાદુર.
Stroked (સ્ટ્રોક્ડ) થાબડી.
Gently (જેન્ટ્લિ) ધીમેથી.
Tender (ટેન્ડર) નાજુક.
Soldier (સોલ્જર) સૈનિક.
Army (આર્મિ) લશ્કર.
Nuts નટ્સ) ફળો.
Blessed (બ્લેસ્ડ) આશીર્વાદ દીધો.
Raised (રેઇઝ્ડ) ઉંચો કીધો.
Hand (હૅન્ડ) હાથ.
Marks (માર્ક્સ) નિશાનીઓ.
Fingers (ફિંગર્સ) આંગળાઓ.
Lay (લે) પડયાં.
Fur (ફર) રૂંવાં.

---

31. The Idle Boy

આળસુ છોકરો

There was હતો.
Named (નેઇમ્ડ) નામે.
Only six years old=માત્ર છ વર્ષનો.
Used to send=મોકલતો.
School (સ્કુલ) નિશાળ.
His father...every day =તેનો બાપ તેને દરરોજ નિશાળે મોકલતો.

One morning=એક દિવસે [સવારે.
Instead of=ને બદલે
Instead of going to school=નિશાળે જવાને બદલે.
Outside (આઉટસાઇડ)=ની બહાર.
Field (ફીલ્ડ) ખેતર.
He went......field=તે ગામ બહાર ખેતર ગયો.
Pleasant (પ્લેઝન્ટ) ખુશકારક.
Was shining (શાઇનિંગ) પ્રકાશ આપતો.
Were sirring=ગાતાં હતાં.
Did not ke=ગમતું નહિ.
There was no one to play with= સાથે રમનાર કોઈ નહોતું.
Had gone=ગયા હતા.
Saw running=દોડતા જોયા.
Replied (રિપ્લાઇડ) જવાબ.
Idle (આઇડલ) આળસુ [આપ્યો.
To watch (ઉૅાચ) ચોકી કરવી.
Master's=શેઠનું; ધણીનું.
Thieves (થીવ્ઝ) ચોરો.
May get into=પેસી જાય.
Crow (ક્રો) કાગડો.
With a small stick in its mouth=પોતાના મ્હોંમાં નાની લાકડી લઇને.

Mus not be idle=આળસુ થવું ન જોઇએ.
Am building=બાંધું છું.
To finish (ફિનિશ) પુરૂં કરવું.
I must work all day long= મારે આખો દિવસ કામ કરવું જોઇએ.
Flew away=ઉડી ગયું.
Saw flying=ઉડતી જોઈ.
Flying about from flower to flower=એક ફુલ ઉપરથી બીજા ફુલ ઉપર આમતેમ ઉડતી.
Pretty (પ્રિટિ) સુંદર.
Bees (બીઝ) મધમાખો.
Are gathering (ગૅધરિંગ) એકઠું કરીએ છીએ.
Honey (હનિ) મધ.
Will be dead=સુકાઈ જશે; કરમાઈ જશે.
To store up (સ્ટોર અપ) ભરી રાખવું.
Do note talk to =અમારા આગળ વાત ન કર.
We are...to talk=અમે એટલા બધા કામમાં છીએ કે અમને વાત કરવાનો પણ વખત નથી.
Ants (ઍન્ટ્સ) કીડીઓ.
Walking along=ચાલી જતી.

Minute (મિનિટ) મિનિટ.
Proper (પ્રૉપર) બરોબર; યોગ્ય
To gather (ગૅધર) એકઠું કરવું
This......food=ખોરાક એકઠો કરવાને અમારો આ યોગ્ય વખતછે.
Store up=સંગ્રહ કરીએ છીએ.
So that=જેથી કરીને.
Season (સીઝન) ઋતુ.
Grain (ગ્રેઇન) દાણો.

We store up food now= અમે હમણા ખોરાકનો સંગ્રહ કરીએ છીએ.

Even now we...to you= હમણાં પણ તમારી જોડે વાત કરવામાં અમે કેટલોક વખત ગુમાવ્યો છે.

Have lost=ગુમાવ્યો છે.
As far...as them=તેઓના નાના પગ જેટલી ઝડપથી લઈ ગયા (જેટલી ઝડપથી તેઓ પોતાના નાના પગવડે ચાલી શકી)
Except (એક્સેપ્ટ) સિવાય.
I too must be busy=મારે પણ ઉદ્યમી થવું જોઇએ.
As hard as he could= તેનાથી બની શકયું તેટલી ઝડપથી.
Got there=ત્યાં પહોંચ્યો.
Just as the master came =માસ્તર આવ્યા કે તરતજ.

---

32. The Tiger
વાઘ

Tiger (ટાઇગર) વાઘ.
Beasts (બીસ્ટ્સ) પશુઓ.
Wild (વાઇલ્ડ) જંગલી.
Most (મોસ્ટ) સૌથી વધારે.
Fierce (ફીઅર્સ) ઝનુની.
Heavy (હેવિ) ભારે; જબરૂં.
Strong (સ્ટ્રૉન્ગ) જોરાવર.
Three and a half=સાડા ત્રણ.
Fine skin (સ્કિન) સુંદર ચામડી.
Yellow (યલો) પીળી.
Covered (કવર્ડ) ઢંકાએલી.
Are afraid=બ્હીએ છે.
Smell (સ્મેલ)ની વાસ આવે છે.
Very hard=ઘણું મુશ્કેલ.
To get away=છટકી જવું.
Blow (બ્લો) પ્રહાર; ફટકો.
Paw (પૉ) પંજો.
Can kill=મારી શકે.
Bullock (બુલૉક) બળદ.
Forest (ફૉરેસ્ટ) જંગલ.
Walks about=ભટકે છે.
Looking for food=ખોરાકની શોધમાં.

Deer (ડીઅર) હરણ.
Sometimes (સમટાઇમ્સ) કોઈ કોઈ વખત.
Just=જેવી; બરોબર.
Picture (પિક્ચર) ચિત્ર.
Look at the picture=ચિત્ર તરફ જુઓ.
Just as=જેવી રીતે.
Bird (બર્ડ) પક્ષી.
Sharp (શાર્પ) તીણા; તીક્ષ્ણ.
Claws (ક્લૉઝ) નહોર; પંજા.
Teeth (ટીથ) દાંત. (બ૦ વ૦)
Quietly (ક્વાએટલિ) શાંત રીતે; હળવેથી.
Move along=જાય છે.
Noise (નૉઈઝ) અવાજ.
So that=જેથી કરીને.
Got close=પાસે જાય છે.

---

33. The Parrot and the Rajah

પોપટ અને રાજા

Rajah (રાજા) રાજા.
Parrot (પૅરટ) પોપટ.
Once (વન્સ) એક વાર.
Taught (ટૉટ) શીખવ્યું.
Doubt (ડાઉટ) શક; શંકા.
Whenever (વ્હેનેવર) જ્યારે જ્યારે.
Question (ક્વેશ્ચન) સવાલ.
Would put its head=પોતાનું માથું મૂકતો.
Side (સાઇડ) બાજુ.
Wise (વાઈઝ) ડાહ્યો.
To answer (ઍનસર) જવાબ આપવો.
Bazar (બઝાર) ચૌટું; બજાર.
To sell (સેલ) વેચવાને.
Hundred (હન્ડ્રેડ) સો.
Rupees (રૂપીઝ) રૂપિયા.
People (પીપલ) લોકો.
Too high (ટૂ હાઈ) હદ કરતાં વધારે ઊંચું.
Price (પ્રાઇસ) કિમ્મત; મૂલ્ય.
Will not buy=ખરીદશું નહિ.
At last (ઍટ લાસ્ટ) આખરે.
Wonderful (વન્ડરફુલ) અજાયબીભરેલું.
So much=આટલું બધું.
Money (મનિ) પૈસા; નાણું.
Worth (વર્થ) કીમતી.
Owner (ઓનર) માલિક.

Replied (રિપ્લાઇડ) જવાબ આપ્યો.
Was delighted (ડિલાઇટેડ) ખુશ થઇ ગયો.
Home (હોમ) ઘેર.
To talk (ટૉક) ની સાથે વાત કરવી.
Only (ઓન્લિ) માત્ર.
Got tired (ટાયર્ડ) કંટાળી ગયો
Same (સેઅમ) એકના એકજ.
Over and over again= ફરી ફરીને.
Fool (ફૂલ) બેવકુફ; મૂર્ખ.
Reply (રિપ્લાઇ) જવાબ.
A very good one (reply)= ઘણો સારો (જવાબ).

---

34. The Fox and the Crow

શિયાળ અને કાગડો

Fox (ફૉક્સ) શિયાળ.
Crow (ક્રો) કાગડો.
It had been a very hot day=તે દિવસે તાપ ઘણો પડતો હતો.
The sun was going down =સૂર્ય અસ્ત પામતો હતો.
Den (ડેન) ગુફા.
Awoke (અવોક) જાગ્યો; ઊઠયો.
Stretched himself (સ્ટ્રેચ્ડ) હાથ પગ લાંબા કીધા; આળસ ખાધી.
To think (થિન્ક) વિચારવાને.
Something to eat=કાંઈ ખાવાનું.
Just then=એટલામાં.
Had stolen (હૅડ સ્ટોલન) ચોરી લાવ્યો હતો.
Piece (પીસ) કટકો.
Meat (મીટ) માંસ.
Flew up (ફ્લ્યુ અપ) ઊંચે ઊડી ગયો.
Close by=પાસેના.
Perched (પર્ચ્ડ) બેઠો.
Branch (બ્રૅન્ચ) ડાળી.
Was trotting (ટ્રૉટિંગ) ઝડપથી ચાલતો હતો
Underneath (અન્ડરનીથ) નીચે.
Stopped (સ્ટૉપ્ડ) થોભી ગયો; અટકયો.
Licked (લિક્ડ) ચાટયા.
Lips (લિપ્સ) હોઠ.
Thought (થૉટ) વિચાર્યું.

Bit (બિટ) કટકો.
It is not much=તે કાંઈ ઘણું નથી.
In these hard times= આ કટોકટીના વખતમાં
Thankful (થૅન્કફુલ) આભારી
Mouthful (માઉથફુલ) કોળીયો.
No doubt (ડાઉટ) બેશક.
As well=પણ.
She was far out of reach =તે કાગડી એટલે દૂર હતી કે તેનાથી પહોંચાય એમ નહોતું.
Sly (સ્લાઈ) લુચ્ચું.
A great deal=ઘણુંજ.
Every thing (એવ્રીથિંગ) દરેક ચીજ.
Silly (સિલિ) મૂર્ખ.
Used to say (યુઝડ) કહેતી.
Close (ક્લોઝ) પાસે.
Lovely (લાવ્લિ) સુંદર.
Surely (શ્યુરલિ) ખચીત; બેશક.
Queen (ક્વીન) રાણી.
Feathers (ફેધર્સ) પીંછાં.
Shiny (શાઇનિ) ચળકતી.
Tail (ટેઇલ) પુંછડી.
Praise (પ્રેઇઝ) વખાણ.
Was pleased (પ્લીઝડ) ખુશ થઇ.
Quite still=તદ્દન શાંત.
Went on=ચાલુ રાખ્યું; જારી રાખ્યું.
Voice (વૉઇસ) અવાજ.
Sweet (સ્વીટ) મધુર.
Bulbul (બુલબુલ) બુલબુલ નામનું ગાનારૂં પક્ષી.
Half as well=એનું અડધું સરસ.
Songs (સૉન્ગઝ) ગીતો.
Vain (વેઇન) પતરાજીખોર.
Opened (ઓપન્ડ) ઉઘાડી.
Beak (બીક) ચાંચ
Caw (કૉ) કા નામનો અવાજ.
Dropped (ડ્રૉપ્ડ) પડયું.
Hungry (હન્ગ્રિ) ભુખ્યા.
As fast as he could= તેનાથી બન્યું તેટલી ઝડપથી.
Although (ઑલધો) જો કે.
Nearly (નિયરલિ) લગભગ.
Choked (ચોકડ) ગુંગળાઇ ગયા.
Laughing (લાફિંગ) હસવાથી.

---

35. Always Keep Your Word

હંમેશાં તમારૂં વચન પાળો

Part 1 : ભાગ પહેલો.

Keep (કીપ) પાળજો.
Word (વર્ડ) વચન.
Part (પાર્ટ) ભાગ.
Certain (સર્ટન) કોઈ; અમુક.
Village (વિલેઇજ) ગામ.
Great many ઘણા.
Rats (રૅટ્સ) ઉંદરો.
Used to live રહેતા.
Fields (ફીલ્ડ્ઝ) ખેતરો.
Rain (રેઇન) વરસાદ.
Grain (ગ્રેઇન) અનાજ.
Holes (હોલ્સ) દરો.
Ground (ગ્રાઉન્ડ) જમીન.
Lived (લિવ્ડ) રહ્યા.
Ate up (એટ અપ) ખાઈ ગયા.
Villagers(વિલેજર્સ) ગામડીયાઓ
Afraid (અફ્રેઇડ બીધેલા.
Nobody (નોબૉડી) કોઈ નહિ.
Were afraid of nobody= કોઈથી બીતા નહિ.
Hundreds (હંડ્રેડ્ઝ) સેંકડો.
Boldly (બોલ્ડલિ) હિમ્મતથી.
Would steal (સ્ટીલ) ચોરી [જતાં.
What to do=શું કરવું
Head-man (હેડમૅન) પટેલ; ગામનો મુખી.
Could not help=મદદ કરી શકયો નહિ.
Swarms (સ્વૉર્મ્સ) ટોળાં.
Strange (સ્ટ્રેઇન્જ) અજાણ્યો.
Hakeem (હકીમ) હકીમ.
Sarengi (સારંગી) સારંગી.
Let us ask=ચાલો આપણે પુછીએ.
Stranger (સ્ટ્રેઇન્જર) અજાણ્યો માણસ.
Clever (કલેવર) હોશિયાર.
Heard (હર્ડ) સાંભળ્યું.
Gladly (ગ્લૅડલિ) ખુશીથી.
Take away=લઈ જા.
Began (બિગૅન) શરૂ કર્યું.
To play upon it (પ્લે) (સારંગી) વગાડવાનું.
To listen (લિસન) સાંભળવાને.
Sweetly (સ્વીટલિ) મધુર રીતે.
Families (ફૅમિલિઝ) કુટુંબો.
Street (સ્ટ્રીટ) મહોલ્લો.
Was filled=ભરાઈ ગયો.
Towards (ટૉવર્ડ્ઝ) તરફ.
Off (ઑફ) દૂર.
Music (મ્યુઝિક) સંગીત.

Sounded (સાઉન્ડેડ) વાગ્યું; વગાડ્યું.
Sweet (સ્વીટ) મધુર.
Else (એલ્સ) બીજું.
They could think of nothing else=તેઓ બીજી કોઈ બાબતનો વિચાર કરી શક્યા નહિ.
Stopped (સ્ટૉપ્ડ) થોભ્યો; અટક્યો.
Kept on playing=વગાડવું ચાલુ રાખ્યું.
Were drowned (ડ્રાઉન્ડ) ડૂબી ગયા.

---

36. Always Keep Your Word.

હંમેશાં તમારૂં વચન પાળો.

Part II : ભાગ બીજો.

Rested (રેસ્ટેડ) આરામ લીધો.
Walked back=પાછો ચાલી ગયો.
(Were) laughing=હસતા હતા.
(Were) talking=વાત કરતા હતા.
Chief (ચીફ) મુખ્ય.
Dead (ડેડ) મરી ગએલા.
Promised (પ્રૉમિસ્ડ) વચન આપ્યું.
Plenty (પ્લેન્ટિ) પુષ્કળ.
Replied (રિપ્લાઈડ) જવાબ આપ્યો.
Were joking (જોકિંગ) મશ્કરી કરતા હતા.
Perhaps (પરહૅપ્સ) કદાચ.
Go away=ચાલ્યો જા.
Sorry (સૉરિ) દિલગીર.
Kind (કાઇન્ડ) જાત.
Tune (ટ્યુન) રાગ.
Got angry (ઍન્ગ્રિ) ગુસ્સે થયાં.
Play (પ્લે) વગાડ.
Breaks (બ્રેક્સ) ભાંગી જાય છે.
What can we do for you! અમે તારે માટે શું કરીએ!
True (ટ્રુ) ખરૂં.
Pice (પાઇસ) પૈસો.
To cheat (ચીટ) ઠગવું.
Nothing (નથિંગ) કંઈ નહિ.
Stepped out (સ્ટેપ્ડ) બહાર ચાલી ગયાં.
Calves (કાવ્ઝ) વાછરડાં.
Buffalos–cows (બફેલોઝ–કાઉઝ) ગાય–ભેંસો.

Room (રૂમ) જગા.
Street (સ્ટ્રીટ) મહોલ્લો.
Followed (ફૉલોડ) પુંઠે ગઈ; પાછળ ગઈ.
Stayed (સ્ટેઇડ) થોભી.
Deep (ડીપ) ઉંડી.
Running (રનિંગ) વહેતી.
Swiftly (સ્વિફ્ટલિ) ઝડપથી.
Was drowned (ડ્રાઉન્ડ) ડૂબી ગયું.
Foolish (ફૂલિશ) મૂર્ખ.

To break their word= પોતાનું વચન તોડવું.
Stranger (સ્ટ્રેઇન્જર) અજાણ્યો માણસ.
Were filled with fear= બીધા.
Salaam (સલામ) સલામ.
Thought (થૉટ) વિચાર્યું.
Will follow=પાછળ જશે.
(Will) be drowned (ડ્રાઉન્ડ) ડૂબી જશે.

૧. પરમેશ્વર

પરમેશ્વરે મને બનાવ્યો છે; તે મને ચાહે છે. તે મને ઘણી સારી ચીજો આપે છે. તે મને શ્વાસ લેવાને હવા ને ખાવાને ખોરાક આપે છે. તે મને પહેરવાને કપડાં ને રહેવાને ઘર અને વહાલા મિત્રો આપે છે.

૨. પરમેશ્વરે મને સાંભળવાને કાન, જોવાને આંખ, સુંઘવાને નાક, અને એક મોઢું જે વડે હું સ્વાદ લઈ શકું છું ને બોલી શકું છું, તે આપ્યાં. તેણે મને હાથ આપ્યા જેથી કરીને હું અડકી શકું છું ને કામ કરી શકું છું, અને પગ જેથી હું ચાલી શકું છું. તેણે મને મન આપ્યું છે, જેથી કરીને હું વિચાર કરી શકું છું અને ખરૂં ખોટું જાણી શકું છું.

૩. પરમેશ્વરે, સૂર્ય, ચંદ્ર અને તારા બનાવ્યા. તેણે સઘળા પશુઓ જે જમીન ઉપર ચાલી શકે છે અને સઘળા પક્ષીઓ જે હવામાં ઉડે છે તે બનાવ્યા. તેણે સઘળા માછલીઓ જે પાણીમાં રહે છે તે, અને સઘળા કીડા ને જીવડા બનાવ્યા. તેણે દરેક ચીજ બનાવી.

૪. આપણે પરમેશ્વરને જોઈ શકતા નથી પણ તે આપણને જુએ છે. આપણે સઘળું કરીએ છીએ તે તે જાણે છે. તે આપણી સંભાળ લે છે. દરેક ચીજ જે તેણે બનાવી છે તેની તરફ તે માયાળુ છે. આપણે તેને ખુશી રાખવાને પ્રયત્ન કરવો જોઈએ. આપણે જુઠું ન બોલવું જોઈએ કે ચોરી ન કરવી જોઈએ, કે બીજી જે કાંઈ ચીજ તે ધિક્કારે છે તે કરવી જોઈએ નહિ.

૫. પરમેશ્વર મારા તરફ કેવો ભલો છે! મારે તેને ચાહવો જોઇએ ને તેના વખાણ કરવાં જોઇએ. મને સઘળા પાપોમાંથી બચાવવાને તેની હું પ્રાર્થના કરીશ. ત્યારે હું સુખી ને ભલો થઈશ.

૨. પરમેશ્વરે સઘળી વસ્તુઓ બનાવી.

પરમેશ્વરે દરેક ફુલ જે ખીલે છે તેના સુંદર રંગ બનાવ્યા, ને દરેક પક્ષી જે ગાય છે તેની નાજુક પાંખો બનાવી.

૨. ટેકરી, ઉંચો પર્વત, પાસે થઈને વહેતી નદી, સાંજ ને સ્હવાર જે આકાશને પ્રકાશિત કરે છે તે તેણે બનાવ્યાં.

૩. ઠંડી ને મંદમંદ પવનની લહેરો, ચંદ્ર, તારા, સૂર્ય, વાડીમાંના પાકેલાં ફળો ને દરેક ચીજ પરમેશ્વરે બનાવી.

૩. ઉગતો સૂર્ય

૧. સૂર્ય હમણાંજ આકાશમાં ઉગ્યો છે. તે વધારે ઉંચો ને ઉંચો ચઢતો પેલો રહ્યો; સ્હવાર થઈ છે. આખી રાત સૂર્ય ઘણા દૂરના બીજા દેશોને પ્રકાશ ને ગરમી આપ્યા કરે છે. હમણાં તે આપણને પ્રકાશ આપે છે.

૨. અંધારી રાત્રે આપણે કોઈ ચીજ સ્પષ્ટ રીતે જોઈ શકતા નથી. ખેતરો, ટેકરીઓ, નદીઓ ને તળાવો, ઝાડ, ઘર એ સઘળાં અંધારાને લીધે સંતાઈ ગયાં હતાં. હવે ખૂબસુરત સૂર્યનો ચકચકિત પ્રકાશ પૃથ્વી ઉપરાય છે. એક વાર ફરીને દરેક ચીજ સ્પષ્ટ રીતે આપણે જોઈ શકીએ છીએ.

૩. ચકચકિત સૂર્ય દિવસ બનાવે છે. જો આકાશમાં સૂર્ય ન હોત તો હંમેશાં અંધારૂં રહેત. સૂર્ય આપણને ગરમ બનાવે છે. જો સૂર્ય બીલકુલ ન હોત તો એટલી બધી ઠંડી પડત કે આપણામાંનું કોઈ જીવી શકત નહિ.

૪. સૂર્ય દેખાયો તે પહેલાં સવારના પહોરમાં મરઘો કુકરેકુક કરવા મંડયો ત્યારે ખેડુત ઉઠયો. તે બળદ બાંધવાની જગ્યાએ ગયો અને બળદને બહાર કાઢયા. તે ખેતરે હળ લઈ ગયો ને ખેડવાનું શરૂ કર્યું. ચિત્રમાં તે પેલો રહ્યો. સૂર્ય તરફ પુંઠ કરીને તેને તમે હળ ખેડતાં જોશો.

૫. હોડીવાળો પણ ઉઠયો, ને નદીને પેલે પાર લોકોને હલેસાં મારીને લઈ જવાને તૈયાર થઈને નદીએ ગયો. તમે તેને ચિત્રમાં તે હોડીને પાણીમાં હડસેલતો જોઈ શકો છો.

૬. દિવસ એ કામ કરવાનો વખત છે. જ્યારે સૂર્ય ઉગે ત્યારે આપણે પણ ઉઠવું જોઈએ. જે માણસ આખો દિવસ સખત કામ કરે છે તે રાત્રે ઘસઘસાટ ઉંઘશે.

૪. મેઘધનુષ્ય

૧. હોડીઓ નદીમાં ચાલે છે ને વહાણો દરીઆમાં ચાલે છે, પણ જે વાદળાં આકાશમાં એકથી બીજી તરફ ચાલે છે તે આના કરતાં ઘણે દરજ્જે વધારે સુંદર છે.

૨. તમે ખુશી થાઓ તેવા સુંદર પુલો નદી ઉપર હોય છે. પણ સૌથી ઉંચાં ઝાડ ઉપર મેઘધનુષ્ય જે આકાશમાં પુલ બાંધે છે, અને પૃથ્વીથી આકાશ સુધી સડક બાંધે છે, તે આના કરતાં ઘણે દરજ્જે વધારે સુંદર છે.

૫. અસ્ત પામતો સૂર્ય—સાંજ

સૂર્ય પશ્ચિમમાં વધારે નીચો ઉતરતો જાય છે ને આકાશ રાતું છે. સાંજ પડી છે.

૨. સૂર્ય કેવો રાતો દેખાય છે! દિવસના વખતમાં સૂર્ય એટલો ચકચકિત હોય છે કે તેની સામે જુઓ તો તમને આંધળા બનાવે છે. પણ તે અસ્ત પામે છે તે પહેલાં જ તે એટલો બધો ચકચકિત હોતો નથી. જો તમારી મરજી હોય તો હમણાં તેની સામું જુઓ.

૩. પાંચ મિનિટમાં સૂર્ય નજરે ન પડે તેમ આથમી જશે. પછી તરત તદ્દન અંધારૂં થશે; રાત પડશે.

૪. હવે આપણે ચંદ્ર અને કેટલાક તારા જોઈ શકીએ છીએ. જ્યારે સૂર્ય આથમી ગયો હશે ત્યારે વધારે તારા બહાર નીકળી આવશે. ત્યારે આખું આકાશ તારાથી ઢંકાઈ જશે.

૫. આકાશમાં કેટલા તારા છે? હું જાણતો નથી. તે એટલા બધા છે કે હું ગણી શકતો નથી.

૬. સઘળાં ઢોર ઘેર ગયાં છે. ઘુવડ જે આખો દિવસ સુઈ રહે છે તે સિવાયનાં સઘળાં પક્ષી તરત ઉંઘી જશે. રાત્રે ઘુવડ આમતેમ ઉડે છે. તે રાતનું પક્ષી કહેવાય છે. ઘુવડની માફક ચામાચેણ પણ આખો દિવસ ઉંઘે છે ને રાત્રે આમતેમ ઉડે છે.

૭. રાત્રે આપણે ઉંઘી જઇશું. આખો દિવસ આપણે કામ કરીએ છીએ. રાત્રે અજવાળું હોતું નથી, આપણને કામ કરવાનું સુઝતું નથી ને આપણે થાકી ગયા હોઈએ છીએ ને આરામની જરૂર હોય છે. રાત એ સુવાનો વખત છે.

૮. જ્યારે સૂર્ય અસ્ત પામ્યો હોય છે ત્યારે ટંડી પડશે. તે સૂર્ય છે જે દુનીઆને ગરમ બનાવે છે. ચાલો, આપણે ઘરમાં જઇએ, ત્યાં એટલી બધી ટંડી નથી.

૬. શિયાળ અને દ્રાક્ષ

૧. એક શિયાળે દિવાલ ઉપર લટકતી દ્રાક્ષો જોઈ. તેણે પોતાના મનમાં વિચાર્યું કે હું તે બધી ખાઈ શકું.

૨. હું ઇચ્છું છું કે તે એટલે ઉંચે લટકતી ન હોય. પણ કદાચ જો હું કૂદું તો તેને પહોંચી શકું. હું પ્રયત્ન કરીશ.

૩. તેથી તે કુદ્યો ને તે વારંવાર કુદ્યો, પણ દ્રાક્ષ ઘણે ઉંચે હતી ને તેણે ફોકટ કુદકા માર્યા.

૪. જયારે તેને માલમ પડયું કે તેને પહોંચવાનું મારી શક્તિની બહાર છે ત્યારે તેણે કહ્યું, મારે તેની જરૂર નથી. દ્રાક્ષ તો ખાટી છે.

૭. કામ કરો ને રમો

૧. અબદુલ્લા ને નારાયણ લગભગ સરખી ઉંમરના બે છોકરા હતા ને તેઓ એકજ ગામમાં રહેતા હતા. અબદુલ્લા મુસલમાન હતો અને તે આઠ વરસનો હતો. તેનો બાપ વકીલ હતો. નારાયણ હિંદુ હતો ને તે નવ વરસનો હતો. તેનો બાપ ન્યાયાધીશની કચેરીમાં કારકુન હતો.

૨. બંને છોકરા મોટા દોસ્તદાર હતા. તેઓ બંને એકજ નિશાળે જતા. એક સુંદર સ્હવારે જયારે તેઓ નિશાળે જતા હતા ત્યારે નારાયણે વિચાર્યું કે હું આજે રમવાને ઇચ્છું છું ને કામ કરવાની મારી ઇચ્છા નથી. તેણે અબદુલ્લાને રોકવાને ને તેની સાથે રમવાને ઇચ્છયું ને તેને એમ કરવાને સમજાવવાને પ્રયત્ન કર્યો. તે છોકરાએ જે કહ્યું તે આ પ્રમાણે છે.

૩. નારાયણ—અબદુલ્લા, આવ, તું જુએ છે કે આજનો દિવસ કેવો સારો છે! ચાલો, આપણે ખેતરમાં દોડી જઈએ ને નિશાળે જવાને બદલે આમતેમ રમીએ.

૪. અબદુલ્લા—ના, નારાયણ, તે ઘણું ખોટું છે.

૫. નારાયણ—તું કેવો વિચિત્ર છોકરો છે! તને રમવાનું પસંદ નથી?

૬. અબદુલ્લા—મને રમવાનું ઘણું ગમે છે પણ હમણાં નહિ. આપણે નિશાળે જવું જોઇએ ને ભણવું જોઈએ. જેટલી સારી રીતે હું તે સમજું છું તેટલી સારી રીતે તું સમજે છે.

૭. નારાયણ—આપણે આટલી વારમાં આટલા વહેલા જવું જોઇએ નહિ. ચાલો, આપણે એક બે કલાક આમતેમ રમીએ ને જો તારી મરજી હશે તો જઇશું. મારી મરજી આખો દિવસ વાંચવાની નથી.

૮. અબદુલ્લા—હું જાણું છું કે તને વાંચવાનું ગમતું નથી, પણ જો, તું કેવો મૂર્ખ છે! નાનો રામ પણ જે ત્રણ મહિના પર જ નિશાળે આવ્યો છે તે તારા કરતાં વધારે જાણે છે. તું વર્ગમાં સૌથી છેલ્લો છોકરો છે.

૯. નારાયણ—હું મૂર્ખ છું તેની હું દરકાર કરતો નથી. મને ભણવાનું ગમતું નથી. હું ચોપડીને ધિક્કારૂં છું. તેમાં શું થયું? થોડા વખતમાં હું મોટો થઈશ ને પુખ્ત માણસ ગણાઇશ.

૧૦. અબદુલ્લા—હા, પણ તુ કઈ જાતનો માણસ થશે? તું એક મોટો મૂર્ખ થશે જે વાંચી પણ શકશે નહિ. દરેક માણસ તારી કેવી મશ્કરી કરશે!

૧૧. નારાયણ—તેમને મશ્કરી કરવા દો. મારે તેની શી દરકાર છે! મારી મરજીમાં આવે એટલું રમવા હું જાઉં છું.

૧૨. અબદુલ્લા—બહુ સારૂં, ત્યારે જા ને તારી મરજી હોય તો મૂર્ખ થા. મારે માટે પુછે તો, હું મારા અભ્યાસ માટે સખત મહેનત કરવા ધારૂં છું. હું મારાં બાપ, મા, ને મારા સઘળા મિત્રને ખુશ કરવાને ઇચ્છું છું. બાપડા નારાયણ! તને કોઇ ચાહશે નહિ. તારા બાપ તારા પર બહુ ગુસ્સે થશે. જ્યારે તારી મા જોશે કે દરેક માણસ તારી મશ્કરી કરે છે ત્યારે તે ઘણી દિલગીર થશે. તું સુખી થશે નહિ. તું કોઇપણ માણસને ઉપયોગી થશે નહિ. તું કંઇ પણ પૈસો પેદા કરવાને શક્તિવાન થશે નહિ. તું તારી જાતને મદદ કરવાને શક્તિ-વાન થશે નહિ. કોઇ તને મદદ કરશે નહિ, કારણ કે દરેક માણસ કહેશે કે તે એનો વાંક છે. તે એક આળસુ છોકરો છે જે ભણનારો નથી. હવે એનું લાગ્યું એણે ભોગવવું જોઈએ. તારી સાથે વાત કરવામાં મેં ઘણો વખત ગુમાવ્યો છે. હવે મારે દોડવું જોઈએ, નહિ તો નિશાળે જતાં મોડું થશે.

૧૩. નારાયણ—બહુ સારૂં અબદુલ્લા, હું તારી સાથે નિશાળે આવીશ. પણ જ્યારે નિશાળમાંથી છુટ્ટી મળશે ત્યારે મને આશા છે કે તું રમશે.

૧૪. અબદુલ્લા—અરે હા, હું મારો કનકવો લાવીશ ને જો પવન સારો હશે તો આપણે ચગાવીશું; ને જો પવન સારો નહિ હોય તો તું તારો દડો લાવજે ને આપણે તેનાથી રમીશું.

૧૫. પછી તે બે છોકરા સાથે નિશાળે દોડી ગયા ને વખતસર પહોંચી ગયા. એકજ ઢળતી મેજ ઉપર બેસીને પોતાની સ્લેટમાં લખતાં બેઠા રહ્યા. નારાયણ પોતાની સ્લેટમાં દાખલો કરે છે, અને અબ્દુલ્લા કેટલાક શબ્દ જે તેણે હમણાંજ પોતાની ચોપડીમાંથી વાંચ્યા છે તે જે ચોપડી તેની પાસે પડેલી છે તેમાંથી તે લખી લે છે.

૮. મૂર્ખ ઉંદર

૧. એક નાના ઉંદરે કહ્યું, અરે મા, જ્યારે હું આજે ફરવા ગયો ત્યારે મેં એક નાનું સુંદર ઘર જોયું, જ્યાં હું ને તું રહી શકીએ.

૨. દિવાલ સુંદર નવા લાકડાની બનાવી છે. અગાડી બારણું છે અને છેક ઉંચે પાટીઆની જમીનપર છેક અંદરની બાજુએ કાંઇ સારી ચીજ છે.

૩. તે મૂર્ખ નાના ઉંદરે કહ્યું, અરે મા, ચાલો આપણે જઇએ. મહેરબાની કરીને ચાલો; ખરેખર હું ધારૂં છું કે ઘરની અંદર થોડુંક પનીર લટકાવેલું છે.

૪. ઉંદરડીએ કહ્યું, મારા વહાલા, અહિંયા આપણે થોભીએ તો સારૂં. મને ધાસ્તી લાગે છે કે તને જે ંદર ઘર લાગે છે તે માત્ર કોળવાઈ છે.

૫. નાનો ઉંદર ચીડાવા લાગ્યો. તે આખો દહાડો તદ્દન શાંત બેસી રહ્યો. તેણે પોતાની જાતને કહ્યું, જ્યારે મા બહાર જશે ત્યારે હું પણ ત્યાં જઇશ.

૬. જ્યારે સુવાનો વખત થયો ત્યારે ઉંદર નવા સુંદર ઘર પાસે ગયો, તે અંદર ગયો ને કોળવાઇમાં સપડાઈ ગયો.

૯. ચંદ્ર

૧. સૂર્ય દિવસના વખતમાં આપણને પ્રકાશ આપે છે. ચંદ્ર ને તારા આપણને રાત્રે પ્રકાશ આપે છે. ચંદ્ર ને તારા આકાશમાં લટકાવેલા દિવા જેવા છે. આપણે તેને દિવસે જોઇ શકતા નથી, કેમકે સૂર્ય ઘણો ચકચકિત છે.

૨. ચંદ્રને પોતાનો પ્રકાશ નથી, પણ સઘળો પ્રકાશ સૂર્ય તરફથી મેળવે છે. જો સૂર્ય આરસી ઉપર પ્રકાશે તો આરસી પ્રકાશનું પરિવર્તન કરે છે. તેથી ચંદ્ર આકાશમાં મોટી આરસી જેવો છે. સૂર્યનો પ્રકાશ પાછો ફેંકાય છે કે પરિવર્તન પામે છે.

૩. કોઈ વખત આપણે ચંદ્રને તદ્દન ગોળ અને ઘણો ચકચકિત જોઈએ છીએ. ત્યારે તે પૂનેમનો ચંદ્ર કહેવાય છે. જ્યાંસુધી છેવટે તે દેખાતો બંધ થાય છે ત્યાંસુધી તે નાનો ને નાનો થતો જાય છે. આમ કરવામાં બે અઠવાડિયાં કે ચૌદ દિવસ કે એક પખવાડિયું થાય છે.

૪. એક વાર ફરીથી આપણે તેને ઘણો નાનો દેખાતો જોઇએ છીએ. ત્યારે તે નવો ચંદ્રમા (બીજનો ચંદ્ર) કહેવાય છે. જ્યાંસુધી એક પખવાડિયામાં તે ફરીથી પૂર્ણ થાય છે ત્યાંસુધી તે મોટો થાય છે.

૫. આ રીતે અઠ્ઠાવીસ દિવસ કે ચાર અઠવાડિયામાં એક વાર નવો ચંદ્ર થાય છે.

૬. આકારમાં ચંદ્ર એક દડા જેવો હોય છે. તે ઘણો મોટો છે, પણ નાનો દેખાય છે કારણ કે તે ઘણો જ દૂર છે. આપણી ને ચંદ્રની વચ્ચે હજારો માઈલનું અંતર છે.

૧૦. કુતરો અને તેનો પડછાયો

૧. એક કુતરો જેને માંસનો એક કટકો જડ્યો હતો તે પોતાના મોંમાં ઘેર ખાવાને લઈ જતો હતો. જેવામાં તે એક પાટીઉં જે નાળા ઉપર પડેલું હતું તેના ઉપર થઇને જતો હતો તેવામાં પાણીમાં તેણે દૈવયોગે જોયું.

૨. પાણીમાં તેણે પોતાનો પડછાયો જોયો; તેણે પોતાને જોયો તે વિષે તે જાણતો નહોતો. તેણે વિચાર્યું કે એ બીજો કુતરો છે. તેના મોઢામાંનું માંસ મારે માટે હમણાં ચાલશે.

૩. તેથી તેણે તે માંસ પર તરાપ મારી; જેને માટે તેણે ધાર્યું કે મેં તે જોયું, પણ જ્યારે તેણે આમ કર્યું ત્યારે તેણે પોતાનું જડબું ઉઘાડ્યું, ને તેના મોંમાંથી તેનું ખાવાનું જતું રહ્યું, અને તેણે તેને પાણીમાં ડૂબતું જોયું. તેને બહાર કાઢવાને તેણે ફોગટ પ્રયત્ન કર્યો. તેણે તે માંસ ફરીથી કદી જોયું નહિ.

૪. જે બીજાનું હોય તે ચોરવાનો પ્રયત્ન કરતા નહિ. જો તમે કરશો તો મારા ભાઈ, તમારી પાસે જે હશે તે તમે ખોશો.

૧૧. આળસુ સિપાઈ

૧. એક વકીલ સ્હવારના બધો વખત સુધી ઘર આગળ ઘણા કામમાં હતો. તે કેટલાક કાગળ લખતો હતો. એ વાગતે તેણે સિપાઇ, અહીં આવ, એમ બૂમ પાડી. અહમદ સિપાઇએ સલામ કરીને જવાબ દીધો, સાહેબ, આ રહ્યો. તેના શેઠે તેને કહ્યું કે આ પેટી ઓફીસમાં લઇ જા, એકદમ જા, ને વખત ગુમાવીશ નહિ. કારકુન રાહ જોતો હશે.

૨. જેવી તે સિપાઇએ પેટી લીધી કે ઘણા નીચા વળીને બીજી સલામ કરી કહ્યું, સાહેબ, આ ચાલ્યો, ને તે ચાલ્યો ગયો.

૩. ઓફીસ ઘેરથી બે માઇલ આઘી હતી ને તે દિવસે ઘણો તાપ પડતો હતો. જ્યાંસુધી સિપાઇ ઘર દેખાય એટલે દૂર ગયો ત્યાં સુધી તે ઝડપથી ચાલ્યો. પછી તે ઘણોજ ધીમો ચાલ્યો ને વારંવાર તે ઉભો રહેતો. તેવામાં તેને રસ્તા પર તેની સાથે વાત કરવાને એક મિત્ર મળ્યો.

૪. આખરે તે રસ્તાની બાજુએ કેટલીક છાયાવાળી ઝાડી પાસે તે આવી પહોંચ્યો. તેણે પોતાના મનમાં કહ્યું, હું ધારૂં છું કે હું અહિયા જરા આરામ લઉં. આ પેટી ઘણી ભારે છે ને હું થાકી ગયો છું.

૫. તેથી ઝાડની છાયા નીચે તે બેઠો. તેણે ધાર્યું કે આ ઘણી સુંદર અને ટંડકવાળી જગ્યા છે. શા માટે હું જરા ઉંઘું નહિ ને પછી ચાલું નહિ? દસ મિનિટ બસ છે.

૬. તેથી તે સુતો. તેણે પોતાના હાથનો તકીયો કરીને તે પર માથું મૂકયું ને તરતજ ઘસઘસાટ ઉંઘમાં પડ્યો. દસ મિનિટ, વીસ મિનિટ, એક કલાક, બે કલાક જતા રહ્યા. પછી એક કાગડો ઉડીને આવ્યો, પેટી પર બેઠો ને તે પર ચાંચ મારવા લાગ્યો. પોતે તે ઉઘાડી શકતો નથી એવું માલમ પડવાથી તે કાગડાએ બીજા કાગડાને આવીને તેને મદદ કરવાને કાકા કીધું. આ કાગડાના અવાજથી તે સિપાઇ જાગી

ઉઠયો. તે કૂદીને બેઠો થયો, બગાસું ખાધું, પેટી લીધી ને ઓફીસ તરફ ચાલતો થયો.

૭. પાંચ વાગી ગયા હતા. કારકુને પેટી લીધી, તે ઉઘાડીને પોતાના શેઠના હુકમ વાંચ્યા, કાગળોની નકલ કરી. તેને એકદમ દૂરના કસ્બામાં મોકલી દેવી એવો હુકમ હતો. ટપાલ પાંચ વાગતે નીકળી જતી હતી અને ઘણું મોડું થઇ ગયું હતું. તે વકીલ પોતાનો દાવો હાર્યો કારણ કે કાગળો વખતસર કસ્બામાં પહોંચ્યા નહિ.

૧૨. હોશિયાર જૅક

૧. હોશિયાર જૅક દસ વરસનો હતો. તેની નાની બ્હેન નૅન જે માત્ર નવ વરસની હતી તેને ખીજવવી એ ઘણું સારૂં છે એમ તેણે વિચાર્યું.

૨. બે નાની રોટલી હમણાંજ આવી હતી. તેથી હોશિયાર જૅક પોતાની બ્હેન પાસે લઇ ગયો ને બૂમ પાડી કહ્યું, નૅન, જો, આ ત્રણ રોટલી !

૩. નૅને કહ્યું, બે રોટલી ! જૅકે કહ્યું, નહિ, ત્રણ. નૅને કહ્યું, હું માત્ર બે જોઉં છું. જૅકે કહ્યું, તેનું કારણ એ કે તું છોકરી; હું તને સાબીત કરી આપીશ.

૪. જો આ એક રહી. તે પ્રમાણે બીજી બે ખરેખર હોવી જોઈએ. તું સારી રીતે જાણે તેમ એક ને બેનો સરવાળો કર્યો હોય તો ત્રણ થાય છે.

૫. પણ બિચારી નૅન માત્ર બે જોઇ શકતી હતી તેથી તે રડી. તેના બાપે સાંભળ્યું ને શું કારણ છે તે પૂછવાને આવ્યા.

૬. જૅક બહુ મોટેથી હસ્યો ને તેના બાપને તેનું કારણ શું હતું તે કહ્યું. તેના બાપે કહ્યું, શાબાશ, મારા છોકરા, બેશક ત્રણ રોટલી છે.

૭. તેથી એક નૅનને માટે. બીજી મારે માટે છે. ને મારા નાના હોશિયાર છોકરા, તું ત્રીજી આનંદથી ખાજે.

૧૩. ઝાડ

૧. આપણે ઘણે દૂર ચાલી આવ્યા છીએ. મને ઘણો થાક લાગ્યો છે. તું પણ થાકી ગયો હશે. તાપ કેવો પડે છે! મારાથી વધારે ચાલી શકાતું નથી. ચાલો, આપણે બેસીએ ને આ ઝાડની નીચે આરામ લઈએ.

૨. આ જગા સુંદર ને ઠંડકવાળી છે. સૂર્યનો તડકો આપણને પહોંચશે નહિ, કારણ કે ઝાડનાં ગીચ પાતરાં તેને આવવા દેતા નથી. મારી પાસે મારા ગજવામાં થોડા મમરા છે. ચાલો, આપણે તેમાંથી થોડા ખાઇએ. તમારે માટે થોડાક આ રહ્યા.

૩. આ કેવું જુનું સુંદર ઝાડ દેખાય છે! હું ધારૂં છું કે તે સો વરસનું હશે. થડ કેવું જાડું છે! બધી બાજુએ કેટલી દૂર ડાળીઓ પથરાઈ છે! તે આપણને ઘરના છાપરાની માફક ઢાંકી દે છે. ડાળીઓ વચમાંથી જાડાં થડથી ઉંચકાઈ રહી છે.

૪. પાતરાં કેવાં સુંદર દેખાય છે! હમણાં તે ચકચકિત ને લીલાં છે, પણ થોડા વખતમાં તે પીળાં અને બદામી થઈ જશે. પછી તે તદ્દન સુકાઈ જશે ને જમીન પર પડી જશે. પાતરાં માત્ર એક વરસ જીવતાં રહેશે, પછી તે ખરી પડશે ને તાજાં પાતરાં તેની જગ્યાએ ફુટી નીકળશે.

૫. શું ઝાડને કોઈ રીતે ખોરાક મળી શકે છે?

૬. હા, તમે ઝાડના કેટલાક ભાગને જોઇ શકતા નથી. તે જમીનમાં ઉંડા જાય છે. આ ભાગને ઝાડનાં મુળીઆં કહે છે. એક મોટું મુળીઉં હોય છે. જેવી રીતે જમીન ઉપર થઇને તેમાંથી નીકળેલી ઘણી ડાળીઓ હોય છે તેમ તેમાંથી નીકળેલાં ઘણાં નાનાં મુળીઆં હોય છે.

૭ આ મુળીઆં જમીનમાંથી ખોરાક ચૂસી લે છે. ખોરાક ઝાડમાં જાય છે, ને તેને મજબૂત બનાવે છે.

૮. મુળીઆં જમીનમાંથી ઝાડને માટે ખોરાક મેળવે છે એટલુંજ નહિ, પણ તે દોરડાં જેવાં હોય છે, જે જમીનમાં ઝાડને મજબૂત પકડી રાખે છે અને તેને પવનથી પડી જતું બચાવે છે.

■

૧૪. સિંહ અને ઉંદર

૧. એક ઉંદર એક દિવસ સહેલ કરવા બહાર ગયો ત્યારે તેણે સૂર્યના તડકામાં એક સિંહને ઉંઘતો પડેલો જોયો. તે તેની પીઠ ઉપર કૂદ્યો ને તેની જાળમાં સંતાઈ ગયો. તે તેના નાકપર વારંવાર કૂદ્યો. એટલામાં તેણે પોતાની આંખ ઉઘાડી તેથી તે અચંબો પામ્યો, ને બીજી વાત તેણે જે કરી તે પોતાનું જડબું ઉઘાડવાની ને પોતાના પંજાથી તેને મજબૂત પકડવાની હતી.

૨. તે ગરીબ નાનો ઉંદર ધાસ્તીનો માર્યો લગભગ મરી ગયા જેવો થયો; તે તદ્દન ધ્રુજતો ને થરથર કાંપતો બૂમ પાડી ઉઠયો, ઓ રાજા, માફ કરો અને મહેરબાની કરીને માફી આપો, અરે મારી જીંદગી બચાવો, અરે મને જવા દો. મને માત્ર થોડું રમવાની મરજી હતી. કદી ફરીથી તમારી આડે આવીશ નહિ ને કદાચ કોઈ દિવસ હું તમને મદદ કરીશ.

૩. તે મોટો સિંહ હસ્યો. તેણે કહ્યું કે આવું નાનું પ્રાણી સિંહને કદી મદદ કરી શકે? પણ તેણે પંજો ઉપાડયો અને તે ઉંદર દોડી ગયો ને દિવસના બાકીના ભાગ માટે પોતાના દરમાં ભરાઈ રહ્યો.

ભાગ બીજો

૪. એવું બન્યું કે પોતાના શિકારને માટે ફરતાં તે સિંહ એક દિવસ જાળમાં સપડાયો. જ્યારે તેને માલમ પડયું કે જાળ હું તોડી શકતો નથી ત્યારે જ્યાંસુધી તેણે જંગલ ધ્રુજાવી મુકયું ત્યાંસુધી તેણે ગર્જના કરી. શિકારીઓએ તેને ઝાડ સાથે બાંધ્યો ને જેટલું બની શકયું તેટલા જોરથી તેને મજબુત બાંધ્યો. તેઓએ વિચાર્યું કે બીજે દિવસે આપણા ધણી રાજા પાસે તે પ્રાણીને બંદીવાન કરી લઈ જઈશું.

૫. પણ રાતમાં તેઓ ઉંઘતા હતા ત્યારે તેણે કોઈ પેટ ઘસડીને આવતું હોય તેના જેવો અવાજ સાંભળ્યો. અને પછી એક

નાનો ચહેરો ડોકીઆં કરતો આવ્યો અને એક નાનો નબળો ચું ચું કરતો અવાજ એવું કહેતાં સંભળાયો, કે તે દિવસે તમે મારી જિંદગી બચાવી હતી; હવે હું શું કરૂં છું તે તમે જોશો. અને તે નાના ઉંદરે તે દોરડાને છેક આરપાર કાતરી નાખ્યું અને હવે તેણે કહ્યું, કદાચ તમે જોઈ શકશો કે નાના મિત્રો કેવા ઉપયોગી હોઈ શકે!

૧૫. આપણા નોકરો

૧. દાસ અને વેંકટ નામના બે છોકરા એકજ નિશાળે જતા હતા. વેંકટ એક પૈસાદાર માણસનો છોકરો હતો. તે મોટા ઘરમાં રહેતો, ને સોનાની કઠ્ઠી પહેરતો. દાસ એક ગરીબ માણસનો છોકરો હતો. તે એક નાના ઘરમાં રહેતો, અને મા કે બ્હેન ન હોવાથી તે પોતાના બાપને માટે ખોરાક રાંધતો.

૨. એક દિવસ જ્યારે નિશાળમાંથી છુટ્ટી મળી ને તેઓ તરતજ ઘેર જતા હતા તેવામાં વેંકટે દાસને કહ્યું, દાસ, તું મારા જેવો પૈસાદાર થવા નથી ઇચ્છતો કે? હું એક સુંદર ઘરમાં રહું છું, ને મારે ત્રણ ચાકર છે. તે મારી તહેનાતમાં રહે છે. જે જે હું તેમને કહું છું, તે તે તેઓ મારે માટે કરે છે.

૩. દાસે કહ્યું, એ કાંઈ કામનું નહિ. મારે દસ ચાકર છે, જે મારી તહેનાતમાં રહે છે ને મારા હુકમને તાબે થાય છે.

૪. વેંકટે કહ્યું, અરે! શું તું કહે છે કે તારે ત્યાં દસ નોકર છે? તું કેવું જુઠું બોલે છે? મેં ધાર્યું હતું કે તું સાચાબોલો છોકરો છે. દરેક માણસ જાણે છે કે તારે એક પણ ચાકર નથી.

૫. નિશાળના મહેતાજી પાસે ઉભા હતા. છોકરાએ જે કહ્યું તે તેણે સાંભળ્યું હતું. તે જાણતા હતા કે દાસ સારો છોકરો છે ને તે જુઠું બોલતો નથી, તેથી તેણે બે છોકરાને બોલાવ્યા ને માયાળુભરેલી રીતે કહ્યું, દાસ, આમ કેમ? શું કોઈએ તારા બાપને પૈસાની મોટી રકમ આપી છે ને હવે વેંકટના બાપ કરતાં તે વધારે પૈસાદાર છે?

એમ જો ન હોય તો તારા બાપને દસ ચાકર કેમ હોઈ શકે? અથવા તું રમુજમાં માત્ર પતરાજી કરે છે?

૬. દાસ હસ્યો ને કહ્યું, ના સાહેબ, હું સાચું કહું છું. મારે દસ ચાકર છે જે મારા હુકમ માને છે. વેંકટના ચાકરો વારંવાર માનતા નથી. જ્યારે તેમની મરજી હોય ત્યારે તેને છોડીને જાય, તેઓ આળસુ થાય ને તેનું કામ બરાબર કરે નહિ. મારા ચાકરો તેના જેવા નથી. તેઓ મારૂં કહેલું કરવાને હંમેશાં તૈયાર હોય છે. મારા કોઈ પણ ચાકરે મેં તેને જે કરવાનું કહ્યું તે તેઓએ કર્યું ન હોય એવું એક પણ વખત બન્યું નથી.

૭. પછી મહેતાજીએ કહ્યું, આ ઘણી રમુજી વાત છે. પણ મહેરબાની કરીને તમારા ચાકરનાં નામ કહેશો? વેંકટે કહ્યું, હા, તેઓનાં નામ કહો.

૮. દાસે કહ્યું, મારા દસ ચાકર છે તેમાંના બે પગ છે, બે મારા હાથ છે, બે મારા કાન છે, ને બે મારી આંખ છે. આ મળીને આઠ થાય છે. હવે મારૂં નાક ને મોઢું છે.

૯. જો મારી મરજી કોઈ ઠેકાણે જવાની થાય તો હું મારા પગને કહું છું કે મને ત્યાં લઈ જા. તરતજ તે તાબે થાય છે. મારે કોઈપણ ચીજ લેવી હોય તો હું મારા હાથને કહું છું કે તે મને આપો. અને મારા હાથ મારો વખત ગુમાવતા નથી. એક ક્ષણમાં તે પહોંચે ને મારે જે જોઈએ તે આપે છે. જો હું ભૂખ્યો થાઉં તો મારા હાથ મારા મ્હોંમાં ખોરાક મુકે છે ને મારૂં મોઢું ખાય છે. જો મને કાંઈ જોવાની ઇચ્છા થાય તો મારી આંખ મને એકદમ બતાવે છે. જો મને સુંઘવાની મરજી થાય તો મારે માટે મારૂં નાક સુંઘે છે.

૧૦. આ દસ ચાકર હંમેશાં તૈયાર હોય છે. કોઈ પણ ચીજ કરવાને મારે તેને બે વાર કહેવાની જરૂર પડતી નથી. મારે તેને જગાડવા પડતા નથી ને એવું કહેવું પડતું નથી કે ઉઠો, આ કરો ને તે કરો. વેંકટના ચાકરો જે કરે છે તે મારા ચાકરો મારે માટે કરે છે.

૧૧. જ્યારે મહેતાજીએ એ સાંભળ્યું ત્યારે તે ઘણા ખુશી થયા. તેણે કહ્યું, શાબાશ, દુનિયામાં સૌથી સારા ચાકર તારે છે. જ્યાંસુધી તમે તેના પર ભરોસો રાખે છે ને ભાડુતી ચાકર પર રાખતો નથી, ત્યાંસુધી મારા છોકરા, દુનિયામાં તું આગળ ધપશે ને સુખી થશે.

૧૬. બિલાડીને ઘંટ બાંધવા વિષે

૧. કેટલાક રમુજી નાના ઉંદર રમવાને દોડતા હતા, પણ એક ઘાતકી બિલાડી રસ્તામાં પડી હતી. તેઓમાંના ઘણા બહાર ગયા, થોડા પાછા આવ્યા. તેઓ કાંઈ કરી શકે છે કે નહિ તે જોવાને તેઓ મળ્યા.

૨. તે આપણને પકડે છે ને ખાય છે, તે દિલગીરીભરેલું પ્રારબ્ધ છે. તે વહેલી કે મોડી આપણી પુંઠ પકડે છે. તે એટલી ધીમે આવે છે કે આપણે સાંભળી શકતા નથી. તે અવાજ કરતી નથી પણ વધારે પાસે ને વધારે પાસે પેટે ચાલીને આવે છે. ભયની ચેતવણી આપવાને તે આવે તેની આપણને ખબર આપવાને અને ઇજામાંથી આપણને બચાવવાને શું વિચાર કરીએ?

૩. બિલાડીને અટકાવવાનો કોઈ રસ્તો શોધી કાઢવાને એક ઉંદરે આમ કહ્યું; બીજાએ તેમ કહ્યું. આખરે એક નાના ઉંદરે કહ્યું, આ બનાવને યોગ્ય કરવાને મેં વિચાર કર્યો છે. હું ધારૂં છું કે બિલાડીના ગળાની આસપાસ તેની હીલચાલની ખબર આપવાને એક નાનો ચકચકિત ઘંટ આપણે બાંધવો જોઈએ. જ્યારે તે હાલશે ત્યારે તે વાગશે ને ઘણીજ ખુલ્લી રીતે કહેશે કે આવે છે, આવે છે, રસ્તામાંથી દૂર થાઓ.

૪. આપણે ઉંદરો સાંભળવાને ઘણા ચંચળ છીએ, આપણે વધારે વાર ધાસ્તીમાં રહેવું પડશે નહિ. આપણે સુખી થઈશું, રાજી રહેશું ને છુટા થઈશું. આપણા સઘળા દિવસ આનંદમાં જશે.

૫. ઉંદરોએ કહ્યું, ઠીક, ઠીક. તેઓમાંના દરેક એકમત થયા, એમ કરવું એ ઘણી ઉત્તમ વાત છે.

૬. પછી એક ડાહ્યો ઘરડો ઉંદર પોતાની જગ્યાએ ઉભો થયો ને ઘણા ગંભીર ચહેરાથી ધીમેથી તેણે કહ્યું: યુક્તિ સારી છે, તેનો હું વિચાર કરૂં છું, પણ બિલાડીને ઘંટ બાંધવાનું કોણ માથે લેશે?

૭. એકે બીજા સામું જોયું. કોઈ પણ બોલ્યુંચાલ્યું નહિ. શાંતિ ભયંકર હતી. કોઈ પણ એક શબ્દ બોલ્યું નહિ. પછી તે ઘરડા ઉંદરે કહ્યું, શું કોઈ કરી શકતું નથી? બોલવું એ મૂર્ખાઈ-ભરેલું છે, એમ હું ધારૂં છું, શું તમે ધારતા નથી?

૧૭. છોકરો ને ન્યાયાધીશ

૧. રામુ આઠ વરસનો નાનો છોકરો હતો. તે ઘણી સારી રીતે અંગ્રેજી બોલી શકતો હતો. તેનો બાપ એક અંગ્રેજ ન્યાયાધીશના હાથ નીચે કારકુન હતો. તે વારંવાર ન્યાયાધીશને મળવા જતો. એક સાંજે તે રામુને જોડે લઈ ગયો. ન્યાયાધીશ ઘણી માયાથી બોલ્યો ને રામુને આનંદ થયો.

૨. ન્યાયાધીશે રામુના બાપને કહ્યું, તમારો છોકરો કેટલા વરસનો છે? તેણે જવાબ આપ્યો, સાહેબ, આવતી કાલે રામુ આઠ વરસનો થશે. ન્યાયાધીશે કહ્યું, કાલ તેનો જન્મદિવસ છે. આવતી કાલે એ મારી પાસે આવે ને મળે. હું સવારમાં ૭ વાગતે ફરવા જાઉં છું તે વખતે એને મોકલજો. બાપે પૂછ્યું, હું એની સાથે આવું? ન્યાયાધીશે કહ્યું, ના, તેને એકલો આવવા દેજો.

૩. બીજે દિવસે રામુ બહુ વહેલો ઉઠયો ને ઘણી સંભાળથી કપડાં પહેર્યાં. પછી તે ન્યાયાધીશને ઘેર જવા નીકળ્યો. જ્યારે તે પહોંચ્યો ત્યારે તે દરવાજા બહાર ઉભો રહ્યો ને રાહ જોઈ રહ્યો. ૭ વાગતે ન્યાયાધીશ ફરવાને માટે બહાર આવ્યા. તેના એક હાથમાં ચોપડી ને બીજા હાથમાં ફરવા જવાની લાકડી હતી; જ્યારે તેણે રામુને જોયો ત્યારે તે ગુપચુપ ઉભા રહ્યા અને હસ્યા.

રામુ—સાહેબ, 'ગુડ બાય' (છૂટા પડવાની સલામ).

ન્યાયાધીશ—રામુ, ગુડ મૉર્નિંગ (સવારની સલામ). હું તારી સાથે વાત કરૂં તે પહેલાં તું ચાલી જવા માગે છે?

રામુ—અરે સાહેબ, ના, હું મળવા આવ્યો છું.

ન્યાયાધીશ—ત્યારે તું ગુડ બાય કેમ કહે છે?

રામુ—ગઇ કાલે જ્યારે અમે જતા હતા ત્યારે બાપાએ તમને ગુડ બાય સર, એમ કહ્યું, અને તમે પણ ગુડ બાય કહ્યું. તેથી મેં ધાર્યું કે જ્યારે હું તમને મળું ત્યારે મારે ગુડ બાય કહેવું જોઇએ.

ન્યાયાધીશ—મારા છોકરા, નહિ, નહિ. જ્યારે આપણે જતા રહીએ ત્યારે આપણે ગુડ બાય કહીએ છીએ. તું જ્યારે કોઇને મળે ત્યારે તારે ગુડ બાય કહેવું ન જોઇએ.

રામુ—સાહેબ, 'ગુડ બાય'નો શો અર્થ થાય છે?

ન્યાયાધીશ—'ગુડ બાય' એ પ્રભુ તમારા પર મહેરબાન રહે એ કહેવાની ટુંકી રીત છે.

રામુ—સાહેબ, તમે મને મહેરબાની કરીને કહેશો કે જ્યારે હું તમને મળ્યો ત્યારે મારે શું કહેવું જોઈતું હતું?

ન્યાયાધીશ—ગુડ મૉર્નિંગ સર, એમ કહેવું જોઈતું હતું.

રામુ—સાહેબ, જો હું તમને બાર વાગતે મળવા આવું તો ત્યારે મારે શું કહેવું?

ન્યાયાધીશ—જો તું દિવસના વખતમાં આશરે દશ ને બારની વચમાં આવે ને આશરે બે વાગતે આવે તો તારે 'ગુડ ડે' એમ કહેવું જોઇએ; જો તે વખત બપોર પછીનો હોય તો તારે 'ગુડ આફ્ટર નૂન' કહેવું જોઇએ.

રામુ—જ્યારે હું તમને મળવા આવું ત્યારે, સાહેબ, ગુડ મૉર્નિંગ એમ કહેવું જોઇએ; જ્યારે હું જાઉં ત્યારે નહિ?

ન્યાયાધીશ—અરે ના, જ્યારે તું આવે ને પાછો જાય ત્યારે બંને વખતે તું ગુડ મૉર્નિંગ સર એમ કહી શકે. અથવા તું જાય ત્યારે ગુડ બાય સરએમ કહેવું. પણ જ્યારે તું કોઇને મળે ત્યારે ગુડ બાય કહેવું નહિ.

રામુ—સાહેબ, મારે રાત્રે શું કહેવું ?

ન્યાયાધીશ—તું જતો રહે ત્યારે ગુડ નાઇટ સર અથવા ગુડ બાય સર કહી શકે, ને જ્યારે રાત્રે તું સુવા જાય ત્યારે તારા બાપા-મા ને ભાઈબ્હેનને ને બીજું કોઈ તમારા ઘરમાં રહેતું હોય તેને ગુડ નાઇટ એમ તારે કહેવું.

રામુ—જે દોસ્તદારને હું સારી રી ઓળખતો હોઉં તેને હું મળું ત્યારે શું કહેવું જોઇએ ?

ન્યાયાધીશ—તું ગુડ મૉર્નિંગ, ગુડ ડે કે ગુડ ઇવનીંગ કહી શકે, અથવા તમને કેમ છે, કે તમારી શી ખબર છે એમ તું કહે. પણ રામુ, આજે તારો જન્મદિવસ છે, કેમ રામુ, એમ છે કે નહિ ? જો, તારે માટે આ ચોપડી છે. જન્મદિવસની ભેટ તરીકે હું તને એ આપું છું ને ઇચ્છું છું કે તને બીજી ઘણી વર્ષગાંઠ આવો.

રામુ—સાહેબ, આપનો આભાર માનું છું. તમે મને આ સુંદર ચોપડી આપી તેથી ઘણી મહેરબાની થઈ. હું તે વાંચવાને પ્રયત્ન કરીશ.

ન્યાયાધીશ—રામુ, એ ખરૂં છે. જો તું તદ્દન સમજી ન શકે તો તને મદદ કરવાને તારા બાપાને કહેજે. તે ચોપડી વાતથી ભરપુર છે.

રામુ—મહેરબાન સાહેબ, એક બીજો સવાલ હું તમને પુછું ?

ન્યાયાધીશ—રામુ, બેલાશક પુછ.

રામુ—સાહેબ, ઘણી સુખી વર્ષગાંઠ આવો એટલે શું ?

ન્યાયાધીશ—રામુ, તે આપણા મિત્રને તેના જન્મદિવસે આપણે કહીએ તે છે. એનો અર્થ એ થાય છે કે તમે ઘણાં વર્ષ સુધી જીવો. આ વર્ષગાંઠ ઘણી વખત તમને આવો. તમે દરેક વખતે સુખી થાઓ. હવે હું ફરવા જાઉં છું, તેથી તું ઘેર પાછો જા.

રામુ—સાહેબ, હું તમારો આભાર માનું છું. સાહેબ, ગુડબાય.

૧૮. હોશિયાર કાગડી

૧. એક ઉનાળાના ગરમ દિવસે એક નાની કાગડીને પીવાને જરાપણ પાણી જડ્યું નહિ. કયાં જવું તે નાની કાગડીને ખબર ન હતી. તે શાંત રીતે બેઠી ને વિચાર કરવા મંડી.

૨. પછી તે એક ઝાડથી બીજે ઝાડે આમતેમ ઉડી. જ્યાંસુધી તે એક વાડી પાસે આવી ને ત્યાં જમીન ઉપર એક વાસણ હતું ત્યાંસુધી તે કોઇપણ ઠેકાણે પાણીનું ટીપું જોઇ શકી નહિ. તેણે વિચાર્યું, અરે ! મને હવે પાણી જડયું.

૩. તળીએ પાણી સ્વચ્છ ને ચકચકિત હતું; તે કાગડીએ વિચાર્યું કે હું એ પાણી મેળવીશ. હું બીક રાખીશ નહિ, તેથી તે ડાળી પરથી કુદકો મારે છે ને નીચે ઉડીને આવે છે ને પોતાની તરસ છીપાવવાને એકદમ પ્રયત્ન કરે છે.

૪. અફસોસ ! પાણી ઘણું નીચું છે. તણાઇ તણાઇને શરીર લાંબું કરીને પહોંચવું એ સઘળું ફોગટ છે, તેથી તે પાણી સુધી પહોંચી શકી નહિ.

૫. પછી તેણે બૂમ પાડીને કહ્યું, હું તેને ઉંધો વાળીશ, ને મારા બધા જોરથી ધક્કો મારીને પાડી નાખીશ. તેણે પાડી નાખવાને ફોગટ પ્રયત્ન કર્યો ને પછી આખરે તે કામ છોડી દીધું.

૬. તેણે કહ્યું, હું જોઉં છું કે એમ બની શકશે નહિ ને વાસણનું વજન ઘણુંજ છે. હું પ્રયત્ન કરવાનું જારી રાખીશ નહિ, ને એમ છતાં તરસ લાગવાથી મરી જાઉં છું.

૭. આખરે તેના નાના કાળા માથામાં એક વિચાર આવ્યો; તેણે કા કા કર્યું—તેની ખુશાલીમાં મોટેથી તેણે કા કા કર્યું—જેવામાં તેણે કહ્યું કે મને લાગે છે કે પાણીને હું પહોંચી શકતી નથી પણ પાણીને મારી પાસે ઉંચું લાવીશ.

૮. તેથી આ નાની ઘણી ડાહી કાગડી પોતાની ચાંચમાં કાંકરા લાવી, ને જ્યાંસુધી તેણે પાણીને ઉપર આવતું જોયું ત્યાંસુધી તે પાણીમાં નાખ્યા.

૯. બરાબર છ કાંકરા વધારે ને તે પાણી કોર સુધી ચઢે છે ને હવે તે પીએ છે. આ પ્રમાણે ચતુરાઇ લાભ કરે છે. જ્યાં જોર માત્ર નિષ્ફળ છે ત્યાં ધીરજ ફતેહનો ડંકો બજાવે છે.

૧૯. નઠારી ભાષા વાપરવા સામે

૧. રામ નામનો એક નાનો છોકરો દરરોજ નિશાળે જતો. તે આઠ વર્ષનો હતો ને તેના માબાપનો એકનો એક છોકરો હતો, જે માબાપ તેણે ઘણું ચાહતા. એક દિવસે તેના શિક્ષકે તેના બાપને કહેવડાવ્યું કે તેણે નિશાળમાં ઘણી ખરાબ વર્તણુક બતાવી છે.

૨. બીજે દિવસે સવારે તેણે નાસ્તો ખાધો તે પછી અને જેવો તે નિશાળે પોતાના હાથમાં ચોપડી લઇને જતો હતો તે વખતે તેના બાપે તેને બૂમ પાડીને કહ્યું, રામ, એક મિનિટ થોભ; મારે તને કાંઇ કહેવાનું છે.

૩. જ્યારે તેની માએ આ સાંભળ્યું ત્યારે તે આવી ને તેને શું કહે છે તે સાંભળવાને બારણામાં પગથીઆં ઉપર નજદીક ઉભી. તેના બાપે કહ્યું, તારા મહેતાજી એમ કહે છે કે તું ગઇ કાલે ઘણી ખરાબ રીતે વર્ત્યો. આ સાંભળવાથી મને ઘણી દિલગીરી થાય છે. તેં શું કર્યું ?

૪. રામે જવાબ આપ્યો, મેં કાંઇ ખોટું કર્યું નથી. મેં ગોવિંદની ચોપડી પાટીઆંની જમીન ઉપર પાડી નાખી અને તેણે મને ગાળ દીધી તેથી તેના બદલામાં મેં તેને ગાળ દીધી. તેણે ગડબડાટ કર્યો. ને મને ગાળ દીધી. મેં પણ એમજ કર્યું. બાપા, આ શું ખોટું હતું ? શિક્ષક મારા પર ને ગોવિંદ પર ગુસ્સે થયા.

૫. તેના બાપે જવાબ દીધો, મારા વહાલા છોકરા, તેં ખોટું કર્યું. મને કહેવામાં તારા શિક્ષક તદ્દન ખરા છે. તારે કોઇને કદી ગાળ દેવી નહિ. એક સારો છોકરો બીજા જ્યારે તેને ગાળ દે ત્યારે પણ કદી ગાળ દેતો નથી. સારા છોકરાના મ્હોંમાંથી ગાળ નીકળવી જોઇએ નહિ. ખરાબ શબ્દ કચરા જેવા છે, તેઓ તેને બગાડે છે. અરે મારા છોકરા, ફરીથી ખરાબ શબ્દ વાપરતો નહિ.

૬. તેની માએ કહ્યું, એ સાચું છે. માત્ર ખરાબ છોકરા ખરાબ શબ્દ વાપરે છે. તેં તારા બાપને ખરાબ શબ્દ વાપરતા કદી સાંભળ્યા

છે? મારા વહાલા છોકરા, તેં સાંભળ્યા છે? એ તને જે કહે છે તેના પર ધ્યાન આપ ને જેમ કહે છે તેમ કરજે.

૭. રામ સારો છોકરો હતો. તે તેના બાપ ને માને ચાહતો અને તેણે તેને રાજી રાખવાને ઇચ્છ્યું. તેણે કહ્યું, બાપા, ખરાબ શબ્દ હું ફરીથી વાપરીશ નહિ ને તેણે તેનું વચન પાળ્યું.

૨૦. ઘાસની ગંજીમાંનો કુતરો

૧. એક ઘરડો બળદ જેણે આખો દિવસ સખત કામ કર્યું હતું, તે સાંજના ઘાસનું ભોજન કરવાને ઘેર આવ્યો. પણ જ્યારે તે ચાલીને આવ્યો ને પોતાના ગભાણમાં જોયું ત્યારે પોતાના ભોજન ઉપર એક અજાણ્યાને જોયો અને એક ગુસ્સા ભરેલા અવાજે બૂમ પાડી, બાઉ, વાઉ વાઉ, હું ઉંઘ લઉં છું, તું હમણાં અત્રે આવી શકશે નહિ.

૨. પણ બળદે કહ્યું, કુતરા, તું ઘાસ ખાઇ શકતો નથી. કુતરાએ કહ્યું, હા, હા, તે હું જાણું છું. જતો રહે. હવા ગરમ છે. મારે સુવાની જરૂર છે; તું જુએ છે તેમ હું આ રહ્યો ને અહીંઆં હું રહીશ.

૩. તેણે બચકું ભરવા માંડ્યું. તેણે ઘુરકવા માંડ્યું ને લડવા માંડ્યું. તેથી તે બળદ, કુતરો કેવી રીતે કરડે છે તે સારી રીતે જાણતો હોવાથી ગોળ ફરીને ચુપકીથી ફરી ગયો ને ભુખ્યો ચાલ્યો ગયો, ને તે દિવસે બિલકુલ ખાધું નહિ.

જે કોઇ આપમતલબી હોય છે તે ગભાણનો કુતરો કહેવડાવવાના ભયમ રહે છે.

૨૧. લાભકારક સાટું

૧. ગોપાળ–વેંકટ, તું મારી સાથે બજારમાં આવીશ? હું થોડી મિઠાઇ લેવા જાઉં છું. હું તને થોડી આપીશ.

૨. વેંકટ–અરે હા, હું આવીશ. મિઠાઇ ખરીદવાને તારી પાસે કેટલા પૈસા છે?

૩. ગોપાળ–મારી પાસે એઆની છે.

૪. વેંકટ–અરે, તું પૈસાદાર છે! એટલા બધા પૈસા તને ક્યાંથી મળ્યા?

૫. ગોપાળ–તું સોનીના છોકરા રંગુને ઓળખે છે જે આપણી નિશાળે આવે છે. મેં તેની સાથે સારૂં સાટું હમણાંજ કર્યું છે. મેં બે આનામાં મારો કનકવો વેચ્યો છે.

૬. વેંકટ–તેણે તને તે માટે એટલું બધું કેમ આપ્યું? તું જાણે છે કે તેં તેને માત્ર એક આનો આપ્યો હતો. રંગુ બે આનામાં બે નવા કનકવા લાવ્યો હોત.

૭. ગોપાળ–હા, પણ તે તે જાણતો નહોતો, તે નાનો છે. તે કોઈપણ ચીજની કિંમત જાણતો નથી. મેં તેને કહ્યું કે મેં ચાર આનામાં તે કનકવો લીધો છે ને કહ્યું કે હું તને અડધી કિંમતે આપીશ. તેના બે આના આપવાને તે બહુ રાજી હતો.

૮. વેંકટ–અને એ પ્રમાણે એક નાનો છોકરો જેણે તારા બોલવા પર ભરોસો રાખ્યો, તેને ચાર પૈસા માટે છેતરવાના હેતુથી તેં જુઠું કહ્યું અને આને તું લાભકારક સાટું કહે છે. જતો રહે! મને શરમ લાગે છે હું એક જુઠા ઠગારાનો દોસ્તદાર થઇશ નહિ. હું તારી સાથે હવેથી બોલીશ નહિ, અને રંગુને તેં કેવી રીતે ઠગ્યો છે તે હું તેને કહીશ કે તારે તેનો ભરોસો કરવો નહિ.

૯. ગોપાળ–અરે વેંકટ, મને શરમમાં ન નાખ. હું મારી જાતે રંગુને કહીશ, ને હું તેના પૈસા પાછા આપીશ. મેં જુઠું કહ્યું તે માટે હું ઘણો દિલગીર છું.

૧૦. વેંકટ–બહુ સારૂં, ત્યારે હું હવે તારો દોસ્તદાર થઈશ, પણ રંગુ પાસે એકદમ જા ને તેને કહે કે હું ઘણો દિલગીર છું. તે નાના છોકરાને તેના પૈસા પાછા આપ. ગોપાળ, તું કદી ભૂલીશ નહિ કે માણસો જે સાચું બોલે છે તેને ચાહે છે. માણસો જુઠાનો ભરોસો

કરતા નથી. એક બે વખત તું જુઠું કહીને થોડો નફો કરશે, પણ માણસોને માલમ પડશે કે તું જુઠો છે કે તરતજ, જો તું સાચું બોલતો હશે તોપણ, કોઈ તારો ભરોસો કરશે નહિ.

૨૨. પવન અને સૂર્ય

૧. પવને સુરજને કહ્યું, હું તારા કરતાં જબરો છું. સુરજે પવનને કહ્યું, એ વાત સાચી હોવાનો મને શક રહે છે. પણ ચાલો આપણે અજમાવી જોઈએ, ને જોઈએ કે હું ને તું બેમાંથી એક પેલા મજબૂત જુવાન માણસનો જાડો ડગલો ઉતરાવી શકીએ છીએ કે નહિ. તે એક સારી ગમ્મત થશે. જે કોઇ ફતેહ પામશે તે વધારે જોરાવર ગણાશે અને પછી તે બાબતનો ઝઘડો કદી કરવાની જરૂર રહેશે નહિ.

૨. પવને કહ્યું, કેવી ગમ્મત ! તે હમણાં અમલમાં મુકવામાં આવશે; તેણે ફુંકવા માંડ્યું ને ફુંકવા માંડ્યું ને તેણે તે માણસને ટંડોગાર કરી નાખ્યો. તે માણસે કહ્યું, મને મારા ગળામાં સખત સળેખમ થશે, ને જેમ જેમ પવન ફુંકતો ગયો તેમ તેમ તે વધારે ટંડો થતો ગયો ને તેણે પોતાના જાડા ડગલાનાં બોરીઆં વધારે તંગ બાંધ્યાં.

૩. સુરજે કહ્યું, ચાલો, હવે હું ધારૂં છું કે મારો વારો છે. તું હમણાં જોશે કે તારે કાંઇ શીખવાનું છે. તોફાન થઇ રહ્યા પછી ધીમેથી ને શાંત રીતે ધીમો ને ગરમ સુરજનો તડકો આવ્યો. જ્યાંસુધી બધી હવા વાદળવાળી હોય એવું દેખાય ત્યાંસુધી કિરણો વધારે ને વધારે ગરમ થતાં ગયાં. તે માણસે કહ્યું, અરે ! હું શું કરૂં ? મને ઘણી ગરમી લાગે છે. એવામાં તેના ચહેરા પર મોટા રેલા ઉતરવા માંડ્યા ત્યારે તેણે પોતાનો ડગલો ઉતારી નાખ્યો, કારણ કે તે સહન કરી શકતો નહોતો. તે તેને ઘેર લઇ ગયો કેમકે તે પહેરી શકતો નહોતો.

સુરજને પવને કહ્યું, તેં મારા પર જીત મેળવી છે. હું જોઉં છું કે તું મારા કરતાં ઘણોજ મજબૂત છે.

૨૩. કાગળ લખવા વિષે

બાપા—ગોવિંદ, તું શું કરે છે?

ગોવિંદ—બાપા, હું કાગળ લખું છું.

બાપા—અડધો કલાક થયાં ટેબલ આગળ તું બેસી રહ્યો છે. તારો કાગળ લગભગ પુરો થવા આવ્યો કે?

બાપા—મને તારો કાગળ જોવા દે. અરે, તેં હજી શરૂ જ કર્યો નથી!

ગોવિંદ—બાપા, કાગળ કેમ લખવો તે હું જાણતો નથી. કેશવને કાગળ આજે લખવાનું મેં વચન આપ્યું છે. મેં ફરીફરીને પ્રયત્ન કર્યો છે, પણ શું લખવું તે હું જાણતો નથી.

બાપા—જો કેશવ અહીં હોત તો તું તેની સાથે વાત કરી શકત. શું તું કરી શકત નહિ? શું કહેવું તે તું જાણત. તારે અડધા કલાક સુધી શાંત બેસી રહેવું જોઇએ નહિ, ને કાંઈ લખવું ન જોઇએ?

ગોવિંદ—અરે, ના બાપા. કોઈ સાથે વાત કરવી સહેલી છે પણ લખવું ઘણું અઘરૂં છે.

બાપા—ઠીક, મારા છોકરા, કાગળ કેમ લખવો તે હું તને કહીશ. એમ ધાર કે કેશવ તારા મોં આગળ અહીં ઉભો છે. જાણે તે અહીં હોય તેમ તું તેને જે જે કહેતો હોય તે લખી લે. જ્યારે જ્યારે તું કોઇને લખે ત્યારે ત્યારે આમ કરજે. જાણે માણસ તારી પાસે ઉભો હોય તેને તું કહેતો હોય તેમ લખ.

ગોવિંદ—પણ કાગળ કેમ શરૂ કરવો તે મને આવડતું નથી.

બાપા—કોઇપણ કાગળ કેમ શરૂ કરવો તે હું તને કહીશ. જો તું મારા પર, તારી બા પર, તારા કાકા પર, તારી કાકી પર લખતો હોય તો આ રીતે શરૂ કરઃ મારા વહાલા પિતા, મારી વહાલી બા, મારા વહાલા કાકા કે મારી વહાલી કાકી. અમારી સાથે બોલવાની આ રીત છે ને એ જ રીતે તું લખ.

જ્યારે તું તારી બેન સીતાને, તારા ભાઈ રામુને કે તારા પિત્રાઈ ભાઈ વિઠુને લખતો હોય ત્યારે મારી વહાલી સીતા, અથવા મારી વહાલી બ્હેન એમ લખવાનું શરૂ કરવું. તું તારા ભાઇને, મારો વહાલો રામુ કે મારા વહાલા ભાઇ એમ લખી શકે, ને તારા પિત્રાઇ ભાઇ વિઠુને લખતાં મારા વહાલા વિઠુ અથવા મારા વહાલા પિત્રાઈ ભાઇ એમ શરૂ કરવું.

જ્યારે તું નિશાળમાં તારા મહેતાજી સાથે બોલતો હોય ત્યારે તારે તેને સાહેબ કહીને બોલાવવા, અને જ્યારે તું કોઈ અજાણ્યા માણસ સાથે અથવા કોઇ માણસ જેને તું ઓળખતો નથી તેની સાથે બોલતો હોય ત્યારે તારે સાહેબ, એમ કહેવું જોઇએ.

એ જ પ્રમાણે તું તારા મહેતાજીને અથવા કોઇ અજાણ્યા માણસને લખતો હોય ત્યારે મારા વહાલા સાહેબ અથવા વહાલા સાહેબ, એવી રીતે કાગળ શરૂ કરવો.

જો તું કોઇ બીજો છોકરો જે કેશવની જેમ તારો મિત્ર હોય તેને લખતો હોય તો તું તેનું નામ દઇને બોલાવજે ને મારા વહાલા કેશવ, અથવા મારા વહાલા મિત્ર એમ શરૂ કરજે.

ગોવિંદ—ને બાપા મારે કાગળ કેવી રીતે પુરો કરવો ?

બાપા—તારે તારો કાગળ આ રીતે પુરો કરવો જોઇએ:

તારા બાપને અથવા બાને

હું છું

તમારો વહાલો છોકરો.

તારા કાકા કાકીને

હું છું

તમારો વહાલો ભત્રીજો.

તારા પિત્રાઇ ભાઇને

હું છું

તમારો પિત્રાઇ ભાઇ.

તારા ભાઇને અથવા બ્હેનને
હું છું
તમારો વહાલો ભાઇ.
જે મિત્રને તું સારી રીતે ઓળખતો હોય તેને
હું છું
તમારો સાચો મિત્ર,
અથવા હું છું
તમારો નિખાલસ મિત્ર.
અજાણ્યાને
હું છું
તમારો નિમકહલાલ મિત્ર.
તારા મહેતાજીને
હું છું
તમારો તાબેદાર શિષ્ય.

૨૪. તન દઇને કામ કરો

૧. છોકરાઓ, જ્યારે તમારે કામ કરવાનું હોય ત્યારે તન દઇને કરો. છોકરાઓ, જેણે ટોચ પર ચઢવું હોય તેણે પહેલાં ટેકરી પર ચઢવું જોઇએ.

૨. છોકરાઓ, તળેટી આગળ ઉભા રહીને અને આકાશ તરફ જોઇને જો તમે કદી પ્રયત્ન નહિ કરો તો તમે ઉપર કેમ ચઢી શકશો?

૨૫. ભલી રાણી વિકટોરિયા

૧. રાણી વિકટોરિયા એક મહાન રાણી હતી. તે વળી ઘણી ભલી સ્ત્રી હતી.

૨. જ્યારે વિકટોરિયા એક નાની છોકરી હતી ત્યારે તે જાણતી નહોતી કે હું એક દિવસ ગ્રેટબ્રિટન ને આયર્લાંડની રાણી થઇશ. તે વખતે ચોથો વિલિયમ રાજા હતો, ને તે વિકટોરિયાનો કાકો હતો. તેને કાંઇ છોકરાં નહોતાં.

૩. તેના દોસ્તદારો જાણતા હતા કે જો તે જીવશે તો તે રાણી થશે. પણ બાર વરસની થઈ ત્યાંસુધી તે જાણતી નહોતી.

૪. પછી એક દિવસ તે ઇતિહાસ વિષે પોતાના પાઠ શીખતી હતી ત્યારે તેની માએ કહ્યું, કે જ્યારે ચોથો વિલિયમ મરી જશે ત્યારે તું રાણી થશે.

૫. જ્યારે નાની શાહજાદીએ કહ્યું કે મા, તેં જે મને કહ્યું તેથી મને બીક લાગે છે, ત્યારે તેની ભુરી આંખ આંસુથી ભરાઈ ગઈ. પણ તે બોલી, હું મારી ફરજ અદા કરવાને પ્રયત્ન કરીશ ને ભલી થઈશ.

૬. તે દિવસથી તે નાની શાહજાદી પોતાના પાઠ શીખતી ને રાણી થવાને લાયક બનવાને તેનાથી બન્યું તેટલું સઘળું તેણે કર્યું.

૭. વરસો વહી ગયા, ને શાહજાદી વિક્ટોરિયા અઢાર વરસની થઈ ત્યારે તેનો કાકો ચોથો વિલ્યમ રાજા મરી ગયો. વિક્ટોરિયા જે તે વખતે લંડનમાં એક મહેલમાં રહેતી હતી તેને ખબર પહોંચાડવાને બે ગૃહસ્થોને સવારના પહોરમાં ઘણા વહેલા મોકલવામાં આવ્યા.

૮. જ્યારે તે બે ગૃહસ્થો મહેલમાં આવ્યા ત્યારે તેમને કહેવામાં આવ્યું કે શાહજાદી વિક્ટોરિયા ઉંઘે છે, એમ છતાં તરતજ શાહજાદી તેમને મળવાને નીચે આવી.

૯. વિક્ટોરિયાને તેના કાકાના મોત વિષે કહેવામાં આવ્યું ત્યારે તેની આંખમાં આંસુ આવ્યાં. હવે તેને ખબર પડી કે હું રાણી થઇ છું ને મારે મોટું કામ કરવાનું છે.

૧૦. એક વરસ કરતાં વધારે વખત પછી વિક્ટોરિયા રાણીનો વેસ્ટમિનિસ્ટર એબીમાં મોટા ઠાઠમાઠથી રાજ્યાભિષેક કરવામાં આવ્યો. આ લંડનમાં મોટું દેવળ છે. તેમાં ઇંગ્લાંડના રાજારાણીનો હંમેશાં રાજ્યાભિષેક કરવામાં આવે છે. જ્યારે તેના માથા પર મુગટ મુકવામાં આવ્યો, ત્યારે મોટા અમીરો અગાડી આવ્યા ને તેની આગળ ઘુંટણીએ પડ્યા ને તેના હાથને ચુંબન કર્યું.

૧૧. પછી આ મોટા દેવળમાં બધા લોકો ઉભા થયા ને ઈશ્વર રાણીનું રક્ષણ કરો એ ગીત ગાયું. વિકટોરિયા ત્રેસેઠ કરતાં વધારે વર્ષ સુધી રાણી રહી હતી. આટલા બધા વર્ષ દરમ્યાન તેણે પોતાની ફરજ અદા કરી. તેણે પોતાની રૈયત પર અમલ કરવા એવો પ્રયત્ન કર્યો કે જેથી તેઓ ભલા ને સુખી થાય.

૧૨. વિકટોરિયા રાણી ઉપર ઘણાં દુઃખો આવ્યાં ને દિલગીરીભરેલા બનાવો બન્યા. તેનો ધણી જેને તે ઘણાજ પ્રેમથી ચાહતી હતી તે મરી ગયો ને તેનાં કેટલાંક છોકરાં નાનપણમાં મરી ગયાં. તેના અમલમાં ઘણાં યુદ્ધ થયાં અને તેથી તે ઘણી દિલગીર થઈ.

૧૩. પણ તેના આખા અમલમાં ભલા થવાનું ને પોતાની ફરજ બજાવવાનું પહેલું વચન તેણે પાળ્યું. તે ૧૯૦૧માં ઇંગ્લંડના બીજા કોઈ પણ રાજા રાણી કરતાં વધારે વખત સુધી રાજ્ય કરીને મરી ગઈ. તેની સઘળી રૈયતે તેને માટે શોક કર્યો, કારણ કે તે ભલી માતા, પ્રેમાળ સ્ત્રી અને સાચી રાણી હતી.

૨૬. ઊંટ

૧. ઊંટ રણ તરીકે ઓળખાતા ગરમ દેશોમાં રહે છે.

૨. કેટલાક ઊંટને ખૂંધ કહેવાતો એક મોટો ગઠો હોય છે ને કેટલાકને બે હોય છે.

૩. ઊંટ મજબૂત હોય છે અને માણસોને લઈ જવા ને ગરમ રેતીવાળા મેદાનમાં થઈને ચીજો લાવવાને માટે ઘણું ઉપયોગી છે. ત્યાં એટલી ગરમી હોય છે કે કોઈપણ ઘોડો કે કોઈપણ બીજું પ્રાણી આ કામ કરી શકે નહિ. તેના પગ પહોળા, નરમ ને ચપટા હોય છે જેથી કરીને તે રેતીમાં પેસી જતા નથી.

૪. જે માણસો ગરમ મેદાનમાં થઈને જાય છે તેને વારંવાર પાણી શોધવાને ઘણે દૂર જવું પડે છે. ગરમ સુરજ મેદાનને સુકવી

નાખે છે ને તળાવ કે કુવા જે ઘણા માઈલ દૂર હોય છે ત્યાં જ પાણી માલમ પડે છે.

૫. ઘણે દૂરથી ઊંટને પાણીની ગંધ આવે છે ને તે ત્યાં પહોંચે ત્યાંસુધી તે ચાલ્યા કરે છે. પછી તે પીવાનું સારૂં પાણી મેળવે છે ને પાણીની મસક ભરી લે છે.

૬. રેતીવાળા મેદાન ઉપર થઈને ઊંટ જાય છે, ને તે પહેલાં તે પુષ્કળ પાણી પીએ છે જેથી કરીને કુવા ઘણે દૂર હોય ત્યારે લાંબા વખત સુધી પાણી પીધા વગર તે જીવી શકે છે.

૭. રણનાં મોટાં મેદાન હોય છે ત્યાં રેતી વગર બીજું કાંઈ દેખાતું નથી. તેમાં કોઈ ઘોડા, ઝાડ, ગામડાં કે રસ્તા હોતા નથી, તે સમુદ્ર જેવા દેખાય છે. ત્યાં પાણીને બદલે રેતી હોય છે. માણસો વહાણમાં બેસીને સમુદ્ર ઓળંગે છે અને ઊંટ માણસને બહુ ઉપયોગી હોય છે ને સુકી રેતીવાળાં મેદાન ઉપર થઈને તેને લઈ જાય છે, તેથી તે રણનું વહાણ કહેવાય છે.

૮. માણસ અને સામાન લઈ જતાં ઊંટની લાંબી હારને વણજાર કહે છે.

૨૭. હાથી વિષે

૧. જે પ્રાણી જમીન ઉપર રહે છે તેમાં હાથી સૌથી મોટું પ્રાણી છે. તમે એવું એક પ્રાણી જોયું છે? હાથીનું ચિત્ર જુઓ.

૨. તેને એક મોટી સૂંઢ હોય છે. તે પાંચ છ ફુટ લાંબી હોય છે. તે તેના માથાની અગાડીના ભાગમાં લટકે છે. સૂંઢને છેડે તેને એક જાતનો હોઠ છે જે વીંટળાઈ જાય છે. તે વતી હાથી દરેક ચીજ ઉંચકી શકે છે. જમીન પર પડેલી બે આની પણ ઉપાડી લઈ શકે છે.

૩. હાથી પોતાની સૂંઢ વતી ખાય છે. તે પોતાનો ખોરાક તેના વડે ઉંચકી શકે છે ને ખોરાકને પોતાના મોંમાં મૂકે છે. વળી તે પોતાની

સૂંઢવતી પાણી પીએ છે. તે તેમેં પાણીથી ભરે છે, પછી તેનો છેડો પોતાના મોંમાં મૂકે છે ને પાણી પોતાના ગળામાં રેડે છે.

૪. નર હાથીને બે લાંબા દંતશૂળ હોય છે. તે ત્રણ ચાર ફુટ લાંબા હોય છે. તે ઘણા લીસા ને કઠણ હોય છે. તે વડે તે ઝાડ ખોદી શકે છે અથવા વાઘને મારી નાખી શકે છે.

૫. હાથી ઘણા મજબૂત હોય છે. જ્યારે પાળવામાં આવે છે ત્યારે તે માણસને માટે કામ કરે છે. હિંદુસ્તાન ને બ્રહ્મદેશમાં તેઓ ભારે વજન ઉંચકી શકે છે ને લઈ જઈ શકે છે.

૬. હાથી પોતાના દંતશૂળ પર લાકડાનું ઢીમચું જે ચાર પાંચ માણસ ખસેડી શકતા નથી તે લઈ જાય છે. તે પોતાની પીઠ પર પાંચ છ માણસને ઉપાડી જાય છે.

૭. તેની તપાસ રાખવાને, ને તેને ખવડાવવાને ને તેને હાંકવાને એક માવત હોય છે. માવત તેને પોતાની મરજી પ્રમાણે ઉભો કરી શકે છે અથવા નીચે બેસાડી શકે છે, ચલાવી શકે છે, સ્થિર ઉભો રાખી શકે છે. તે તેના માવતને તાબે રહે છે.

૮. જંગલી હાથી જંગલમાં રહે છે. હિંદુસ્તાન ને બ્રહ્મદેશનાં જંગલોમાં ઘણા જંગલી હાથી હોય છે. ટેકરી પાસેના ઘીચ જંગલોમાં કોઈવાર તમે એક ટોળામાં સાઠ જેટલા જોઈ શકશો.

૯. જંગલી હાલતમાં હાથી વાંસ ને ઝાડનાં પાતરાં ખાઈને રહે છે. જંગલી હાથીને પકડવામાં આવે છે ને પાળવામાં આવે છે.

૨૮. હીરા

૧. એક વખત હીરા નામનો પાળેલો હાથી હતો. તે દેશમાં સૌથી સુંદર હાથી હતો. તેનો ધણી રાજા તેને માટે ઘણો મગરૂર હતો. તે કહ્યાગરો, બહાદુર ને નમ્ર હતો. તે લડાઈમાં રાજાનો

વાવટો લઈ જતો. તેની પીઠ ઉપર એક હોદ્દો કે બેઠક હતી તેમાં બે ત્રણ માણસો બેસતા.

૨. તેનો માવત તેની સાથે કદી ગેરવર્તણુક ચલાવતો નહિ, ને માવતનાં છોકરાં ધારતી વગર તેની સાથે રમતાં. હીરા, માવત અને તેના છોકરાંને ચાહતો અને તેના વગર કોઈનું કહ્યું માનતો નહિ.

૩. એક દિવસ લડાઈમાં હીરાનો માવત મરાયો. એક તીર તેને વાગ્યું તેથી તે મરી ગયો ને તે નીચે પડ્યો. હોદ્દામાંના માણસો પણ માર્યા ગયા. તે વખતે રાજાનું લશ્કર નાસવા લાગ્યું, પણ હીરાના માવતે પોતે મરી ગયો તે પહેલાં તેને ત્યાંથી નહિ ખસવાને કહ્યું હતું.

૪. હીરા જાણતો નહોતો કે મારો માવત મરી ગયો છે, તથા તેણે બીજો હુકમ સાંભળવાની ધીરજથી રાહ જોઈ. તરતજ એક તીર તેને વાગ્યું છતાં પણ તે ખસ્યો નહિ. તે પોતાના રાજાના ફરકતા વાવટા સહિત દૃઢ ઉભો રહ્યો. ચિત્રમાં તેને ઉભો રહેલો ને હવામાં ઉડતાં તીરો તમે જુઓ. માણસો તેની આસપાસ બધે લડે છે.

૫. રાજાના સિપાઈઓએ લડાઈમાં હજી સુધી ઉડતો વાવટો જોયો. એ દેખાવથી તેમને આનંદ થયો અને તેઓ વધારે બહાદુરીથી લડવા મંડયા. એક બૂમ પાડીને તેઓ દુશ્મન ઉપર ધસ્યા ને રણક્ષેત્ર-માંથી દુશ્મનને મારી હઠાવ્યા.

૬. પણ હજુ સુધી હીરા ખસ્યો નહિ. તેને એમ કોઈ કરાવી શક્યું નહિ. આખરે કોઈએ કહ્યું, માવતના નાના છોકરાને બોલાવો. કદાચ હીરા તેનું કહેવું સાંભળશે, તેથી તેઓ નાના છોકરાને લાવ્યા જે માત્ર નવ વરસનો હતો.

૭. તે નાના છોકરાએ હીરાને ઘુંટણીએ પડવાનું કહ્યું. હીરાએ તેનો અવાજ ઓળખ્યો ને એકદમ તાબે થયો. પછી તે નાનો છોકરો તેની ગરદન ઉપર ચઢી બેઠો ને તેને ઘેર હાંકી ગયો.

૮. હીરા માત્ર એક પ્રાણી હતું, તોપણ હુકમ નહિ માનવા કરતા મરવાનું તે વધારે પસંદ કરતો. તેની બહાદુરીથી ને કહ્યાગરાપણાથી તે રાજાને માટે લડાઈ જીત્યો.

૨૯. બળદ ને દેડકો

૧. એક બદામી રંગનો દેડકો છેક સવારના પહોરમાં વહેલો પોતાના તળાવમાં કૂદતો કૂદતો બહાર આવ્યો. તે કૂદતો ચાલ્યો ને કિનારાથી ઘણે દૂર ગયો નહિ. તે વખતે મળસકું થયું હતું.

૨. તે ઘણે દૂર ગયો નહિ એટલામાં એકદમ તે ઉભો રહ્યો. તે મોટી ધાસ્તીમાં પાછો ફર્યો કે રખેને મને હરકત નડે. તેથી ઉતાવળમાં તે પોતાના તળાવમાં પાછો આવ્યો.

૩. તેનો બાપ એક ઘરડો દેડકો, જેણે તેને જતાં જોયો હતો તેણે કહ્યું, મારા છોકરા, અરે શું થયું છે? તું માંદો થયો છે કે બીક લાગી છે કે તું ગાંડો થયો છે? તું શા માટે આટલો બધો ધ્રુજે છે?

૪. અરે બાપા, ચાલો આપણે નાસી જઈએ. પાસે એક રાક્ષસ છે. તે નાના દેડકાએ કહ્યું, તે આપણને ખાઈ જશે; તે ઘર જેવડો મોટો છે. તેના માથા પર શીંગડાં છે. તેની ગરદન છેક ધોળી છે. તેની પીઠ તદ્દન રાતી છે, ને તેની પુંછડી માટે પુછતા હો તો મેં જ્યારે તેની લંબાઈ જોઈને તેના બળ વિષે વિચાર કર્યો ત્યારે હું ધોળો પુણી જેવો થઈ ગયો.

૫. છીટ, છીટ, મોટા દેડકાએ કહ્યું, મારા વહાલા છોકરા, એ તો બળદજ છે, તે ગરીબ ને નમ્ર છે. તે આપણને કાંઈ હરકત કરશે નહિ. તે દેડકાને ખાતો નથી. તે કુતરાની માફક ભસતો પણ નથી કે કરડી ખાતો પણ નથી.

૬. તે ઉંચો છે એ ખરૂં છે, અને તેનાં શીંગડાંને તેની પુંછડી દેખાવમાં બેશક ઘણાં દબદબાવાળાં છે. મગરૂર ઘરડા દેડકાએ કહ્યું, પણ હું ધારૂં છું કે હું તેના જેટલોજ મોટો છું.

૭. તે બોલ્યો કે તરતજ તેણે પોતાનું શરીર ફુલાવીને ઘણું મોટું કર્યું. પછી તે ઠણુઠણુ કરતો ચાલ્યો ને હસ્યો. તેણે મગરૂરીથી પોતાની છાતી થાબડીને કહ્યું, મારા છોકરા, આના કરતાં તે વધારે મોટો હતો?

૮. નાના દેડકાએ કહ્યું, અરે વધારે મોટો. એ ખુલ્લું છે, પણ જે તેણે કહ્યું તેથી ઘરડો દેડકો અચંબો પામ્યો, ને એકદમ તેણે ફરીથી પોતાના શરીરને ફુલાવીને મોટું કર્યું.

૯. તે ફુલતો ગયો ને ફુલતો ગયો ને તે સુજીને મોટો થતો ગયો. કોઈએ આવા જાડા દેડકાને કદી જોયો નહોતો. પછી તેના છોકરાની અગાડી ઉભા રહીને તેણે ઘણો શ્વાસ લીધો. શું તું ધારે છે કે તે આના કરતાં વધારે મોટો હતો?

૧૦. અરે વ્હાલા હા, તે આના કરતાં વધારે મોટો હતો. પણ મહેરબાની કરી વધારે પ્રયત્ન કરતા નહિ. મને ધાસ્તી છે કે એમ કરવાથી તમારી તંદુરસ્તી બગડશે, ને મને ખાતરી છે કે તેથી તમારી જાતને નુકશાન થશે.

૧૧. પણ મેં અગાડી કહ્યું તે પ્રમાણે દેડકો મગરૂર હતો ને તેણે હજી વધારે પોતાનું શરીર ફુલાવવાને પ્રયત્ન કર્યો. તેની ચામડી તસતસ થઈ ને તેનો ચહેરો લાલચોળ થયો; તેની આંખો ઘણીખરી તેના માથામાંથી નીકળી પડી.

૧૨. પણ અફસોસ! આ સૌથી ખરાબ નહોતું. તે ફુલતો ગયો, ફુલતો ગયો, ફુલતો ગયો ને ફુલતો ગયો. લોકો કહે છે કે અમને ખબર નથી કે આ વાર્તા સાચી છે કે નહિ. તેનું શરીર ફાટી ગયું ત્યાંસુધી તે પોતાના શરીરને ફુલાવતો ગયો.

૩૦. રામ અને ખીસકોલી

૧. ઘણા વખત પહેલાં મોટા ને ભલા રાજા રામને પ્રીતિપાત્ર અને ખૂબસુરત રાણી સીતા થઈ ગયાં. તેઓ રામના ભાઈ લક્ષ્મણ સાથે જંગલમાં એક ઝુંપડીમાં સાથે રહેતાં.

૨. એક દિવસ એક ખૂબસુરત સોનાનું હરણ તેમની પાસે થઈને દોડી ગયું, ને સીતાએ રામને તેને પકડી પોતાની પાસે લાવવાનું કહ્યું. રામ તેની પછવાડે ગયા પણ પાછા આવ્યા નહિ. પછી લક્ષ્મણ રામને શોધવાને ગયા ને સીતાને એકલાં છોડ્યાં.

૩. પછી રાવણ નામનો ઘાતકી રાજા આવ્યો ને દક્ષિણમાં ઘણે દૂર તેના મુખ્ય શહેર લંકામાં સીતાને લઈ ગયો.

૪. જ્યારે રામ પાછા આવ્યા ને માલમ પડયું કે સીતા પોતાની જંગલની ઝુંપડીમાં નથી ત્યારે તેને ઘણો સંતાપ થયો. તેણે બધાં પક્ષીઓ, પશુઓ ને માછલીઓને સીતાને શોધવામાં મદદ કરવાને બોલાવ્યા.

૫. સૌથી પહેલાં જે આવી તે ખીસકોલી હતી. તે વખતે તેની ચામડી ઉપરનાં રૂઆં તદ્દન સોના જેવા હતાં. તે સૂર્યના તડકામાં પ્રકાશતાં. તે હમણાં જેવી છે તેવી તે વખતે સુખી ને રમતીઆળ હતી. તે કૂદતી કૂદતી આવી રામની તરવાર પર કૂદતી ચઢી બેઠી ને કહ્યું, શેઠ, સીતાને શોધી કાઢવાને તમને મદદ કરવા તૈયાર થયેલી હું આ રહી.

૬. જ્યારે રામે જોયું કે એ ખીસકોલી કેવી સુંદર ને બહાદુર છે ને મને મદદ કરવાને તૈયાર છે, ત્યારે તેણે તેને ધીમેથી થાબડી ને કહ્યું, તું એટલી બધી નાજુક ને નાની છે કે તું સિપાઈ થઈ શકશે નહિ ને ઘાતકી રાજા ને તેનાં લશ્કર સાથે લડી શકશે નહિ. તું જંગલમાં ફળ ખાતી આમતેમ દોડતી ને તારી માફક બીજાને સુખી કરતી રહે.

૭. આમ કહ્યું કે તુરત રામે ખીસકોલીને તેની પીઠ થાબડીને આશીર્વાદ આપ્યો, ને જ્યારે તેણે પોતાનો હાથ લઈ લીધો ત્યારે તેની આંગળીની નિશાનીઓ તેના સોનાના રૂંવાપર પડી, ને તેને તમે હજી પણ જોશો.

૩૧. આળસુ છોકરો

૧. રંગા નામનો એક નાનો છોકરો હતો. તે ઘણો નાનો ને માત્ર ૭ વરસનો હતો. તેના બાપ દરરોજ તેને નિશાળે મોકલતા.

૨. એક સવારે નિશાળે જવાને બદલે તે ગામડાની બહાર ખેતરમાં ગયો. તે ઘણી ખુશકારક સવાર હતી. સૂર્ય પ્રકાશતો હતો ને પક્ષીઓ ગાતાં હતાં. રંગાને નિશાળે જવાનું ગમ્યું નહિ. તેની મરજી આખો દિવસ આમતેમ રમવાની હતી પણ તેની સાથે રમનાર કોઈ નહોતું, કેમકે ગામડાના બીજા બધા છોકરા નિશાળે ગયા હતા.

૩. તેથી જે કુતરો દોડતો જતો હતો તેને તેણે બોલાવ્યો અને કહ્યું, કુતરા, આવ ને મારી સાથે રમ; પણ કુતરાએ જવાબ દીધો કે ના, ના, મારે આળસુ થવું ના જોઈએ. હું મારા ધણીના ઘરની ચોકી કરવાને જાઉં છું. મારે જલદીથી દોડવું જોઈએ, નહિ તો કોઈ ચોરો તેના ઘરમાં પેસી જાય.

૪. પછી રંગાએ એક કાગડાને મોંમાં લાકડી સહિત જોયો, અને કહ્યું, કાગડા, આવ ને મારી સાથે રમ.

૫. પણ કાગડાએ કહ્યું, ના, ના, મારે આળસુ થવું ન જોઈએ. હું મારો માળો બાંધું છું અને વરસાદ આવે તે પહેલાં મારે આખો દિવસ કામ કરવું જોઈએ. તેથી તે કાગડો ઉડી ગયો.

૬. પછી રંગાએ કેટલીક મધમાખીને એક ફુલથી બીજા ફુલ ઉપર આમતેમ ઉડતી જોઈ, અને તેણે કહ્યું, સુંદર મધમાખી, આવ ને મારી સાથે રમ.

૭. પણ મધમાખીએ કહ્યું, ના, ના, અમે મધ એકઠું કરીએ છીએ. હમણાંજ ફુલો કરમાઈ જશે ને અમને મધ મળી શકશે નહિં. જ્યારે અમને મધ મળે ત્યારે અમારે એકઠું કરવું જોઈએ. અમારી સાથે વાત કર નહિ. અમે એટલા બધા કામમાં છીએ કે વાત કરવાનો અમને વખત પણ નથી.

૮. પછી રંગાએ કેટલીક કીડીને ત્યાં થઈને જતાં જોઈ. દરેક કીડી પાસે ચોખાનો દાણો હતો તે લઈ જતી હતી. તેણે કહ્યું, કીડીઓ, એક મિનિટ ઉભી રહો ને મારી સાથે રમો. તમારૂં કામ પછી કરજો.

૯. પણ કીડીએ જવાબ આપ્યો, ના, ના, ખોરાક એકઠો કરવાને આ યોગ્ય વખત છે. અમે ખોરાકનો હમણાં સંગ્રહ કરીએ છીએ કે જેથી કરીને મોસમમાં જ્યારે દાણો બીલકુલ ઉગતો નથી, ત્યારે અમને ખાવાને ખોરાક મળે. અમે એક મિનિટ પણ ઉભા રહી શકીએ એમ નથી. હમણાં પણ તારી સાથે વાત કરવામાં અમે કેટલો વખત ગુમાવ્યો છે! તેથી કીડીઓ જેટલી ઝડપથી પોતાના નાના પગ તેમને લઈ જાય તેટલી ઝડપથી પોતાના દરમાં ચાલી ગઈ.

૧૦. પછી રંગાએ કહ્યું, અરે! ગામમાં મારા વગર કોઈ પણ આળસુ નથી! શું કુતરા અને પક્ષીઓ અને નાની કીડી ને મધમાખી પણ આટલી બધી ઉદ્યોગી છે? ત્યારે મારે પણ ઉદ્યોગી થવું જોઈએ. તેથી પોતાનાથી બની શકે તેટલી ઝડપથી તે દોડતો નિશાળે ગયો ને શિક્ષક આવ્યા કે તરતજ પહોંચી ગયો.

૩૨. વાઘ

૧. પેલા પશુઓ જે જંગલમાં રહે છે તેને આપણે જંગલી જનાવરો કહીએ છીએ. વાઘ એ સઘળાં જંગલી જાનવરોમાં સૌથી વધારે ઝનુની છે. તે મોટું, અને કદાવર અને ઘણું મજબૂત પ્રાણી છે. તે છ થી આઠ ફુટ લાંબું છે, અને આશરે સાડાત્રણ ફુટ ઉંચું છે. તેને ટુંકા વાળથી ઢંકાયેલી સુંદર, પીળી અને કાળી ચામડી હોય છે.

૨. બીજાં સઘળાં પ્રાણીઓ વાઘથી બ્હીએ છે, અને જો તેઓ તેને જુએ અથવા તેને આવતો સાંભળે તો, અથવા પાસે તેની કંઈ વાસ આવે તો નાસી જાય છે. પણ વાઘથી નાસી જવું એ ઘણું મુશ્કેલ છે (કારણ કે) તે બહુ ઝડપથી દોડે છે. તેના પંજાના એક ફટકાથી તે બળદને મારી શકે છે.

૩. વાઘ જંગલમાં રહે છે. તે દિવસે ઉંઘે છે, અને ખોરાકની શોધમાં રાત્રે આમતેમ ભટકે છે. તે હરણ અને જંગલનાં બીજા

પ્રાણીઓને પકડે છે. કોઈ કોઈવાર વાઘો ગામડાની અંદર આવે છે, અને ગાયો તથા બળદોને મારી નાખે છે; કોઈ કોઈ વખત તેઓ માણસોને મારી નાખે છે.

૪. વાઘ એ ઘણી મ્હોટી, જાડી (કદાવર) બિલાડીના જેવો છે. બિલાડીના ચિત્ર અને પેલા વાઘના ચિત્ર તરફ જુઓ, અને એક બીજાને કેટલું મળતું છે તે જુઓ. જેવી રીતે વાઘ બળદ અથવા ઉંદરને પકડે છે અને લઈ જાય છે, તેવી રીતે વાઘ બળદ અથવા હરણને પકડે છે અને લઈ જાય છે. તેને મોટા તીક્ષ્ણ દાંત અને નહોર હોય છે. જેવી રીતે બિલાડી કરે છે તેવી રીતે તે પોતાના નખ પોતાના પંજામાં ખેંચી લે છે, જેથી કરીને તે જંગલમાં પાંદડાં ઉપર ધીમેથી જઈ શકે છે. તે અવાજ કરતો નથી અને તેથી કરીને, હરણો તેને જોઈ શકે તે અગાઉ તેમની છેક નજીક જઈ શકે છે.

૩૩. પોપટ અને રાજા

૧. એક વખતે એક માણસ પાસે એક પોપટ હતો. તેણે તેને "તે વિષે કાંઈ શક નથી" એમ બોલતાં શીખવ્યું. જ્યારે જ્યારે તમે તે પોપટને સવાલ પૂછો, ત્યારે તે પોતાનું માથું એક બાજુએ નમાવતો, ઘણો ડાહ્યો દેખાતો, અને જવાબ આપતો: "તે વિષે કાંઈ શક નથી."

૨. એક દિવસ તે માણસ તે પોપટને બજારમાં વેચવા લઈ ગયો. તેણે તેના સો રૂપિયા માગ્યા. સઘળા લોકોએ કહ્યું, "એક પોપટને માટે તે ઘણી ભારે કિંમત છે. અમે તે ખરીદશું નહિ." આખરે એક રાજા ત્યાં આવ્યો. તે બોલ્યો, "આ પક્ષી વિષે અજાયબ જેવું શું છે? તમે શા વાસ્તે આટલા બધા પૈસા માગો છો? શું તે સો રૂપિયાની કિમ્મતને લાયક છે?" તે માલિકે કહ્યું, "મને ન પૂછો. પોપટને પૂછો."

૩. તેથી તે રાજાએ પોપટને કહ્યું, "શું તારામાં સો રૂપિયાનો માલ છે?" તે પોપટે જવાબ આપ્યો, "તે વિષે કંઈ શક નથી." તે રાજા ખુશી થઈ ગયો. તેણે તે માણસને સો રૂપિયા આપ્યા ને તે પક્ષીને ઘેર લઈ ગયો.

૪. પણ બીજે દિવસે જ્યારે તેણે તે પોપટ સાથે વાત કરવાની કોશિશ કીધી, ત્યારે ફક્ત જે શબ્દો તે બોલી શક્યો તે એ હતા, "તે વિષે કંઈ શક નથી."

૫. આખરે તે રાજા એકનાએક શબ્દો ફરી ફરીને સાંભળીને કંટાળી ગયો, અને પોપટને કહ્યું, "તમારે માટે સો રૂપિયા આપવામાં શું હું મૂર્ખ હતો?" જેનો તે પોપટે જવાબ આપ્યો, "તે વિષે કંઈ શક નથી." અને આ વખતે તે પોપટનો જવાબ ઘણો સારો હતો.

૩૮. શિયાળ અને કાગડી

૧. તે દિવસે ઘણો તાપ હતો. સુરજ અસ્ત પામવા પર હતો. એક શિયાળ, જે આખો દિવસ પોતાની ગુફામાં ઉંઘતું હતું તે જાગી ઊઠ્યું, અને તેણે આળસ ખાધી. ત્યારપછી તે વિચારવા લાગ્યું કે બહાર જવાનો અને કંઈ ખાવાનું મેળવવાનો વખત થયો છે.

૨. એટલામાં એક કાગડી જેણે માંસનો એક ટુકડો ચોર્યો હતો, તે પાસેના ઝાડ ઉપર ઊડીને ગઈ. તે કાગડી તે ખાવાને ઝાડની ડાળી ઉપર બેઠી.

૩. તે શિયાળ જે ઝાડ નીચે ખદડુક, ખદડુક ચાલતું હતું, તેણે તે કાગડીને જોઈ અને એકદમ થોભી ગયું. જ્યારે તેણે ઉપર જોયું ત્યારે તેણે પોતાના હોઠ ચાટયા. તેણે પોતાના મન સાથે વિચાર્યું, "અરે! મને પોતાને તે માંસનો ટુકડો ખાવો ગમે છે. ખરૂં છે કે, તે બહુ નથી; પણ આવા કડાકાના વખતમાં એક ટુકડા માટે પણ આભાર માનવો જોઈએ.

૪. તે નીચે બેઠો અને તેણે તે વિષે વિચાર કીધો. જો તે માત્ર કાગડીને પકડી શકતે, તો બેશક તે માંસનો ટુકડો ઘણી

જલદીથી ખાઈ જાતે એટલુંજ નહિ, પણ તે કાગડીને પણ ખાઈ જાતે. પણ કાગડી પહોંચી ન શકાય એટલી દૂર હતી. ત્યારપછી તે શિયાળે પોતાની માએ તેને જે એક વખતે કહ્યું હતું તેનો વિચાર કીધો. તેની મા લુચ્ચી ઘરડી શિયાળ હતી, અને દરેક ચીજ વિષે ઘણું જાણતી હતી. તે કહેતી હતી કે "પક્ષીઓ ઘણા મૂર્ખ હોય છે. મેં એક વખત એક સુંદર પુષ્ટ મરઘી પકડી હતી; જ્યારે મેં તે મરઘીને કહ્યું કે તે ઘણી સુંદર દેખાય છે ત્યારે તે મરઘીએ મને તેની પોતાની છેક નજીક જવા દીધી હતી."

૫. તેથી તે શિયાળે તે કાગડી તરફ ઊંચે જોયું અને કહ્યું, "જે પક્ષી હું ત્યાં ઉપર જોઉં છું તે કેવું સુંદર છે! બેશક તે સઘળાં પક્ષીઓની રાણી છે. તેને કેવાં સુંદર પીછાં છે! પેલી ચળકતી, કાળી આંખ અને પેલી સુંદર પુંછડીના જેવી કોઈ સુંદર ચીજ મેં કદી જોઈ નથી."

૬. તે કાગડીએ અગાઉ આની માફક કદી વખાણ સાંભળ્યા નહોતા. તે ઘણી રાજી થઈ ગઈ, પણ તદ્દન શાંત બેસી રહી અને કંઈ બોલી નહિ.

૭. તે શિયાળ તેની પાસે તેનું મોઢું ઉઘડાવવા માગતો હતો તેથી તેણે બોલવાનું જારી રાખ્યું. તેણે કહ્યું, "ઓ રાણી! તમારો અવાજ ઘણો મધુર છે. લોકો કહે છે કે બુલબુલ આનાથી અરધું પણ સરસ ગાઈ શકતું નથી. મને સંભળાવવાને તમે તમારું એક મધુર ગાયન ગાઓ."

૮. જ્યારે તે કાગડીએ આ પ્રમાણે સાંભળ્યું, ત્યારે પતરાજી-ખોર કાગડી એટલી ખુશ થઈ ગઈ કે તે માંસના કકડા વિષે સઘળું ભૂલી ગઈ. તેણે ગાવાને પોતાની ચાંચ ઉઘાડી. તે બોલી, "કા, કા". અને જ્યારે તેણે તેમ કીધું ત્યારે તે માંસનો ટુકડો તે ભુખ્યા શિયાળના ખુલ્લા મ્હોંમાં જઈ પડયો, જે તે જેમ બને તેમ ઝડપથી ખાઈ ગયો, જો કે હસવાથી તે શિયાળ લગભગ ગુંગળાઈ ગયો હતો.

૩૫. હંમેશાં તમારૂં વચન પાળો : ભાગ પહેલો

૧. કોઈ એક ગામમાં ઘણા ઉંદરો હતા. તેઓ ખેતરમાં રહેતા હતા. પણ એક વર્ષ વરસાદ નહિ પડયો તેથી ખાવાને અનાજ મળ્યું નહિ, અને સઘળા ઉંદરો ગામમાં આવ્યા અને જમીનમાં દર કીધાં અને ત્યાં રહ્યા.

૨. તેઓ ગામડિયાઓનો સઘળો ખોરાક ખાઈ ગયા. તેઓ કોઈથી બ્હીતા ન હતા. તેઓ હજારોની સંખ્યામાં હતા. જ્યારે માણસો પોતાના ચોખા ખાતા હોય ત્યારે તેઓ હિંમતથી આવતા, અને ચોખા ચોરી જતા.

૩. તે ગામડિયાઓને શું કરવું તે સૂઝયું નહિ. તેઓ સઘળા ગામના પટેલ કને ગયા, પણ તે પટેલ તેઓને મદદ કરી શકયો નહિ. તેના ઘરમાં પણ ઉંદરોનાં ટોળેટોળાં હતાં.

૪. જ્યારે તેઓ તે વિષે વાત કરતા હતા, ત્યારે એક અજાણ્યો પુરુષ ગામમાં આવ્યો. તે હકીમ જેવો દેખાતો હતો. તેની પાસે તેના હાથમાં સારંગી હતી. ગામડિયાએ કહ્યું, "ચાલો, આપણે અજાણ્યા પુરુષને પુછીએ કે શું કરવું? હકીમો ઘણા હોશિયાર માણસો હોય છે."

૫. તે હકીમે ઉંદરો વિષે સઘળું સાંભળ્યું. ત્યાર પછી તે બોલ્યો, "હા, હું દસ મિનિટમાં સઘળા ઉંદરને દૂર કરીશ. જો હું તેમ કરૂં તો તમે મને એકસો રૂપિયા આપશો?" તે પટેલે કહ્યું, "જો તમે આ ઉંદરોને લઈ જશો તો અમે તમને બસો રૂપિયા ઘણી ખુશીથી આપીશું."

૬. તે હકીમે ત્યાર પછી પોતાની સારંગી લીધી અને તે વગાડવા માંડી. જેવું તેણે શરૂ કીધું કે એક ઉંદર આવ્યો. ત્યારપછી બીજો આવ્યો અને ત્યારપછી બીજો. એમ તેણે એવી મધુર રીતે સારંગી વગાડી કે ગામમાં રહેતા સઘળા ઉંદરો તેની પાસે દોડી આવ્યા. તેમાં મોટા ઉંદરો, નાના ઉંદરો, ઘરડા ઉંદરો, જુવાન ઉંદરો અને ઉંદરોનાં કુટુંબો હતાં. આખો મહોલ્લો ઉંદરોથી ભરાઈ ગયો.

૭. ત્યાર પછી તે હકીમ એક માઈલ છેટે નદી તરફ આવ્યો. સઘળા ઉંદરો તેની પુંઠે દોડયા. તેઓ થોભી શક્યા નહિ. તે ગાયન એટલું મધુર લાગ્યું કે તેઓને બીજા કશાનો વિચાર આવી શક્યો નહિ.

૮. તે હકીમ નદી કિનારા આગળ થોભ્યો, પણ તેણે વગાડવાનું ચાલુ રાખ્યું. ઉંદરો થોભી શકયા નહિં. તે ગાયને તેઓને આગળ ચલાવ્યા. તેઓ સઘળા નદીમાં પડયા અને ડૂબી ગયા.

૩૬. હંમેશાં તમારૂં વચન પાળો: ભાગ બીજો

૧. તે હકીમે એક કે બે કલાક સુધી તે નદીના કિનારા ઉપર આરામ લીધો અને ત્યાર પછી ગામમાં ચાલી આવ્યો. સઘળા ગામડિયા હમણાં ખોરાક ખાતા હતા, અને હસતા હતા, અને વાત કરતા હતા. તે પટેલ પોતાના ઘરમાં હતો અને તેની સાથે ગામના આગેવાન માણસો હતા.

૨. તે હકીમ પોતાના હાથમાં પોતાની સારંગી લઈને તે ઘરમાં ચાલી આવ્યો અને કહ્યું, "હવે બધા ઉંદરો મરી ગયા છે, અને તમોએ વચન આપ્યા પ્રમાણે બસો રૂપિયા આપો."

૩. તે પટેલ કને પુષ્કળ પૈસા હતા. વળી ઘણા ગામડિયા પણ પૈસાદાર હતા. પણ જ્યારે તે હકીમે બસો રૂપિયા માગ્યા ત્યારે તેઓ એક બીજા સામું જોવા લાગ્યા અને શું કહેવું તે તેઓને સૂઝયું નહિ.

૪. આખરે પટેલે જવાબ દીધો, "અમારા જેવા ગરીબ માણસો બસો રૂપિયા ક્યાંથી લાવે? અમે માત્ર મજાક કરતા હતા. કદાચ અમે તમને પાંચ રૂપિયા આપીએ. પાંચ રૂપિયા લો અને ચાલ્યા જાઓ."

૫. ત્યારે તે હકીમે કહ્યું, "તમે મને બસો રૂપિયા આપવાનું વચન આપ્યું, અને તમારે મને બસો રૂપિયા આપવા જોઈએ. જો તમે નહિ આપશો તો તમે તેને માટે પસ્તાશો. હું મારી સારંગી પર એક કરતાં વધારે રાગ વગાડી શકું છું."

૬. જ્યારે તે પટેલે આ પ્રમાણે સાંભળ્યું, ત્યારે તે ગુસ્સે થયો. તેણે કહ્યું, "અમે તમને એક પણ રૂપિયો આપીશું નહિ. તમે ત્યાં આખો દહાડો, અને આખી રાત સુધી ઉભા રહો, અને જ્યાંસુધી

તમારી સારંગી ભાંગી જાય ત્યાં સુધી વગાડો. ઉંદરો બધા મરી ગયા છે. હવે અમને તમારી અથવા તમારી સારંગીની શી દરકાર છે?"

૭. બીજા ગામડિયાએ કહ્યું, "હા, તે ખરૂં છે. ઉંદરો સઘળા મરી ગયા છે. અમે તમને હવે એક પૈસો પણ આપીશું નહિ."

૮. જ્યારે તે હકીમે જોયું કે તેઓ કેવી રીતે તેને ઠગવાની કોશિષ કરતા હતા, ત્યારે તે કંઈ બોલ્યો નહિ, પણ તે બહાર નીકળી ગામના મહોલ્લામાં આવ્યો અને તેણે પોતાની સારંગી ઉપર બીજો રાગ વગાડવા માંડ્યો.

૯. જેવું તેણે વગાડવા માંડ્યું તેવીજ એક ગાય સાંભળવા આવી; ત્યારપછી બીજી ગાય આવી, અને ત્યારપછી બીજી એક. ત્યારપછી ગામની સઘળી ગાયો પોતાનાં વાછરડાં સાથે આવી અને હકીમની આસપાસ ઉભી રહી.

૧૦. સઘળી ભેંસો પણ દોડતી આવી. એટલી બધી ગાયો અને ભેંસો હતી કે મહોલ્લામાં ઉભા રહેવાની જગા નહોતી.

૧૧. હકીમ ફરીથી નદી તરફ ગયો ને ચાલતો ચાલતો સારંગી વગાડતો ગયો. બધી ગાયો ને ભેંસો તેની પાછળ ગઈ, એક પણ પછવાડે રહી નહિ.

૧૨. હકીમ તે નદીકિનારે અટકયો. પરંતુ ગાયો અને ભેંસોથી થોભાયું નહિ. તેઓ નદીમાં ચાલી; નદી ઘણી ઊંડી હતી ને ઘણી ઝડપથી વહેતી હતી, અને દરેક ગાય ભેંસ ડૂબી ગઈ.

૧૩. ગામડિયાઓને હવે સમજાયું કે પોતાનો વચનભંગ કરવામાં અને અજાણ્યા માણસને છેતરવાનો પ્રયત્ન કરવામાં તેમણે કેવી મૂર્ખાઈ કરી હતી. તેઓ ગભરાઈ ગયા, અને પટેલ પોતાને ઘેર દોડી ગયો, બસો રૂપિયા લાવ્યો અને હકીમને તે આપ્યા.

૧૪. હકીમે પટેલને સલામ કરી ને ચાલ્યો ગયો. તેને અટકાવતાં અથવા તો એક શબ્દ પણ કહેતાં ગામડિયાઓને બીક લાગી, કારણ કે તેઓએ વિચાર્યું, "કદાચ તે પોતાની સારંગી પર બીજો રાગ વગાડશે, અને આપણાં બધાં છોકરાંઓ તેની પાછળ જશે ને ડૂબી જશે."

મેસર્સ કરસનદાસ નારણદાસ એન્ડ સન્સ

બુકસેલર્સ, નાણાવટ—સૂરત.

મેકમિલન ન્યુ રીડર્સ પ્રાયમર ભાગ પહેલાના મીનીંગ (તરજુમા સહીત)	૦-૪-૦
મેકમિલન ન્યુ રીડર્સ પ્રાયમર બીજાના ,,	....૦-૬-૦
મેકમિલન ન્યુ રીડર્સ નં. ૧લાના ,,	....૦-૮-૦
મેકમિલન ન્યુ રીડર્સ નં. ૨ ના ,,	....૦-૧૧-૦
મેકમિલન ન્યુ રીડર્સ નં. ૩ ના ,,	....૦-૧૩-૦
મેકમિલન ન્યુ રીડર્સ નં. ૪ ના ,,	....૧-૦-૦
મેકમિલન ન્યુ રીડર્સ નં. ૫ ના ,,	....૧-૪-૦
ધી મિડલ સ્કૂલ એરિથમેટીક ભાગ પહેલો	....૦-૮-૦
,, ,, ,, બીજો	....૦-૫-૦
,, ,, ,, ત્રીજો	....૦-૫-૦
નેલસન રીડર્સ પ્રાયમરના મીનીંગ(તરજુમા સહિત)	...૦-૬-૦
નેલસન રીડર્સ નં. ૧ના ,, ...	....૦-૧૦-૦
,, ,, ૨ના ,, ...	....૦-૧૩-૦
,, ,, ૩ના ,, ...	....૧-૪-૦
કોહીનુર રીડર્સ પ્રાયમરના મીનીંગ (તરજુમા સહીત)	....૦-૫-૦
,, ,, નં. ૧ના ,, ...	....૦-૬-૦
,, ,, ૨ના ,, ...	....૦-૮-૦
,, ,, ૩ના ,, ...	... ૦-૧૦-૦
,, ,, ૪ના ,, ...	....૧-૦-૦
,, ,, ૫ના ,, ...	....૧-૪-૦

Published by–Navnitlal Balubhai of Messrs Karsandas Narandas & Sons, Book-sellers & Publishers, Nanavat, SURAT.

Printed by–Ganpatrao Narayanrao Nicum at the N. L. Nicum & sons. Shanker P. Press, Chawta Bridge, SURAT.